

การศึกษาวิธีการสอนอ่านภาษาไทยแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน
ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1 - 2

โดย

นางสาวเกศินี จันทร์เกษร
มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาพิเศษ

ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974 - 464 - 892 - 9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**A STUDY OF METHODS OF TEACHING READING THAI LANGUAGE
FOR STUDENTS WITH LEARNING DISABILITIES, LEVEL 1 – 2**

By

Kesine Chankesorn

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

A Master's Report Submitted in Partial Fulfillment of Requirements for the Degree

MASTER OF EDUCATION

Department of Psychology and Guidance

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2005

ISBN 974 – 464 – 892 – 9

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้สารนิพนธ์เรื่อง “ การศึกษาวิธีการสอนอ่านภาษาไทยแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 – 2 ” เสนอโดย นางสาวเกศินี จันทร์เกษร เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาพิเศษ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. วิสาข์ จิตวิวัฒน์)
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ รักษาราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผู้ควบคุมสารนิพนธ์
มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

คณะกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ลิขิต กาญจนภรณ์)

...../...../.....

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. นงนุช โรจนเลิศ)

...../...../.....

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมทรัพย์ สุขอนันต์)

...../...../.....

K 46261302 : สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาพิเศษ

คำสำคัญ : วิธีการสอนอ่าน / นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

เกศินี จันทร์เกษร : การศึกษาวิธีการสอนอ่านภาษาไทยแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 (A STUDY OF METHODS OF TEACHING READING THAI LANGUAGE FOR STUDENTS WITH LEARNING DISABILITIES, LEVEL 1 - 2) อาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ : อ.ดร.นงนุช โรจนเลิศ .85 หน้า ISBN 974 - 464 - 892 - 9

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีสอนอ่านภาษาไทยแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1 - 2 โดยทำการศึกษาจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่จัดพิมพ์เผยแพร่ในปีพุทธศักราช 2544 - 2548 และสัมภาษณ์ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ด้านการสอนอ่านแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ไม่น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 3 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร งานวิจัยต่างๆ และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาทำการสังเคราะห์ แล้วสรุปแนวทางและวิธีการสอนอ่านที่จะทำให้นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน มีพัฒนาการทางการอ่านที่ดีขึ้น

ผลการศึกษาพบว่า

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าวิธีการสอนอ่านแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1 - 2 ทั้งหมด 28 วิธี โดยแบ่งเป็น 3 วิธีใหญ่ๆ คือวิธีการสอนเพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านฟังเสียงหรือ จำคำ 14 วิธี วิธีการสอนเพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ 6 วิธี และวิธีการที่สามารถนำมาใช้สอนเพื่อให้สามารถอ่านฟังเสียงและอ่านเข้าใจ 8 วิธี ส่วนข้อมูลจากครูผู้สอน พบว่ามีวิธีการสอนอ่านทั้งหมด 8 วิธี ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่สอดคล้องกับวิธีสอนที่ปรากฏในเอกสาร 4 วิธี ทั้งนี้วิธีการสอนของครูผู้สอนแต่ละคนนั้นมีความแตกต่างกันไปบ้าง ทั้งในส่วนของขั้นตอนการสอน สื่อที่ใช้ และข้อดี ข้อจำกัดที่พบ ส่วนแนวทางในการเลือกวิธีการสอนอ่าน คือ พิจารณาวิธีการสอนที่สอดคล้องกับลักษณะปัญหาของผู้เรียน มีขั้นตอนการสอน และสื่อ ที่เหมาะสม ผู้สอนสามารถดำเนินการได้

ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2548
ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์

K 46261302 : MAJOR : SPECIAL EDUCATION PSYCHOLOGY

KEY WORD : METHODS OF TEACHING READING / LEARNING DISABLED STUDENTS

KESINEE CHANKESORN : A STUDY OF METHODS OF TEACHING READING THAI LANGUAGE FOR STUDENTS WITH LEARNING DISABILITIES, LEVEL 1 – 2. MASTER' S REPORT ADVISOR : NONGNUCH ROTJANALERT, Ed.D. 85 pp. ISBN 974 – 464–892– 9 .

The purpose of the study was to examine methods of teaching Thai language for learning disabled students , Level 1 – 2 . The methods of studying were searching from the documents , textbooks , researches and other literatures that published in 2001 – 2005 and interviewing three teachers who had at least 2 years experience in teaching reading Thai language for the students with learning disabilities. The instrument used in the study was interviewing questionnaire. Data was synthesized and summarized according to methods of teaching reading for students with learning disabilities to improve reading skills.

The result from textbook and other literatures suggested that , there were 28 methods of teaching reading Thai language for learning disabled students , Level 1 – 2 . These methods were devided into 3 groups; the Word Recognition comprised 14 methods, the Comprehension comprised 6 methods, and the combination between Word Recognition and Comprehension comprised 8 methods. The result from interviewing teachers suggested that , there were 8 teaching reading methods .However, each method was rather different in terms of the teaching process and materials. Suggestions for selecting the reading method included the appropriateness to individual student , and the practicability of the teacher.

Department of Psychology and Guidance Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2005

Student' s signature.....

Master' s Report Advisor' s signature.....

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก อาจารย์ ดร. นงนุช โรจนเลิศ
รองศาสตราจารย์ลิขิต กาญจนภรณ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมทรัพย์ สุขอนันต์
ที่ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้วิจัยจนสารนิพนธ์สำเร็จได้ด้วยดี ผู้วิจัยซาบซึ้งในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง
และขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
จิตวิทยาการศึกษาพิเศษ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ทุกท่าน
ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และกำลังใจ ตลอดระยะเวลาการศึกษา

ขอขอบพระคุณสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ที่เปิดโอกาสและสนับสนุนทุน
การศึกษาตลอดหลักสูตร

ขอขอบพระคุณอาจารย์สมเดช ปรีชาพงศ์มิตร อดีตผู้อำนวยการโรงเรียน
ชุมพรปัญญาคุณกุลเป็นอย่างสูงที่อนุญาตให้มาศึกษาต่อในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณ
อาจารย์เสวต รามฤทธิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณกุล ที่อนุญาตให้เดินทางมาดำเนินการ
จัดทำสารนิพนธ์

ขอขอบพระคุณอาจารย์ชลิต วิพทันะพร ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1
จังหวัดนครปฐม ที่รับมาช่วยราชการ

ขอขอบพระคุณ อาจารย์พะโยม ชินวงศ์ อาจารย์ชลิต วิพทันะพร อาจารย์สิระ กำเนิด
ที่กรุณาตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบคุณ อาจารย์กรกช เจริญสุข อาจารย์โกมล ปิ่นแก้ว อาจารย์พะเยาว์ ทองปรีชา
ที่ให้ความร่วมมือในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และพี่ชาย ที่เป็นกำลังใจในการศึกษาเล่าเรียน
ตลอดมา

ขอบคุณเจ้าหน้าที่ประจำภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว และเจ้าหน้าที่ประจำ
บัณฑิตวิทยาลัย ที่อำนวยความสะดวกในการติดต่อสอบถามข้อมูลต่างๆ ตลอดจนเพื่อนร่วมงาน
เพื่อนนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาพิเศษทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็น
กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ใดที่เกิดจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาคุณบิดา มารดา
ครูบาอาจารย์และผู้มีพระคุณ ผู้ที่ให้โอกาสและสิ่งที่ดีในชีวิต ทำให้ผู้วิจัยได้พบความสำเร็จในวันนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
1 แนวคิดเกี่ยวกับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้.....	5
1.1 ความหมายของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้.....	5
1.2 สาเหตุของปัญหาทางการเรียนรู้.....	7
1.3 กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้.....	9
1.4 ประเภทของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้.....	11
1.5 ลักษณะของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน.....	12
1.6 การคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้.....	14
1.7 การช่วยเหลือและแนวทางการจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียนที่มี ปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน.....	20
2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่าน.....	22
2.1 ความหมายของการอ่าน.....	22
2.2 ประเภทของการอ่าน.....	23
2.3 ความสำคัญของการอ่าน.....	24
2.4 ลำดับขั้นพัฒนาในการอ่าน.....	25
2.5 ทฤษฎีการอ่าน.....	28
2.6 จิตวิทยาการอ่าน.....	31

บทที่	หน้า
2.7 ปัญหาและข้อบกพร่องในการอ่าน.....	36
2.8 วิธีสอนอ่านโดยทั่วไป.....	38
3.วิธีการสอนอ่านภาษาไทยแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน.....	41
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสอนอ่านแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน.....	49
3 วิธีดำเนินการศึกษา	52
แหล่งข้อมูล.....	52
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
วิธีเก็บข้อมูล.....	54
การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	64
สรุปผลการวิจัย.....	64
อภิปรายผล.....	65
ข้อเสนอแนะ.....	66
บรรณานุกรม.....	67
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	71
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์.....	76
ภาคผนวก ค รายนามผู้ให้สัมภาษณ์.....	80
ประวัติผู้วิจัย.....	85

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันของมนุษย์จำเป็นต้องมีการสื่อสาร เพื่อสื่อความหมาย และแลกเปลี่ยนความต้องการต่างๆ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสาร ก็คือภาษานั้นเอง แต่ละประเทศมีการใช้ภาษาที่แตกต่างกัน โดยมีภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่ใช้สื่อสารกันระหว่างประเทศ สำหรับประเทศไทยมีภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ คนไทยใช้ภาษาไทยในการสื่อสารระหว่างกัน ทำให้มีความเข้าใจตรงกันในการสื่อความหมาย การแลกเปลี่ยนความต้องการ ตลอดจนใช้ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ประสบการณ์ และใช้ในการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ดังนั้นการเรียนรู้ การฝึกฝนให้มีทักษะทางภาษาไทยที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

ทักษะทางภาษาไทยประกอบด้วย ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน ซึ่งสมคิด บุญบูรณ์ (2546 : 1) กล่าวว่าทักษะทางภาษาไทยสามารถแบ่งเป็นสองภาคตามลักษณะของการสื่อสาร คือ ภาครับ ได้แก่ ทักษะการฟังและทักษะการอ่าน ภาคแสดง ได้แก่ ทักษะการพูด และทักษะการเขียน

ทั้งนี้การฟังและการพูดเป็นทักษะที่ทุกคนได้ฝึกโดยธรรมชาติมาแล้วตั้งแต่เรียนรู้ภาษา ส่วนการอ่านเป็นเครื่องมือพื้นฐานที่นักเรียนใช้สำหรับเรียนเรื่องราวต่างๆรอบตัว และความสามารถในการอ่านมีความสำคัญในการเรียนวิชาอื่น มีผลต่อการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน (กระทรวงศึกษาธิการ 2538: 27) การอ่านถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้และพัฒนาสติปัญญา สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยเฉพาะเด็กในวัยเรียนระดับประถมศึกษาจำเป็นต้องฝึกฝนการอ่านอยู่เสมอเพื่อเป็นพื้นฐานการอ่านขั้นสูงต่อไป (สนิท ตั้งทวี 2529 : 285) เช่นเดียวกับบอส (Bos 1991 : 92 ,อ้างถึงใน สมคิด บุญบูรณ์ 2546:2) กล่าวว่า ทักษะการอ่านนั้น ถือเป็นทักษะที่สำคัญ เพราะกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน ต้องอาศัยทักษะการอ่านเป็นส่วนใหญ่ และการอ่านของนักเรียนในช่วงชั้นต้น จะเป็นรากฐานสำหรับการอ่านในระดับสูงต่อไป และการอ่านยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ด้านอื่นๆ นอกจากนี้ จินตนา ไบกาซุย (2534 : 57) ได้กล่าวถึงหลักการของการอ่านที่มีว่าการอ่านมีความสำคัญมาก ถ้าหากผู้อ่าน อ่านไม่ออก อ่านไม่เป็น อ่านไม่เก่ง ผู้นั้นจะไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ทุกวิชา ซึ่งส่งผลไปถึงการประกอบอาชีพในอนาคต

ส่วน บันลือ พฤษะวัน (2532 : 1) ได้กล่าวว่าหัวใจของการเรียนภาษาอยู่ที่การอ่าน เพราะการเรียนรู้ภาษาจะสมบูรณ์ สามารถใช้ภาษาได้เยี่ยมมนุษย์ปุถุชนก็ต้องอ่านเป็น อ่านได้แล้วจึงจะเรียนเรื่องการเขียนที่ดีต่อไป

ทั้งนี้การอ่านเป็นทักษะหนึ่งที่ต้องอาศัยประสบการณ์และการฝึกฝนอย่างเพียงพอ แต่ความสามารถในการรับรู้ย่อมขึ้นอยู่กับสภาพความพร้อมของนักเรียนแต่ละคน ดังที่ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2543 : 6 – 9) ได้กล่าวไว้ว่า ความพร้อมของผู้เรียน ทั้งในส่วนของร่างกาย อารมณ์ และสติปัญญาที่สามารถเริ่มต้นอ่านได้ เป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้การอ่านประสบความสำเร็จ และในปัจจุบันการสอนอ่านมักไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ สาเหตุหนึ่งก็มีผลมาจากตัวผู้เรียน ทั้งในส่วนของความแตกต่างด้านการเลี้ยงดูของครอบครัว สภาพสังคม สุขภาพร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถพัฒนาการอ่านได้ตามระดับชั้นเรียน และอายุของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องเข้าใจ แนวทาง เทคนิค และวิธีการสอนอ่านที่ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพ สภาพปัญหาและสภาพความพร้อมของผู้เรียนแต่ละคน

โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความผิดปกติของกระบวนการทางจิตวิทยา (psychological process) ที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการใช้ภาษา และการประสานงานของกล้ามเนื้อ ทำให้เกิดความยากลำบากในการอ่าน การเรียนรู้ผ่านการอ่านมีปัญหา ส่งผลกระทบต่อผลการเรียน และสภาพจิตใจของผู้เรียน ซึ่งเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านเป็นกลุ่มที่พบบ่อยที่สุด ประมาณร้อยละ 80 ของความบกพร่องในการเรียนรู้ทั้งหมดและเป็นที่ยึดกันมากที่สุด โดยมีผลกระทบต่อนักเรียนในวัยประถมศึกษา หรือนักเรียนที่ศึกษาในระดับประถมศึกษา ประมาณร้อยละ 2 ถึง 8 (คັນสนีย์ ฉัตรคุปต์ 2543:4 - 26) ซึ่งปัจจุบันคือกลุ่มเด็กที่เรียนอยู่ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 นั้นเอง

โดยนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน มีพฤติกรรมการอ่านคือ อ่านหลงตัวอักษร อ่านคำไม่ถูกต้อง ไม่เข้าใจสิ่งที่อ่าน จำรายละเอียดไม่ได้ ไม่เข้าใจความสำคัญ และไม่สามารถตอบได้ได้ว่าเรื่องที่อ่านเกี่ยวข้องกับเรื่องอะไร (ผดุง อารยะวิญญู 2542 : 69-70) ซึ่งการสอนนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จำเป็นต้องมีวิธีการสอนหลายรูปแบบ เพื่อให้เหมาะสมกับความสามารถและความแตกต่างของเด็กแต่ละคน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 2538: 96) เพื่อมุ่งขจัดความบกพร่องให้เด็กมีพัฒนาการเต็มที่ คือ การพัฒนาการรับรู้ การประสานสัมพันธ์กันระหว่างกล้ามเนื้อกับสายตา การรับรู้ทางสายตา รับรู้ทางการฟัง (ผดุง อารยะวิญญู 2533: 119-120) เพราะการอ่านมีความสัมพันธ์อย่างยิ่งกับการรับรู้

การรับรู้เป็นกระบวนการที่อยู่กึ่งกลางระหว่างการเร้ากับการตอบสนองสิ่งเร้า ได้แก่ ตัวอักษร ผู้อ่านต้องเข้าใจคำที่อ่านจนถึงขั้นความเข้าใจความหมายของคำ กระบวนการของการรับรู้ในการอ่านเป็นกระบวนการที่มีการสะสม ยิ่งมีการอ่านมากยิ่งมีความพร้อมมาก สามารถจดจำตัวอักษรและคำได้มาก แต่การรับรู้เป็นเรื่องของบุคคลที่มีความสามารถในการรับรู้แตกต่างกัน (ประเทิน มหาจันทร์ 2530 : 18)

ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาค้นคว้า ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีสอนอ่านแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน เพื่อให้ เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการสอนที่เหมาะสมกับแต่ละสภาพปัญหาของนักเรียน ลักษณะการสอน ขั้นตอนการสอน ข้อดี ข้อจำกัดของวิธีการสอนอ่านแต่ละประเภท และเพื่อให้ครู ผู้ปกครอง ผู้สนใจ ได้มีความรู้ความเข้าใจ และมีแนวทางในการเลือกวิธีสอนอ่านให้นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ตลอดจนเป็นแนวทางในการพัฒนาวิธีการสอนอ่านให้หลากหลายและมีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป ช่วยให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อศึกษาวิธีสอนอ่านภาษาไทยแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1 - 2

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหาที่ศึกษา

ขอบเขตของการศึกษามุ่งศึกษาเกี่ยวกับวิธีสอนอ่านแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน โดยทำการศึกษา วิธีการสอนอ่านที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ลักษณะผู้เรียน ลักษณะการสอน ขั้นตอนการสอนของวิธีสอนอ่านแต่ละประเภท

2. ขอบเขตของแหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

2.1 การศึกษา รวบรวมข้อมูลจาก หนังสือ บทความจากวารสาร และอินเทอร์เน็ต ผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับวิธีการสอนอ่านสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยใช้ข้อมูลที่เผยแพร่ในปีพุทธศักราช 2544 – 2548

2.2 การสัมภาษณ์ครูผู้สอน ที่มีวุฒิทางการศึกษาพิเศษ หรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน โดยมีประสบการณ์ด้านการสอนอ่าน

ภาษาไทยแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านอย่างน้อย 2 ปี และทำการสอนอ่านภาษาไทยแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน อย่างน้อย 3 คน

3. แหล่งที่ศึกษาค้นคว้า

- 3.1 หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 3.2 หอสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากร
- 3.3 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 3.4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- 3.5 ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม
- 3.6 แหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน หมายถึง นักเรียนที่มีความยากลำบากในการอ่าน เช่น จำตัวอักษรไม่ได้ ไม่สามารถแยกเสียงสระในคำได้ อ่านคำสลับตัวอักษร มีความสามารถในการอ่านต่ำกว่าคนอื่นในชั้นเรียนเดียวกัน เป็นต้น ซึ่งได้ผ่านการวินิจฉัยทางการแพทย์หรือได้รับการประเมิน คัดแยก ด้วยคณะกรรมการของสถานศึกษาแล้วว่าปัญหาดังกล่าวเกิดจากภาวะความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยไม่รวมเด็กที่มีปัญหาทางการอ่านเนื่องจากสภาพความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน ร่างกายและสุขภาพ อวัยวะการออกเสียงไม่สมบูรณ์ ความบกพร่องทางสติปัญญา ปัญหาทางพฤติกรรมและอารมณ์ นิสัยส่วนตัวที่เป็นอุปสรรคต่อการอ่าน หรือความด้อยโอกาสเนื่องจากสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ

2. วิธีสอนอ่านภาษาไทยแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน หมายถึง วิธีการที่ ครู ใช้ในการสอนอ่านให้แก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ทั้งการสอนในห้องเรียน หรือการสอนเสริมเป็นรายกรณี ซึ่งช่วยให้เด็กมีพัฒนาการด้านการอ่านดีขึ้น ทั้งในส่วนของ การอ่านฟังเสียง และการอ่านเพื่อความเข้าใจ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และช่วยให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

3. การอ่านฟังเสียงหรือการจำคำ (Word recognition) หมายถึง การที่นักเรียนรู้จักรูปร่างและออกเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ได้ สามารถอ่านคำ ประโยค และอ่านเรื่องได้

4. การอ่านเพื่อความเข้าใจ (Comprehension) หมายถึง การที่นักเรียนสามารถบอกความหมายของคำศัพท์ ประโยค สามารถสรุปใจความสำคัญ และตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแยกตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่าน
3. วิธีการสอนอ่านสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสอนอ่านสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน

1. แนวคิดเกี่ยวกับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

1.1 ความหมายของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

จากการศึกษาพบว่า มีผู้ให้ความหมาย คำจำกัดความเกี่ยวกับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ไว้หลายความหมายด้วยกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ศรียา นิยมธรรม (2537 : 3) กล่าวว่านักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (Learning Disabled Children) หมายถึง นักเรียนที่มีความผิดปกติอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างของ ขบวนการพื้นฐานทางจิตวิทยาการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับความเข้าใจ การใช้ภาษาพูด หรือภาษาเขียน ซึ่ง ความผิดปกตินี้อาจเห็นได้ในลักษณะของการมีปัญหในการรับฟัง การคิด การพูด การอ่าน การเขียน การสะกด หรือการคำนวณ ตลอดจนการรับรู้อันเป็นผลจากความผิดปกติทางสมอง แต่ไม่รวมถึงนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้อันเนื่องมาจากการมองเห็น ปัญญาอ่อน การไม่ได้ยิน การเคลื่อนไหวไม่ปกติเนื่องจากร่างกายพิการ มีอารมณ์แปรปรวนหรือนักเรียนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา

เลอร์เนอร์ (Lerner 1997 : 4) กล่าวว่าปัญหาทางการเรียนรู้ หมายถึง ความผิดปกติอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างในกระบวนการพื้นฐานทางจิตวิทยาที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับความเข้าใจการใช้ภาษาพูดหรือภาษาเขียน โดยอาจจะปรากฏความบกพร่องให้เห็นในด้านความสามารถของการฟัง การคิด การพูด การอ่าน การสะกดคำหรือการคิดคำนวณทางคณิตศาสตร์

ปัญหาทางการเรียนรู้ยังรวมถึงสภาพความบกพร่องในการรับรู้ การได้รับบาดเจ็บทางสมอง การทำงานของสมองสูญเสียไปเล็กน้อย ความบกพร่องในด้านการอ่าน (Dyslexia) ความบกพร่องทางด้านการฟังและการพูด (Aphasia) ซึ่งความบกพร่องที่กล่าวนี้ ไม่รวมถึง นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนอันเนื่องมาจากความบกพร่องทางการมองเห็น การได้ยินหรือการเคลื่อนไหว ความบกพร่องทางสติปัญญา ปัญหาทางอารมณ์ หรือนักเรียนที่ด้อยโอกาสมาจากสภาพแวดล้อม วัฒนธรรมหรือเศรษฐกิจ

คณะกรรมการร่วมแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาว่าด้วยปัญหาทางการเรียนรู้ (The National Joint Committee on Learning Disabilities - NJCLD 1987 : 107-108 , อ้างถึงใน ผดุง อารยะวิญญู 2544 : 3 - 4) ให้นิยามไว้ว่า ปัญหาทางการเรียนรู้เป็นคำที่หมายถึง ความผิดปกติที่มีลักษณะหลากหลายที่ปรากฏให้เห็นเด่นชัดถึงความยากลำบากในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การให้เหตุผลและความสามารถทางคณิตศาสตร์ ความผิดปกตินี้เกิดขึ้นภายในตัวนักเรียน โดยมีเหตุสำคัญมาจากความบกพร่องของระบบประสาทส่วนกลาง ปัญหาบางอย่างอาจมีไปตลอดชีวิตของบุคคลนั้น นอกจากนี้บุคคลที่มีความบกพร่องดังกล่าวอาจแสดงออกถึงความไม่เป็นระบบ ระเบียบ ขาดทักษะทางสังคม แต่ปัญหาเหล่านี้ไม่เกี่ยวพันต่อสภาพความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยตรง แม้ว่าสภาพความบกพร่องทางการเรียนรู้จะมีความสัมพันธ์กับความบกพร่องทางร่างกายอื่นๆ เช่น การสูญเสียการได้ยิน การสูญเสียสายตา ความบกพร่องทางสติปัญญา หรือความบกพร่องทางร่างกายอื่นๆ หรืออิทธิพลจากภายนอก เช่น ความแตกต่างทางวัฒนธรรม ความด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคม หรือการสอนที่ไม่ถูกต้อง แต่องค์ประกอบเหล่านี้มิได้เป็นสาเหตุสำคัญของปัญหาการเรียนรู้โดยตรง

เบญจพร ปัญญาขง (2545 : 4) กล่าวว่าปัญหาทางการเรียนรู้ (Learning disabilities , LD) เป็นความบกพร่องในกระบวนการเรียนรู้ ที่แสดงออกมาในรูปของปัญหาทางการอ่าน การเขียน การสะกดคำ การคำนวณและเหตุผลเชิงคณิตศาสตร์ เกิดจากการทำงานที่ผิดปกติของสมอง ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าที่ควรจะเป็น โดยพิจารณาจากผลการเรียนเปรียบเทียบกับระดับเชาวน์ปัญญา

ผดุง อารยะวิญญู (2546 : 1) กล่าวว่าปัญหาทางการเรียนรู้ หมายถึง ความผิดปกติของกระบวนการทางจิตวิทยา อันเป็นพื้นฐานเบื้องต้น ตั้งแต่หนึ่งด้านขึ้นไป ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการเข้าใจและการใช้ภาษา ซึ่งจะทำให้บังเกิดความบกพร่องทางด้านการฟัง การพูด การอ่าน การคิด การเขียน หรือทางคณิตศาสตร์

สมคิด บุญบูรณ์ (2546 : 8) กล่าวว่านักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หมายถึง นักเรียนที่มีปัญหาทางจิตวิทยา ซึ่งทำให้นักเรียนมีปัญหาด้านทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ นอกจากนี้ยังรวมถึงความผิดปกติทางสมอง ซึ่งส่งผลต่อการรับรู้ ของนักเรียน แต่ไม่รวมถึงนักเรียนด้อยโอกาสทางการศึกษาหรือเด็กที่มีความผิดปกติทางด้าน ร่างกาย ด้านอารมณ์ และสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเด็ก

กานดา พุ่มพวง (2547 : 123) กล่าวว่าปัญหาทางการเรียนรู้ (Learning Disabilities หรือ LD) เป็นภาวะบกพร่องที่ทำให้บุคคลมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนกับความสามารถที่แท้จริงอันเนื่องมาจากมีปัญหาด้านทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน คำนวณ และใช้เหตุผล ความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่เกิดจากระบบสมองส่วนกลางมีโครงสร้าง หรือการทำหน้าที่ผิดปกติ (Central Nervous System Dysfunction) จึงทำให้นักคนมีปัญหา เกี่ยวกับระบบกระบวนการจัดการข้อมูล (Information Processing System) ซึ่งประกอบด้วย การ รับรู้ข้อมูลผ่านประสาทสัมผัส เก็บจำข้อมูล และเรียกกลับข้อมูลมาใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งด้าน การเรียนหรือการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

จากความหมายต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า นักเรียนที่มีปัญหา ทางการเรียนรู้ หมายถึง นักเรียนที่มีปัญหาในกระบวนการรับรู้ และจัดการข้อมูล ส่งผลให้มี ปัญหาในทักษะ การฟัง พูด อ่าน เขียน การคิดคำนวณ และการใช้เหตุผล อันเนื่องมาจากความ ผิดปกติของกระบวนการทางจิตวิทยา ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการเข้าใจและการใช้ภาษา รวมถึง ความผิดปกติของโครงสร้างหรือการทำงานของระบบสมองส่วนกลาง ทั้งนี้ไม่รวมถึงเด็กที่มี ปัญหาในด้าน การฟัง พูด อ่าน เขียน การคิดคำนวณ และการใช้เหตุผล ที่มีผลมาจากความ ผิดปกติทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และการด้อยโอกาสทางการศึกษา

1.2 สาเหตุของปัญหาทางการเรียนรู้

สันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2544 : 10 – 11) กล่าวว่า นักวิจัยได้พยายามหาสาเหตุที่ ชัดเจน โดยหวังว่าในอนาคตอาจจะป้องกัน และช่วยวินิจฉัยปัญหาทางการเรียนรู้ได้อย่างแม่นยำ ปัจจุบันทฤษฎีที่ได้รับการยอมรับโดยส่วนใหญ่ คือ ปัญหาทางการเรียนรู้มีรากฐานมาจากความ ผิดปกติของโครงสร้างและการทำงานของสมอง หรือในหลายๆ กรณี ความผิดปกตินั้นเกิดขึ้น ตั้งแต่ก่อนคลอด และมีงานวิจัยทางพันธุกรรมได้ให้หลักฐานที่สรุปได้ว่าความบกพร่องทางการ เรียนรู้โดยเฉพาะความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านและความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้าน คณิตศาสตร์ อาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัจจัยทางพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม

เบญจพร ปัญญา (2545 :13) กล่าวว่าปัญหาทางการเรียนรู้จะมีสาเหตุมาจากสมองทำงานผิดปกติ โดยมีรายงานการวิจัยสนับสนุนดังนี้

1. พยาธิสภาพของสมอง การศึกษาเด็กที่มีบาดแผลทางสมอง เช่นคลอดก่อนกำหนด ตัวเหลืองหลังคลอด ฯลฯ แต่มีสติปัญญาปกติ พบว่ามีปัญหาทางการอ่านร่วมด้วย

2. ความผิดปกติของสมองซีกซ้าย โดยปกติสมองซีกซ้ายจะควบคุมการแสดงออกทางด้านภาษา และสมองซีกซ้ายจะมีขนาดโตกว่าซีกขวา แต่สมองซีกซ้ายและซีกขวาของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ มีขนาดเท่ากัน และมีความผิดปกติอื่นๆ ที่สมองซีกซ้ายด้วย

3. ความผิดปกติของคลื่นสมอง นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จะมีคลื่นอัลฟาที่สมองซีกซ้ายมากกว่าเด็กปกติ

4. พันธุกรรม นักเรียนที่มีปัญหาทางการอ่าน บางรายมีความผิดปกติของโครโมโซมคู่ที่ 15 และมีสมาชิกของครอบครัวเป็นบุคคลที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยที่พ่อแม่มักเล่าว่าเมื่อตอนเด็กๆ ตนเคยมีลักษณะปัญหาคล้ายๆ กัน

5. พัฒนาการล่าช้า เดิมเชื่อว่านักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ มีผลมาจากพัฒนาการล่าช้าแต่ปัจจุบันไม่เชื่อเช่นนั้นเพราะเมื่อโตขึ้นสภาพปัญหาทางการเรียนรู้ยังคงอยู่ ผดุง อารยะวิญญู (2546 : 3 - 4) กล่าวว่า สาเหตุของปัญหาทางการเรียนรู้

ไม่เป็นที่ทราบอย่างชัดเจน นักวิทยาศาสตร์กำลังค้นหาสาเหตุ แต่จากงานวิจัยในอดีตพอจะสรุปให้เป็นแนวทางได้ว่า ปัญหาทางการเรียนรู้ อาจจะมีสาเหตุมาจากสิ่งต่อไปนี้

1. การบาดเจ็บ นักเรียนอาจได้รับบาดเจ็บก่อนคลอด หรือระหว่างคลอด เช่น การเสียเลือดมากระหว่างคลอด การขาดออกซิเจน ซึ่งจะทำให้เซลล์สมองกระทบกระเทือน และส่งผลให้เกิดปัญหาทางการเรียนรู้

2. พันธุกรรม ปัญหาทางการเรียนรู้ อาจจะมีสาเหตุมาจากพันธุกรรมดังจะเห็นได้จากนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้บางคนมีสมาชิกในครอบครัวหรือญาติพี่น้องมีปัญหาทางการเรียนรู้ในลักษณะคล้ายคลึงกัน

3. สารพิษ สารพิษที่พบมากได้แก่สารตะกั่ว เมื่อเด็กรับประทานอาหาร ดื่มน้ำที่มีสารตะกั่วเจือปนอยู่ เช่น สีทาบ้านเก่าๆ ไอเสียจากรถยนต์ ท่อน้ำประปาเก่าๆ ที่เป็นสนิมล้วนมีสารตะกั่วเจือปนอยู่ทั้งสิ้น เมื่อสารตะกั่วเข้าสู่ร่างกายเด็ก สารจะไปทำลายเซลล์สมองบางส่วน ทำให้เกิดปัญหาทางการเรียนรู้ได้

4. อุบัติเหตุ บุคคลที่ได้รับความกระทบกระเทือนที่สมองอย่างรุนแรง เมื่อได้รับอุบัติเหตุไม่ว่าจะเป็นการล้มหัวฟาดพื้น อุบัติเหตุบนท้องถนน หรือสิ่งอื่นที่กระทบศีรษะอย่างรุนแรง อาจทำให้สมองได้รับบาดเจ็บ ซึ่งจะนำไปสู่การเกิดปัญหาทางการเรียนรู้ได้

กานดา พุ่มพวง (2547 : 127) กล่าวถึงสาเหตุของการเกิดปัญหาทางการเรียนรู้ไว้ 2 ส่วนดังนี้

1. ระบบการทำงานของสมองส่วนกลางผิดปกติ (Central nervous System Dysfunction) ซึ่งความผิดปกตินี้อาจเกิดขึ้นตั้งแต่ก่อนคลอด ระหว่างทำการคลอด หรือภายหลังการคลอดแล้ว เช่น ก่อนคลอดหรือขณะคลอดอาจมีปัญหาเสียเลือด ขาดออกซิเจน หรือได้รับสารเคมีในกระแสเลือดเนื่องจากแม่ดื่มสุรา ใช้สารเสพติด หลังคลอดอาจเกิดจากการได้รับสารพิษตกค้างจากการรับประทาน คีมี หายใจ เช่น จากสีเก่า ท่อเก่า ทำให้สมองได้รับอันตราย หรืออาจเกิดอุบัติเหตุทำให้ได้รับความกระทบกระเทือนทางสมอง

2. การถ่ายทอดทางพันธุกรรม มีการศึกษาในครอบครัวและลูกแฝดที่ระบุได้ว่ามีโอกาสถึงร้อยละ 35 - 45 ที่จะมีการถ่ายทอดภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ระหว่างคนในครอบครัว พ่อแม่ที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในด้านใดจะส่งผลถึงลูกได้ โดยเฉพาะปัญหาในการอ่าน ในปี 1996 อดีตผู้นำทางการเมืองของประเทศสิงคโปร์ Lee Kuan Yew ได้เปิดเผยต่อสื่อมวลชนว่าเขามีปัญหาด้านการอ่าน (Dyslexia) โดยได้รับการวินิจฉัยจากผู้เชี่ยวชาญของอังกฤษ และลูกสาวของเขาก็มีปัญหาด้านการอ่านด้วย ซึ่งในปัจจุบันนี้การศึกษาวิจัยด้านพันธุกรรมกำลังมองหาลักษณะของยีนส์ที่มีความเกี่ยวข้องกับภาวะความบกพร่องทางการเรียนรู้อยู่ แต่ยังไม่ได้คำตอบที่ชัดเจน

จากคำกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า สาเหตุของปัญหาทางการเรียนรู้ อาจเกิดจากการที่ระบบการทำงานของสมองส่วนกลางผิดปกติซึ่งเกิดขึ้นได้เมื่อสมองได้รับการกระทบกระเทือนหรือได้รับบาดเจ็บทั้งก่อนคลอด ระหว่างคลอดและหลังคลอด การเกิดอุบัติเหตุ ตลอดจนการได้รับสารพิษต่างๆ โดยปัญหาดังกล่าวสามารถถ่ายทอดได้ทางพันธุกรรม

1.3 กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

จรีลักษณ์ จีรวินุลย์ (2546 : 4 - 6) กล่าวว่ากระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้สามารถจำแนกได้เป็น 5 ขั้นตอน คือ

1. การรับรู้ข้อมูลจากประสาทสัมผัสต่างๆ

การรับรู้ข้อมูลจากประสาทสัมผัสต่างๆ จัดว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญมากขั้นตอนหนึ่ง เพราะหากเด็กมีความผิดปกติในการรับข้อมูลก็จะทำให้การเรียนรู้ผิดเพี้ยนไปได้ ความผิดปกติในการรับรู้ข้อมูลที่ผ่านเข้ามาทางประสาทสัมผัสต่างๆ อาจแสดงให้เห็นในลักษณะที่แตกต่างกันไป ได้แก่ความผิดปกติที่ผ่านทางการมองเห็น เช่นการเห็นตัวอักษร ม เป็น น

เห็นตัวอักษร d เป็น b เห็นตัวเลข 6 เป็นตัวเลข 9 เป็นต้น หรือนักเรียนอาจจะมีปัญหาในการแยกแยะเสียง ทำให้เกิดความสับสนในการแยกเสียงที่คล้ายๆ กัน เช่น ได้ยินคำว่า อาจารย์ เป็น อากา หรือได้ยิน กลอง เป็น กอง เป็นต้น

2. การแปลความข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูล

การแปลความข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูล เริ่มขึ้นหลังจากได้รับข้อมูลต่างๆ เข้ามาแล้วสวมองทำหน้าที่แปลความและจัดเก็บข้อมูลนั้น ข้อมูลที่ได้มาต้องมีการจัดเก็บที่เป็นระบบ เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้จะมีความยากลำบากในการจัดเก็บ การเรียงลำดับข้อมูล และมีปัญหาในเรื่องการจำ ตัวอย่างเช่น เด็กไม่สามารถเล่าเรื่องที่ตนเองพบได้อย่างถูกต้องตามลำดับเหตุการณ์ หรือเมื่อถามว่าตัวเลขที่ต่อจาก 12 คืออะไร เด็กจะไม่สามารถบอกได้ทันที แต่จะต้องเริ่มนับจากเลข 1 ไปถึง 12 ก่อนแล้วจึงตอบว่า 13

3. ความจำและการดึงข้อมูลมาใช้

ขั้นตอนที่ 3 นี้เกี่ยวข้องกับความจำ นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มักจะมี ความบกพร่องเรื่องความจำ โดยเฉพาะความจำระยะสั้นทำให้ไม่สามารถเก็บข้อมูลและดึงออกมาใช้ได้ ดังนั้นผู้ปกครองหรือครู จะต้องสอนและให้นักเรียนทบทวนบ่อยๆ หรือทำซ้ำๆ มากกว่านักเรียนทั่วไป หรือสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียน เพื่อเด็กจะได้เก็บข้อมูลไว้ได้ ในเวลาที่ยาวขึ้น และสามารถดึงออกมาใช้ได้เมื่อต้องการ

4. การนำข้อมูลมาใช้ในรูปแบบของภาษา

การนำข้อมูลมาใช้ในรูปแบบของภาษา เป็นขั้นตอนที่สำคัญอีกขั้นตอนหนึ่ง ในการสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจ นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการใช้ภาษาบางคนอาจ พูดซ้ำ พูดไม่ชัด จำคำศัพท์ได้จำกัด

5. การเคลื่อนไหวและประสานสัมพันธ์ ปัญหาทางการเคลื่อนไหวหรือกลไก กล้ามเนื้อ สำหรับเด็กที่มีปัญหาด้านการเคลื่อนไหวหรือกลไกกล้ามเนื้อแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ปัญหาของการประสานงานของกล้ามเนื้อมัดใหญ่ (Gross Motor Disability) และปัญหาของการประสานงานของกล้ามเนื้อมัดเล็ก (Fine Motor Disability) การแสดงออกถึงปัญหาของกล้ามเนื้อมัดใหญ่ ได้แก่ เมื่อวิ่งหรือเดินจะสะดุดหกล้ม มักซุ่มซำมเดินชนข้าวของ ส่วนการแสดงออกถึงกล้ามเนื้อมัดเล็ก เช่น มีปัญหาการเขียนหนังสือ นักเรียนที่มีปัญหามักจะเขียนหนังสือได้ช้า เขียนไม่ตรงบรรทัด ขนาดตัวอักษรไม่เท่ากัน

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่ากระบวนการเรียนรู้ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอน คือ การรับรู้ข้อมูลจากประสาทสัมผัสต่างๆ การแปลความข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูล ความจำและการดึงข้อมูลมาใช้ การนำข้อมูลมาใช้ในรูปแบบของภาษา การเคลื่อนไหว

และประสานสัมพันธ์ ซึ่งหากเกิดความผิดปกติในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อ การเรียนรู้

1.4 ประเภทของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

คันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2544 : 25) กล่าวว่า DSM IV (The Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders Fourth Edition) ได้ระบุประเภทของความบกพร่องทางการเรียนรู้ว่า แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ความบกพร่องทางการอ่าน (Reading Disorder)
2. ความบกพร่องทางการเขียน (Disorder of Written Expression)
3. ความบกพร่องทางด้านคณิตศาสตร์ (Mathematics Disorder)
4. ความบกพร่องที่ไม่เฉพาะเจาะจง (Learning Disorder Not Otherwise Specified)

ผดุง อารยะวิญญู (2544 : 21 – 29) จำแนกประเภทของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ตามลักษณะของปัญหาในการเรียนรู้ของเด็กไว้ ดังนี้

1. ความบกพร่องของการฟังและการพูด (Aphasia)
2. ความบกพร่องทางการอ่าน (Dyslexia)
3. ความบกพร่องทางการเขียน แบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ
 - 3.1 ดิสกราเฟีย (Dysgraphia)
 - 3.2 ความบกพร่องในการจำ (Recall Deficits)
 - 3.3 ความบกพร่องทางโครงสร้างของภาษา (Syntax Deficits)
4. ความบกพร่องทางคณิตศาสตร์ (Dyscalculia)
5. ความบกพร่องทางกระบวนการคิด
6. ความบกพร่องด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง จำแนกเป็น 3 ด้าน
 - 6.1 ความบกพร่องเกี่ยวกับสมาธิ
 - 6.2 ความบกพร่องด้านการรับรู้
 - 6.3 ความบกพร่องด้านการเคลื่อนไหว

ซึ่งนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้จะมีปัญหาแต่ละด้านแตกต่างกัน นักเรียนบางคนมีปัญหาเพียงด้านเดียว นักเรียนบางคนอาจมีปัญหาทางการเรียนรู้มากกว่าหนึ่งด้าน และเป็นที่น่าทึ่งแล้วว่าปัญหาทางการเรียนรู้ที่พบมากที่สุดคือปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน

1.5 ลักษณะของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงลักษณะของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านไว้ดังนี้

ศรียา นิยมธรรม (2540 : 42) กล่าวถึงลักษณะของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ดังนี้

1. ขมวดคิ้ว นิ้วหน้าเวลาอ่าน
2. อ่านหลงบรรทัด
3. อ่านสลับคำ อ่านข้ามคำ
4. อ่านสลับตัวอักษร
5. อ่านซ้ำ อ่านถอยหลัง
6. อ่านออกเสียงไม่ชัด
7. จับใจความของเรื่องที่อ่าน หรือลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านไม่ได้
8. จำใจความของเรื่องไม่ได้
9. เล่าเรื่องที่อ่านไม่ได้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 11) กล่าวถึงลักษณะนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ดังนี้

1. อ่านหลงบรรทัด อ่านข้ามคำ
2. อ่านซ้ำและตะกุกตะกัก
3. จำข้อเท็จจริงพื้นฐานไม่ได้
4. อ่านคำในตำแหน่งที่ไม่ถูกต้อง
5. ไม่สามารถบอกลำดับของเรื่องราวได้
6. สับสนระหว่างอักษรหรือคำที่คล้ายคลึงกัน
7. ไม่สามารถจำประเด็นสำคัญของเรื่องราวได้
8. อ่านตกหล่น อ่านเพิ่มคำ หาคำมาแทนที่ อ่านกลับคำ

ผดุง อารยะวิญญู (2544 : 23) กล่าวว่านักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน อาจมีพฤติกรรมดังนี้

1. จำตัวอักษรไม่ได้ ทำให้อ่านเป็นคำไม่ได้
2. จำตัวอักษรได้บ้าง แต่อ่านเป็นคำไม่ได้

3. ความสามารถในการอ่านต่ำกว่านักเรียนในชั้นเรียนเดียวกัน
4. ระดับสติปัญญาของเด็กอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยหรือสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ย เมื่อวัดโดยใช้แบบทดสอบเชาว์ปัญญาที่เชื่อถือได้
5. นักเรียนบางคนอาจมีความไวในการใช้สายตา
6. นักเรียนบางคนอาจมีความไวในการฟัง
7. พุดไม่เป็นประโยค
8. นักเรียนสามารถเข้าใจภาษาได้ดี หากให้ฟังหรือมีคนอ่านหนังสือให้ฟังหรือฟังจากเทป แต่ถ้าให้อ่านเองจะอ่านไม่ได้ อ่านไม่เข้าใจหรือจับใจความไม่ได้
9. อ่านคำโดยสลับตัวอักษร เช่น กบ อ่านเป็น บก ยอด อ่านเป็น ดอย
10. ไม่เข้าใจว่าตัวอักษรใดมาก่อน หลัง ตัวอักษรโดยอยู่ซ้ายหรือขวา
11. ไม่สามารถแยกเสียงสระในคำได้ เช่น คำว่า แมลง นักเรียนอ่านเป็น แม-ลง หรือ มะ-แลง-ลง เป็นต้น

ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 1)
ได้ระบุพฤติกรรมเสี่ยงที่จะมีปัญหาทางการเรียนรู้ ดังนี้

1. จำตัวอักษรไม่ได้ ทำให้อ่านไม่ได้หรือจำตัวอักษรได้บ้าง แต่อ่านเป็นคำไม่ได้
2. อ่านช้ามีความยากลำบากในการอ่าน เช่น อ่านคำต่อคำ ต้องสะกดคำจึงอ่านได้
3. อ่านคำผิด อ่านผิดประโยคหรือผิดตำแหน่ง
4. อ่านข้ามคำ อ่านเพิ่มคำ หรือลดพยัญชนะในคำ อ่านฉีกคำ
5. อ่านคำโดยสลับตัวอักษร หรือสลับคำกัน
6. อ่านเดาจากตัวอักษรบางตัวที่มีอยู่ในคำ
7. อ่านเว้นวรรคไม่ถูกต้อง
8. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านไม่ได้
9. เล่าเรื่องที่อ่านตามลำดับเหตุการณ์ไม่ได้
10. บอกใจความสำคัญของเรื่องไม่ได้

จากการศึกษาข้างต้นจะเห็นว่านักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน มีลักษณะปลีกย่อยของปัญหาที่หลากหลาย การจัดการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องใช้วิธีการที่ถูกต้องเหมาะสม ทั้งนี้ครูจำเป็นต้องทำการประเมินคัดแยก เพื่อให้ทราบลักษณะปัญหาของนักเรียนแต่ละคน

1.6 การคัดแยกนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

การคัดแยก (Identification) ถือว่ามีประโยชน์และมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากทำให้ทราบลักษณะปัญหาของนักเรียนซึ่งจะนำไปสู่การจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียน ตลอดจนวิธีการสอนที่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการและสภาพปัญหาของนักเรียนแต่ละคน โดยมีผู้ที่เกี่ยวข้องถึงวิธีการคัดแยกนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ดังนี้

ผดุง อารยะวิญญู (2544 : 31 – 40) กล่าวว่าวิธีการคัดแยกนักเรียนสามารถทำได้หลายวิธี โดยได้กล่าวถึงวิธีการคัดแยกนักเรียน 2 วิธีใหญ่ ดังนี้

1. การคัดแยกอย่างไม่เป็นทางการ (Informal Identification) เป็นการคัดแยกนักเรียนโดยไม่ใช้แบบทดสอบมาตรฐาน ครูอาจใช้วิธีสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยมีผู้สังเกตประมาณ 2-3 คน ครูลงมติร่วมกันว่านักเรียนที่สังเกตมีปัญหาอะไรบ้าง ข้อมูลที่ได้สามารถใช้ประกอบการตัดสินใจคัดแยกประเภทเด็กได้อย่างดี อีกวิธีหนึ่งที่โรงเรียนหลายแห่งใช้ได้ผลมาแล้ว คือการบันทึกพฤติกรรมทางการเรียนของนักเรียน ว่านักเรียนมีปัญหาในการเรียนรู้อย่างไรบ้าง จึงขอกล่าวถึงวิธีการคัดแยกอย่างไม่เป็นทางการ 2 วิธีพอสังเขปดังนี้

1.1 การสังเกตพฤติกรรมด้านการเรียน

1.1.1 ด้านภาษาไทย

1.1.1.1 นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งครูได้หรือไม่ เพียงใด

1.1.1.2 เวลานั้นนักเรียนใช้คำพูดในการติดต่อสื่อสาร ครูฟังคำพูดแล้วเข้าใจหรือไม่ เพียงใด

1.1.1.3 ลักษณะการพูดของนักเรียน พูดเป็นคำ เป็นประโยคชัดเจน ชัดคำหรือไม่ เพียงใด

1.1.1.4 นักเรียนอ่านคำง่ายๆ ได้หรือไม่

1.1.1.5 ความสามารถในการอ่านของนักเรียน เมื่อเปรียบเทียบกับเพื่อนในชั้นเรียน ต่ำกว่าหรือสูงกว่าหรือไม่ เพียงใด

1.1.1.6 นักเรียนอ่านข้ามบรรทัดหรือไม่

1.1.1.7 นักเรียนอ่านข้ามข้อความหรือไม่

1.1.1.8 นักเรียนอ่านสลับตัวอักษรหรือไม่

1.1.1.9 นักเรียนลอกคำศัพท์จากกระดานได้หรือไม่

1.1.1.10 นักเรียนเขียนตามคำบอกได้หรือไม่

1.1.1.11 ลายมือของนักเรียน อ่านยากหรือไม่เพียงใด การสะกดคำอ่าน

เป็นคำที่ถูกต้องหรือไม่

1.1.1.12 นักเรียนเขียนตัวอักษรกลับหลังหรือไม่

1.1.1.13 นักเรียนเขียนประโยคถูกต้องตามหลักภาษาไทยหรือไม่ เพียงใด

1.1.2 ด้านคณิตศาสตร์

1.1.2.1 นักเรียนนับเลขได้หรือไม่

1.1.2.2 นักเรียนเข้าใจความหมายของจำนวนหรือไม่

1.1.2.3 นักเรียนนับจำนวนตามครูได้หรือไม่ เพียงใด เช่นครูให้

นักเรียนพูดตาม 1 5 2 3 6 9 4 8 1 7 6 3.....

1.1.2.4 นักเรียนบอกขนาดของสิ่งของได้หรือไม่

1.1.2.5 นักเรียนบอกความแตกต่างของรูปทรงทางเรขาคณิตได้หรือไม่

1.1.2.6 นักเรียนเข้าใจความหมายของเงินตราหรือไม่

1.1.2.7 นักเรียนเข้าใจมาตรการชั่งตวงวัดหรือไม่

1.1.2.8 นักเรียนเข้าใจความหมายของกราฟ แผนที่หรือไม่

1.1.2.9 นักเรียนทำเลขได้หรือไม่ เพียงใดในการบวก ลบ คูณ หาร

1.1.2.10 นักเรียนแก้โจทย์ปัญหาได้หรือไม่

1.1.3 ด้านพฤติกรรม

1.1.3.1 นักเรียนเสียสมาธิง่ายหรือไม่ เพียงใด

1.1.3.2 นักเรียนมีช่วงความสนใจสั้นหรือไม่ เพียงใด

1.1.3.3 นักเรียนมีใจจดจ่ออยู่กับกิจกรรมได้นานหรือไม่ เพียงใด

1.1.3.4 นักเรียนอยู่นิ่งเฉยได้หรือไม่ เพียงใด

1.1.3.5 นักเรียนเดินหรือวิ่งได้คล่องแคล่วหรือไม่ เพียงใด

1.1.3.6 นักเรียนหยิบจับสิ่งของได้ดีหรือไม่ จับดินสอเขียนหนังสือได้

หรือไม่

1.1.3.7 นักเรียนมีความอดทนต่อการรอคอยได้หรือไม่ เพียงใด

1.1.3.8 นักเรียนจำสิ่งของได้หรือไม่

1.1.3.9 นักเรียนแสดงความสับสนระหว่างซ้าย ขวา หรือไม่ เพียงใด

1.1.3.10 นักเรียนทำงานเสร็จตามที่ได้รับมอบหมายหรือไม่เพียงใด

1.2 การบันทึกพฤติกรรมในการเรียนของนักเรียน ครูผู้สอนจะเข้าใจปัญหาในการเรียนของนักเรียนได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากครูผู้สอนเป็นคนที่ช่างสังเกตว่านักเรียน

ในชั้นเรียนของตนมีปัญหาในการเรียนอย่างไรบ้าง นักเรียนทำตามคำสั่งของครูได้หรือไม่ หากทำได้ มากน้อยเพียงใด หากทำไม่ได้เด็กแสดงพฤติกรรมอย่างไร เป็นต้น โดยผู้ที่ทำหน้าที่สังเกตพฤติกรรมในการเรียน อาจเป็นครูประจำชั้น ครูประจำวิชาต่างๆ เช่น วิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เป็นต้น ข้อมูลที่เกี่ยวกับปัญหาของนักเรียนในการเรียน ควรรวบรวมจากครู 2 – 3 คน เพื่อให้เห็นชัดเจน ทั้งนี้โรงเรียนอาจกำหนดแบบฟอร์มขึ้นเพื่อใช้ในการบันทึกข้อมูลปัญหาทางการเรียนรู้ของนักเรียนในการเรียน แบบฟอร์มนี้มีรายละเอียดเกี่ยวกับปัญหาที่นักเรียนเผชิญอยู่ในห้องเรียน ครูพยายามแก้ปัญหอย่างไร ได้ผลหรือไม่เพียงใด ปัญหาเกิดขึ้นในสถานการณ์เช่นใด ครูใช้วิธีการวัดผลประเมินผลในลักษณะใด ได้ผลหรือไม่ เป็นต้น

2. การคัดแยกอย่างเป็นทางการ (Formal Identification) เป็นการคัดแยกโดยใช้แบบทดสอบ ซึ่งส่วนมากเป็นแบบทดสอบ หรือแบบคัดแยกที่เชื่อถือได้ มีคุณภาพดี ในต่างประเทศแบบทดสอบที่เป็นที่นิยมใช้ในการคัดแยกนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มีดังนี้

1. Illinois Test of Psycholinguistic Abilities ITPA
2. Detroit Tests of Learning Aptitude
3. Woodcock – Johnson Psycho – Educational Battery
4. Southern California Sensory Integration Tests
5. Bender – Gestalt – Visual Perception – Visual Motor
6. Frostig Developmental Test
7. Peabody Individual Achievement Test – Revised
8. Karfman Assessment Battery for children
9. WISC – III
10. Standford – Binet

ส่วนในประเทศไทยขอยกตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการคัดแยกนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ 2 ชุด คือ แบบคัดแยกนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ และแบบสำรวจปัญหาในการเรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบคัดแยกนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ซึ่งศาสตราจารย์ศรียา นิยมธรรม ได้พัฒนาแบบคัดแยกนี้โดยปรับปรุงมาจากเครื่องมือของแมคคาร์ธี แบบคัดแยกนี้ใช้สำหรับเด็กที่มีอายุระหว่าง 4 – 6 ½ ปี เป็นการทดสอบรายบุคคล แบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .63 - .85 และมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เชิงโครงสร้าง และมีความเที่ยงตรงจำแนกตลอดความเที่ยงตรงตามเกณฑ์เปรียบเทียบ ในระดับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 10 20 และ 30 ของแต่ละช่วงอายุ โดยคำนึงถึงคะแนนที่นักเรียนสอบได้ ในแต่ละหมวดของแบบทดสอบและจำนวนหมวด

ที่นักเรียนสอบไม่ผ่านซึ่งใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาว่า นักเรียนอยู่ในภาวะเสี่ยงที่จะเป็นนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้หรือไม่ เครื่องมือนี้ใช้ทดสอบความสามารถของนักเรียนใน 6 ด้าน คือ

1.1 การรู้จักซ้าย ขวา มีข้อทดสอบย่อย 9 ข้อ คือ

- 1.1.1 ยกมือขวาขึ้น
- 1.1.2 หูซ้ายอยู่ไหน
- 1.1.3 เอามือซ้ายแตะที่ตาขวา
- 1.1.4 เอามือซ้ายแตะที่คาง
- 1.1.5 เอามือซ้ายวางบนขาขวา
- 1.1.6 ซี่ที่เข้าซ้าย
- 1.1.7 ซี่ที่เข้าขวา
- 1.1.8 เอามือขวาแตะที่เท้าซ้าย
- 1.1.9 เอามือขวาแตะที่ไหล่ขวา

1.2 การจำคำ มีข้อทดสอบย่อย 6 ข้อ คือ

- 1.2.1 ท้อง – ซ้ำง – ถึง
 - 1.2.2 ดาว – ค่าย – คน
 - 1.2.3 พรุ่งนี้ – สีแดง – เสียงดัง – ภายหลัง
 - 1.2.4 ข้างหน้า – เพราะว่า – ข้างใต้ – ไม่เคย
 - 1.2.5 ดึงเอาปลาหมูให้แมวกินทุกเช้าแล้วจึงไปอาบน้ำ
 - 1.2.6 นื่องผูกโบว์สีชมพูสวยงามให้ตุ๊กตาก่อนออกไปวิ่งเล่น
- ครูให้นักเรียนพูดตามข้อ 1 - 6

1.3 การวาดรูปทรง ให้นักเรียนวาดรูปทรงตามตัวอย่างดังนี้

- 1.3.1
- 1.3.2
- 1.3.3
- 1.3.4
- 1.3.5 *
- 1.3.6
- 1.3.7
- 1.3.8

1.4 การจำตัวเลข มี 6 ข้อ คือ

ข้อ ครั้งที่ 1

1. 5-8

2. 6-9-2

3. 3-8-1-4

4. 4-1-6-9-2

5. 5-2-9-6-1-4

6. 8-6-3-5-2-1-9

ครั้งที่ 2

4-9

5-8-3

6-1-8-5

9-1-8-3

8-5-2-9-4-6

5-3-8-2-1-9-6

1.5 การจัดหมวดหมู่

1.5.1 ขนาดอย่างเดียว

1.5.2 สีอย่างเดียว

1.5.3 รูปทรง - วงกลม

1.5.4 รูปทรง - สี่เหลี่ยม

1.5.5 ขนาด + สี

1.5.6 รูปทรง + สี

1.5.7 รูปทรงหลายขนาด

1.5.8 รูปทรงที่เหมือนกัน

1.5.9 รูปทรงที่ต่างกัน

1.6 การใช้ขา

1.6.1 การเดินถอยหลัง

1.6.2 การเดินเขย่ง

1.6.3 การเดินตามแนวเส้นตรง

1.6.4 การเดินขาเดียว - ขาขวา

1.6.5 การเดินขาเดียว - ขาซ้าย

1.6.6 การก้าวกระโดด

การทดสอบดังกล่าวข้างต้นมีเกณฑ์การให้คะแนน แล้วนำคะแนนมาเทียบเกณฑ์ที่กำหนดแล้วจึงตัดสินว่านักเรียนน่าจะมีปัญหาทางการเรียนรู้หรือไม่

2. แบบสำรวจนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ซึ่งพัฒนาโดยศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู เป็นแบบสำรวจโดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ มีคำถาม 50 ข้อ ครูผู้สอนเป็นผู้ประเมินนักเรียนแต่ละคน ครูจะต้องรู้จักนักเรียน และคุ้นเคยกับนักเรียนเป็นอย่างดี โดยสังเกตนักเรียนติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 เดือน เครื่องมือนี้มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจทั้งหมดเท่ากับ .99 มีค่าความเที่ยงตรงดี วิเคราะห์หาความเที่ยงตรงโดยใช้ Known Group Technique แบบสำรวจนี้ใช้กับนักเรียนที่มีอายุ 6 – 12 ปี ซึ่งเป็นนักเรียนอยู่ในระดับประถมศึกษา (ในปัจจุบันคือนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1 – 2) สำรวจปัญหาของนักเรียนใน 5 ด้านใหญ่ และ 25 ด้านย่อย คือ

2.1 ภาษา

2.1.1 คำศัพท์

2.1.2 การฟังคำสั่ง

2.1.3 การเล่าเรื่อง

2.1.4 การอ่าน

2.1.5 การเขียน

2.2 คณิตศาสตร์

2.2.1 การนับปากเปล่า

2.2.2 การนับที่เข้าใจความหมายของจำนวน

2.2.3 การจำตัวเลข

2.2.4 สัญลักษณ์

2.2.5 การคำนวณ

2.3 เวลาและทิศทาง

2.3.1 เวลา

2.3.2 ขนาด

2.3.3 การจัดลำดับ

2.3.4 ทิศทาง

2.4 การเคลื่อนไหว

2.4.1 การเดิน / การวิ่ง

2.4.2 การกระโดด

2.4.3 การทรงตัว

2.4.4 การใช้นิ้วมือ

2.4.5 การเคลื่อนไหวที่ผิดปกติ

2.5 พฤติกรรม

2.5.1 ความร่วมมือ

2.5.2 ความสนใจ

2.5.3 ความเป็นระเบียบ

2.5.4 การปรับตัว

2.5.5 การยอมรับ

2.5.6 ความรับผิดชอบ

เมื่อครูประเมินความสามารถของนักเรียนแล้ว ครูทำหน้าที่รวมคะแนน และนำคะแนนที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติซึ่งบอกเกณฑ์โดยใช้ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์แล้วจึงนำคะแนนมากำหนดลงบนภาพรวม (Profile) สำหรับนักเรียน หากเส้นกราฟปรากฏในตำแหน่งเส้นทึบแสดงว่าเป็นนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่รุนแรง หากเส้นกราฟปรากฏในตำแหน่งเส้นประ แสดงว่านักเรียนมีปัญหายุ่งในระดับกลุ่มเสี่ยง ซึ่งควรได้รับการช่วยเหลือเช่นกัน (ศึกษารายละเอียดต่างๆ ได้จากแบบสำรวจ)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่ามือที่ใช่ในการคัดแยกหลากหลายด้วยกัน ซึ่งเครื่องมือแต่ละชุดสร้างขึ้นมาจากมีวัตถุประสงค์ หรือรายละเอียดในการคัดแยกแตกต่างกัน ดังนั้นในการคัดแยกนักเรียนแต่ละคนควรใช้เครื่องมือหลายชุดเท่าที่สามารถจะทำได้ เพื่อให้การคัดแยกมีความถูกต้อง และมีประสิทธิภาพมากที่สุด

1.7 การช่วยเหลือและแนวทางการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน

การช่วยเหลือและการจัดการเรียนการสอนที่ถูกต้องเหมาะสมให้แก่เด็กนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจะช่วยให้เด็กนักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน และสามารถป้องกันการเกิดปัญหาทางพฤติกรรมอันเนื่องมาจากความคับข้องใจของเด็กนักเรียนได้ ซึ่งที่ผ่านมาได้มีผู้ที่ทำการศึกษาและนำเสนอแนวทางและเทคนิคในการช่วยเหลือเด็กนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ดังนี้

เบญจพร ปัญญา (2545: 22-27) กล่าวว่าความสามารถในการอ่านจากแนวคิดการอ่านและการสะกดคำเริ่มต้นจากการรู้จักคำไปสู่การอ่านเพื่อความเข้าใจ มี 2 ระดับ คือ การอ่านฟัง

เสียงหรือการจำคำ (Word recognition) และการอ่านเพื่อความเข้าใจ (Comprehension) โดยการจำคำประกอบด้วย การจำรูปร่างของตัวอักษรได้ จำเสียงพยัญชนะและเสียงสระได้ อ่านออกเสียงสระและพยัญชนะได้ อ่านส่วนของคำ อ่านคำ ประโยค และอ่านเรื่องได้ ส่วนการอ่านเพื่อความเข้าใจ ประกอบด้วย การเข้าใจและบอกความหมายของคำศัพท์ ประโยค ข้อความ สามารถสรุปใจความสำคัญ และตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งในการช่วยเหลือด้านการอ่านนั้นจะดูจากข้อบกพร่องในแต่ละระดับ

โดยในที่นี้ขอนำเสนอเฉพาะระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1 – 2 ดังนี้

1. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 2 มีข้อบกพร่องในส่วนของการจำคำศัพท์จากการเห็นได้จำกัด สิ่งควรเน้นคือ การออกเสียงให้สอดคล้องกับพยัญชนะหรือคำ ซึ่งมีวิธีการดังนี้ อ่านออกเสียงให้สอดคล้องกับคำจนคล่องและขึ้นใจ อ่านออกเสียงโดยการสะกดคำ จนอ่านคล่องและขึ้นใจ

2. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 มีข้อบกพร่องในส่วนการอ่านไม่คล่อง มีข้จำกัดเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ สิ่งควรเน้นคือ การอ่านซ้ำๆ เพื่อให้อ่านคล่องและเพิ่มความเข้าใจ วิธีการสอนที่ใช้ คือการช่วยแยกช่องไฟเพื่อให้เด็กอ่านง่ายและคล่อง ใช้หนังสือนอกเวลาฝึกอ่าน และสะกดจนคล่อง ครูอ่านให้นักเรียนฟังแล้วให้นักเรียนอ่านตาม การอ่านคู่กับเพื่อนหรือครู จากนั้นให้นักเรียนอ่านตัวต่อตัว เมื่อนักเรียนมั่นใจแล้วให้อ่านเดี่ยวหน้าชั้นเรียน

3. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับข้อจำกัดของคำศัพท์ ความเข้าใจ และความรู้พื้นฐาน สิ่งควรเน้นคือการเพิ่มคำศัพท์ สอนการอ่านจับใจความสำคัญ เช่นการซักถาม ซักซ้อม เติมข้อความให้สมบูรณ์ เป็นต้น

จรัสลักษณ์ จิรวินุลย์ (2546 : 65) ได้กล่าวถึงเทคนิคพื้นฐานที่ใช้ในการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านดังนี้

1. การสอนโดยใช้แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ Multisensory approach ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยผ่านการใช้ประสาทสัมผัสหลายๆ ด้าน

2. การสอนโดยใช้แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ Phonics approach ซึ่งเป็นการสอนที่เน้นเรื่องการประสมเสียงของพยัญชนะ สระ ที่ปรากฏในคำต่างๆ

3. การสอนโดยใช้แนวกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ Whole word approach ซึ่งเป็นการสอนโดยการนำคำที่มีเสียงคล้ายกัน หรือคำที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันมาให้นักเรียนได้ฝึกทักษะต่างๆ

4. การสอนโดยใช้ Language experience approach ซึ่งเป็นการใช้แนวการสอนที่เน้นให้นักเรียนใช้ความรู้ทางภาษาที่มีอยู่เดิมมาสร้างเป็นเรื่องราวบทอ่านให้เด็กฝึกฟัง พูด อ่าน เขียน

ซึ่งครูควรสังเกตและสำรวจว่านักเรียนมีความถนัดที่จะเรียนแบบใด มีความสนใจในด้านใดมากเป็นพิเศษ เพื่อจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถของนักเรียน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่าน

2.1 ความหมายของการอ่าน

จากการศึกษาพบว่ามีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการอ่านไว้หลายท่านด้วยกัน ตัวอย่าง เช่น

อรัญญา ฤกษ์ชัย (2541 : 18) ให้ความหมายว่า การอ่านเป็นกระบวนการการแปลความหมายของ ตัวอักษรออกมาเป็นถ้อยคำหรือความเข้าใจจากตัวอักษรออกมาเป็นความคิดแล้วสามารถนำความคิดนั้น ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

เดือนใจ ทรัพย์ระโทก (2543 : 15) อธิบายว่าการอ่านเป็นกระบวนการแปลความหมายของตัวอักษร เป็นความคิดโดยอาศัยประสบการณ์เดิม แล้วนำความคิดไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

นอกจากนี้บັນลือ พดกษะวัน (2534 : 2) ได้จำแนกความหมายของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านเป็นการแปลสัญลักษณ์ออกมาเป็นคำพูดโดยการผสมเสียง เพื่อใช้ในการออกเสียงให้ตรงกับคำพูด การอ่านแบบนี้ มุ่งให้สะกดตัวผสมคำอ่านเป็นคำๆ ไม่สามารถใช้สื่อความหมายโดยการฟังได้ทันที เป็นการอ่านเพื่อการอ่านออก มุ่งให้อ่านหนังสือได้แตกฉานเท่านั้น

2. การอ่านเป็นการใช้ความสามารถในการผสมผสานของตัวอักษร ออกเสียงเป็นคำหรือเป็นประโยคทำให้เข้าใจความหมายในการสื่อสารโดยการอ่าน หรือฟังผู้อื่นอ่านแล้วรู้เรื่องราวเราเรียกว่าอ่านได้ ซึ่งมุ่งให้อ่านแล้วรู้เรื่องของสิ่งที่อ่าน

3. การอ่าน เป็นการสื่อความหมายที่ถ่ายทอดความคิด ความรู้ จากผู้เขียน (ผู้สื่อ) ถึงผู้อ่าน การอ่านลักษณะนี้เรียกว่า อ่านเป็น ผู้อ่านย่อมเข้าใจถึงความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนโดยอ่านแล้วสามารถประเมินผลของสิ่งที่อ่านด้วย

4. การอ่าน เป็นการพัฒนาความคิด โดยที่ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถหลายๆ ด้าน เช่น ใช้การสังเกตจำรูปคำ ใช้สติปัญญาและประสบการณ์เดิมในการแปลความ หรือถอดความ

ให้เกิดความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้ดี โดยวิธีอ่านแบบนี้จะต้องดำเนินการเป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง (กระบวนการ) อาจต้องใช้ความหมายของการอ่านใน 3 ข้อข้างต้น (หรืออาจไม่จำเป็นต้องครบ ทั้ง 3 ความหมายก็ได้) แล้วสามารถเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่านและนำผลของสิ่งที่ได้จากการอ่านมาเป็นแนวคิด แนวปฏิบัติได้ เราเรียกว่าอ่านเป็น

2.2 ประเภทของการอ่าน

การแบ่งประเภทของการอ่านนั้น นักการศึกษาและนักภาษาศาสตร์หลายท่าน ได้มีการจัดแบ่งที่คล้ายคลึงกันดังนี้

กรรณิการ์ พวงเกษม (2533 : 68) ได้กล่าวถึงลักษณะของการอ่านไว้ว่ามี 2 ลักษณะ คือ การอ่านออกเสียง (Oral Reading) และการอ่านในใจ (Silent Reading) โดยการอ่านออกเสียงนั้นจะใช้ตั้งแต่เด็กเริ่มเรียน ให้เด็กรู้จักการอ่านคำต่างๆ เมื่ออ่านเป็นคำแล้ว อ่านเป็นประโยค อ่านเป็นย่อหน้า อ่านเป็นเรื่องๆ การอ่านในใจจะใช้เมื่ออ่านออกเสียงได้ดีแล้ว รู้จักความหมาย ของคำ สามารถอ่านเป็นข้อความยาวๆ ได้แล้ว

เทกิงกิจ แก้วเสนห์ (2538 : 7 – 8) ได้กล่าวถึงประเภทของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านเงียบ (Silent Reading) การอ่านเงียบ หรือการอ่านในใจ มีบทบาทสำคัญต่อชีวิตประจำวันของคนในยุคปัจจุบันเป็นอย่างมาก การอ่านประเภทนี้มีประโยชน์อย่างมาก ทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่ผู้อ่าน นักเรียนผู้เรียนดีเด่น ได้คะแนนยอดเยี่ยมจากการสอบมักเป็นผู้เรียนที่มีความสามารถในการอ่าน นักธุรกิจหรือผู้มีอาชีพอื่น และผู้ประสบความสำเร็จในชีวิตมักเป็นผู้มีความสนใจในการอ่านเช่นเดียวกัน การอ่านเงียบหรือการอ่านในใจ (Silent Reading) มีด้วยกันหลายชนิด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- 1.1 การอ่านข่าวหนังสือพิมพ์
- 1.2 การอ่านนิยาย นวนิยาย หรือการอ่านเรื่องบันเทิง
- 1.3 การอ่านบทความหรือสารคดี
- 1.4 การอ่านตำรา แบบเรียน หรือข้อสอบ เป็นต้น

2. การอ่านออกเสียง (Loud Reading) การอ่านออกเสียง คือการเปล่งเสียงตามตัวอักษรที่ปรากฏให้ถูกต้องตามอักขรวิธีหรือภาษาโดยใช้อวัยวะเกี่ยวกับการออกเสียง เช่น ริมฝีปาก เพดาน ลิ้นฟัน หรือหลอดเสียง เป็นต้น ให้เคลื่อนไหวตามลักษณะของฐานที่เกิดแห่งเสียงนั้นๆ การอ่านออกเสียงมีหลายชนิด เช่น

- 2.1 การอ่านออกเสียงเมื่อเริ่มเรียน

- 2.2 การอ่านออกเสียงให้ถูกต้องตามหลักภาษาหรืออักษรวิธี
- 2.3 การอ่านออกเสียงเพื่อทดสอบวัดผล
- 2.4 การอ่านข่าวทางวิทยุ
- 2.5 การอ่านข่าวทางโทรทัศน์
- 2.6 การอ่านรายงานหรืออ่านกล่าวตอบรายงาน
- 2.7 การอ่านบทพากย์ภาพยนตร์หรือบทละคร

วรรณิ โสภประยูร (2544 : 126) แบ่งประเภทการอ่านจากการวิเคราะห์ตามลักษณะกระบวนการอ่านและการจำแนกประเภทการอ่านของนักวิชาการ ด้วยการนำมาสังเคราะห์โดยจัดเป็นหมวดหมู่ประเภทการอ่านดังนี้

- 1.แบ่งโดยคำนึงถึงเสียงเป็นหลัก
- 2.แบ่งโดยยึดสื่อที่นำมาใช้อ่าน
- 3.แบ่งโดยพิจารณาวิธีการอ่านเป็นหลัก
- 4.แบ่งโดยมุ่งเน้นที่ความมุ่งหมายในการอ่าน

จากการกล่าวถึงประเภทของการอ่าน ของนักการศึกษาข้างต้น พอสรุปได้ว่าการอ่านแบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลักๆ คือการอ่านออกเสียง (Oral Reading) ซึ่งเป็นการอ่านในระยะเริ่มต้น ช่วยให้เข้าใจการออกเสียงคำต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง การอ่านประเภทนี้ใช้มากในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และใช้ในการประกอบอาชีพ เช่น การอ่านข่าวทางวิทยุ โทรทัศน์ การอ่านรายงาน ส่วนการอ่านในใจ (Silent Reading) เป็นการอ่านในระดับที่สูงขึ้น และเป็นการอ่านที่ใช้ทั่วไปในชีวิตประจำวัน เช่นการอ่านข่าวหนังสือพิมพ์ อ่านสารคดี อ่านคู่มือการใช้งานต่างๆ

2.3 ความสำคัญของการอ่าน

สนธิ สัตโยภาส (2545 : 93 – 94) กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญดังต่อไปนี้

1. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านได้รับความรู้ มีความรอบรู้ไม่แคบอยู่เฉพาะเรื่อง ถ้าได้อ่านหนังสือพิมพ์ วารสาร หรือนิตยสารอยู่เป็นประจำแล้ว ก็จะทำให้ผู้อ่านเป็นคนทันสมัยทันเหตุการณ์ รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลก เมื่อเข้าวงสนทนากับใครก็จะร่วมสนทนาได้ เข้าใจและเข้าสังคมได้โดยไม่ขัดเขิน
2. การอ่านช่วยพัฒนาความคิด และยกระดับสติปัญญาให้สูงขึ้น เพราะเมื่ออ่านมากย่อม มีความรู้มาก ฉลาดปราดเปรื่อง และอ่านถึงขั้นเชี่ยวชาญในเรื่องที่สนใจและติดตามอ่านได้

3. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการศึกษา เพราะผู้เรียนต้องอาศัยการอ่านช่วยศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพิ่มเติมจากการเรียนในชั้นเรียน

4. การอ่านช่วยให้มีความก้าวหน้าในอาชีพ เพราะการประกอบอาชีพทุกอาชีพต้องอาศัยความรู้ความสามารถ ความชำนาญในการทำงาน ถ้าบุคคลใดพยายามแสวงหาความรู้ความสามารถใส่ตนให้ทันสมัยและสอดคล้องกับวิทยาการใหม่ๆ อยู่เสมอ ย่อมมีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพมากกว่าผู้ที่ไม่พัฒนาตนเอง และวิธีการสำคัญประการหนึ่งที่จะได้ความรู้ประสบการณ์และความสามารถในวิทยาการใหม่ ๆ คือ การอ่าน

5. การอ่านช่วยปรับปรุงบุคลิกภาพให้ดีขึ้น ด้วยเหตุที่มีหนังสือในกลุ่มที่มีเนื้อหาซึ่งเสนอแนะเกี่ยวกับการวางตน การพูดจา การเข้าสังคม การแต่งกาย ตลอดจนแนะนำการปฏิบัติตนไปในทางที่เหมาะสมและทันสมัยมีอยู่มากมาย ถ้าผู้อ่านได้นำข้อแนะนำเหล่านั้นมาทดลองปฏิบัติตาม ก็จะทำให้บุคลิกภาพเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีได้

6. การอ่านช่วยแก้ปัญหาในใจได้ เพราะปัญหาที่เราประสบในชีวิตประจำวันอาจมีวิธีแก้ไขในหนังสือที่อ่าน ช่วยให้สามารถนำความรู้มาประยุกต์แก้ปัญหาของเราได้ เช่น ปัญหาชีวิต ปัญหาสุขภาพ ปัญหาการดูแลลูก ปัญหากฎหมาย หรือปัญหาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ เป็นต้น

7. การอ่านทำให้เกิดความจรรโลงใจ ได้รับความเพลิดเพลิน สนุกสนานช่วยให้จิตใจได้พักผ่อนหลังจากที่ได้เคร่งเครียดกับงานมา

8. การอ่านช่วยให้เราใช้เวลาว่างได้อย่างมีคุณค่า

2.4 ลำดับขั้นพัฒนาในการอ่าน

สุรนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2543 : 11 – 13) กล่าวว่า นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้กล่าวถึงขั้นพัฒนาการของเด็กในระดับแรกเกิดจนกระทั่งถึงอายุประมาณ 15 ปี การศึกษาของบุคคลเหล่านั้นจะเน้นเรื่องที่ตนถนัดและสนใจ บางกลุ่มก็ศึกษาพัฒนาการทางด้านร่างกาย ในขณะที่บางกลุ่มศึกษาทางด้านการคิดและความสนใจของเด็ก ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในทางใดล้วนเป็นประโยชน์ต่อครูที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการสอนอ่าน เพราะลำดับขั้นพัฒนาในการอ่านจะดำเนินไปตามลำดับขั้นของพัฒนาการทางร่างกาย ซึ่งในแต่ละขั้นเด็กจะมีความสนใจแตกต่างกันไปตามช่วงอายุ ผลของการศึกษาและข้อแนะนำต่างๆ ย่อมเป็นประโยชน์ต่อครูที่จะนำไปจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและพัฒนาการทางร่างกายของเด็ก ลำดับขั้นพัฒนาการอ่านแบ่งได้เป็น 6 ขั้น ดังนี้

2.4.1 **ขั้นก่อนเริ่มอ่าน** ขั้นนี้จะเริ่มตั้งแต่ทารกจนกระทั่งถึงวัยก่อนเข้าโรงเรียนอนุบาล เป็นช่วงเวลาที่เด็กจะเตรียมตัวเพื่อรับกับพัฒนาการในขั้นต่อไป เตรียมตัวเพื่อรับกับความสับสนและความยุ่งยากในการรับรู้สภาพแวดล้อมทางภาษาที่เด็กจะได้พบเห็น การเตรียมเด็กควรเน้นกิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาให้เด็กรู้จักระเบียบ กฎเกณฑ์ การอ่านจึงเป็นกิจกรรมหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมความเจริญเติบโตให้กับเด็ก ผู้ปกครองควรเตรียมเด็กให้มีประสบการณ์ทางภาษามากขึ้น ด้วยการแนะนำให้เด็กรู้จักคำใหม่ เช่นการพาไปเที่ยวตามสถานที่สำคัญที่เด็กควรรู้จัก การให้ดูภาพและการแนะนำให้รู้จักคำที่เหมาะสม เด็กจะเลียนแบบถ้อยคำจากผู้ใหญ่ เลียนแบบเสียงที่อยู่รอบๆ ตัว ใช้คำใหม่ที่ได้ยิน ใช้ประโยคสั้นๆ ที่ตนสังเกตจากรายการโทรทัศน์ บางรายการ แม้จะกว้างเกินไปก็สนใจและจดจำคำไปใช้ การจับหนังสือมักจะกลับทิศทาง จะดูความสัมพันธ์ระหว่างรูปภาพกับคำ ชอบให้ผู้ใหญ่อ่านเรื่องให้ฟัง ดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมที่จะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้คำใหม่ๆ และเป็นทางที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ภาษาที่ดี

2.4.2 **ขั้นเริ่มต้นอ่าน** ขั้นนี้จะเริ่มตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนกระทั่งชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เด็กจะคุ้นเคยกับคำง่ายๆ ที่อยู่ใกล้ตัว และพูดประโยคสั้นๆ เช่น แม่หุงข้าว น่องร้องไห้ ถิ่นเล่น น่องนอน ฯลฯ เด็กจะใช้และจำประโยคเหล่านี้ได้ ทั้งนี้แสดงให้เห็นถึงการเริ่มต้นรู้จักใช้คำให้สัมพันธ์กับความหมาย อันเป็นสิ่งหนึ่งของการจัดประสบการณ์ในการอ่าน สิ่งที่ต้องพิจารณาในระดับนี้คือความพร้อม เด็กบางคนมีความพร้อมเมื่ออยู่ชั้นอนุบาล แต่เด็กบางคนอาจมีความพร้อมเมื่ออยู่ชั้นประถมศึกษาตอนต้น หรือชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เด็กที่มีความพร้อมน้อย ย่อมจะมีปัญหาในการรับรู้คำและความหมายของคำ เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กที่มีความพร้อมมากกว่า ครูต้องพิจารณาปัญหาต่างๆ ที่จะเข้ามาเกี่ยวข้องกับการเริ่มต้นของเด็ก ซึ่งต้องให้ความช่วยเหลือเป็นรายบุคคล โดยปกติกิจกรรมการสอนอ่านอย่างเป็นทางการจะเริ่มต้นในขั้นนี้ ครูอาจให้เด็กเล่าเรื่องที่ได้ฟังหรืออ่านจากหนังสือที่มีภาพประกอบ กิจกรรมการอ่านควรเริ่มพร้อมกับกิจกรรมการเขียน ส่วนเด็กที่ยังไม่มีความพร้อม ครูจะต้องศึกษาว่าเป็นเพราะเหตุใด เช่นการขาดประสบการณ์ทางภาษา การพัฒนาร่างกายไม่เป็นไปตามลำดับขั้น สุขภาพทางร่างกายไม่ดี เป็นต้น เมื่อศึกษาปัญหาแล้วจึงให้ความช่วยเหลือเป็นรายบุคคล อย่างไรก็ตาม เด็กควรได้รับการสอนอ่านอย่างเป็นทางการเมื่ออายุ 5 ปีขึ้นไป

นักการศึกษาหลายคนได้ศึกษาความพร้อมของเด็กเล็กที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ผลการศึกษาสรุปว่า การสอนอ่านในขั้นเริ่มต้นควรให้เด็กรู้จักคำและความหมาย โดยให้คำและความหมายมีความสัมพันธ์กัน ใช้ภาพเป็นสื่อ เขียนคำอธิบายได้ภาพสั้นๆ เพื่อให้เด็กมีโอกาส

ฝีกอ่านเช่น พ่อ แม่ พี่ น้อง ขนมหมา ไอศกรีม ฯลฯ คำเหล่านี้ควรเป็นคำที่ใกล้ตัวเด็ก เมื่อเด็กได้พบคำและภาพบ่อยๆ ก็จะคุ้นเคยและจดจำได้เร็ว

2.4.3 ขั้นเริ่มต้นอ่านอย่างอิสระ ขั้นนี้เริ่มตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ครูจะต้องพิจารณาและตัดสินใจว่าเด็กคนใดมีความพร้อมสมควรที่จะอ่านอย่างอิสระหรืออ่านด้วยตนเอง ครูเป็นผู้แนะนำเมื่อพบคำยากที่เด็กไม่เข้าใจ การที่ครูจะตัดสินใจให้เด็กสามารถอ่านได้ด้วยตัวเองหรือไม่นั้นพิจารณาจากจำนวนคำที่เด็กรู้จักว่ามีมากพอ และรู้จักโครงสร้างของประโยคดี วิธีการสอนที่ครูควรนำมาใช้ในขั้นนี้ คือ การแนะนำให้เด็กรู้จักคำยากในเรื่องจนเข้าใจแล้วจึงให้อ่านเนื้อเรื่อง และเรื่องที่อ่านควรมีความสั้นยาวพอเหมาะกับอายุ สายตา และช่วงความสนใจของเด็ก จำนวนคำในเรื่องที่อ่านควรเพิ่มขึ้นตามระดับชั้น คือประถมศึกษาปีที่ 1 ควรมีความยาวประมาณ 100 คำ ในขั้นต่อไปจะเพิ่มขึ้นเป็น 200 และ 300 คำ ตามลำดับ ทั้งนี้ไม่รวมถึงเด็กที่มีสติปัญญาเลิศ ซึ่งมีช่วงความสนใจในการอ่านมากกว่าเด็กปกติ และไม่รวมถึงเด็กที่สมองช้า ซึ่งมีช่วงความสนใจในการอ่านน้อย การสอนอ่านในขั้นนี้ครูควรแนะนำให้เด็กรู้จักส่วนประกอบของคำ ได้แก่ พยัญชนะต้น สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด และตัวการันต์ ทั้งนี้เป็นการเตรียมตัวเพื่อนำไปสู่การอ่านด้วยตนเอง

2.4.4 ขั้นถ้อยความรู้ ขั้นนี้เริ่มตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เด็กจะพบหนังสือประเภทต่างๆ ที่มีเนื้อหาแตกต่างจากหนังสือแบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ หนังสืออ่านเพื่อความรู้ และความบันเทิง เด็กต้องการคำแนะนำจากครูในการที่จะเลือกหนังสืออ่านให้เหมาะสมกับวัยและความสนใจ เนื้อเรื่องบางเรื่องให้ความคิดและมีเนื้อหาที่ซับซ้อน ครูจึงจำเป็นต้องให้คำแนะนำ ส่วนการอ่านในใจจะเริ่มต้นในช่วงนี้ แต่ยังไม่ควรเน้นอัตราเร็วในการอ่าน การอ่านในใจเป็นการอ่านเพื่อเก็บความว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน และอย่างไร กระบวนการสอนอ่านจึงเป็นการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญและทำความเข้าใจเรื่องราวก่อน ต่อจากนั้นจึงศึกษาความหมายของคำภายหลัง ในขั้นนี้เด็กจะนำคำที่รู้จักในเรื่องไปใช้ในการเรียนวิชาอื่นๆ มากขึ้น ทำให้มีประสบการณ์ในการอ่านกว้างขวาง การอ่านในลักษณะนี้เป็นแนวทางเพื่อการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากการอ่าน

2.4.5 ขั้นวุฒิภาวะระดับกลาง เริ่มตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เด็กจะมีทักษะในการอ่านมากขึ้น ครูควรเริ่มสอนการอ่านวิจารณ์ เด็กจะอ่านหนังสือประเภทต่างๆ อย่างกว้างขวาง ครูควรแนะนำหนังสือและให้ข้อคิดเกี่ยวกับการเลือกหนังสือต่างๆ โดยเฉพาะครูจะต้องเป็นผู้อ่านอย่างกว้างขวางด้วยจึงจะสามารถให้แนวคิดที่ดีแก่เด็กได้ ซึ่ง David Russell ได้ทำการศึกษาพัฒนาการอ่านของเด็กในขั้นนี้ ได้สรุปผลว่า เป็นขั้นพัฒนาที่ค่อยเป็นค่อยไป แต่มีความมั่นคง ดังนั้น ทักษะการอ่านที่ควรสอน คือ การอ่านเพื่อจับความคิด

สำคัญของเรื่อง โดยใช้วิธีการกวาดตาให้เร็วขึ้น การเป็นผู้อ่านที่มีวิจารณญาณ การเลือกเรื่องอ่านที่เหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้เด็กมีความรู้ มีประสบการณ์ และมีความคิดอย่างกว้างขวาง รวมทั้งได้รับความบันเทิงอีกด้วย

2.4.6 ขั้นวุฒิภาวะระดับสูง เริ่มตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป เด็กจะมีรสนิยมในการอ่าน เลือกหนังสืออ่านที่แตกต่างกัน นอกจากนั้น จะมีความสนใจ มีเจตคติ เข้ามาเกี่ยวข้องในการอ่านด้วย การอ่านในขั้นนี้เป็นการอ่านระดับสูง ผู้อ่านต้องมีเทคนิค มีวิธีการอ่าน รู้คำศัพท์วิชาการชั้นสูง รู้วิธีอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ การอ่านในขั้นนี้จึงขึ้นอยู่กับพื้นฐานที่ได้สะสมมาแต่ต้น

ลำดับขั้นพัฒนาในการอ่านทั้ง 6 ขั้นนี้จะพัฒนาต่อเนื่องกัน และสอดคล้องกับลำดับขั้นพัฒนาการทางร่างกาย หากพัฒนาการทางร่างกายของเด็กไม่เป็นไปตามปกติก็จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการในการอ่านที่ผิดปกติไปด้วย ซึ่งครู ผู้ปกครอง และแพทย์ จะต้องร่วมมือศึกษาและแก้ไขปัญหาต่อไป

2.5 ทฤษฎีการอ่าน

ทฤษฎีการอ่านที่นักการศึกษาแต่ละท่านได้นำเสนอนั้น มีทั้งลักษณะที่คล้ายคลึงและแตกต่างกัน การศึกษาทฤษฎีการอ่านให้เข้าใจจะเป็นแนวทางสำหรับครูในการกำหนดรูปแบบและวิธีสอนให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง ซึ่งทฤษฎีการอ่านมีหลายทฤษฎีด้วยกัน เช่น

1. ทฤษฎีของทราบาซโซ (Trabasso , อ้างถึงใน สุนนทา มั่นเศรษฐวิทย์ 2543 : 56) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์กัน 2 ประการ คือ ผู้อ่านรับรู้อารมณ์ ต่อจากนั้นจะทำการเปรียบเทียบโดยอาศัยประสบการณ์เดิม ทฤษฎีนี้ได้เน้นว่าระดับการอ่านของผู้อ่านจะไม่คงที่ ในขณะที่อ่านข้อความผู้อ่านจะควบคุมเพียงโครงสร้างผิวเผินจนกว่าสารที่รับรู้จะได้รับการเปรียบเทียบ เช่น เมื่อเด็กอ่านประโยค “ ฉันเห็นลูกบอลสีแดง ” เมื่ออ่านเสร็จแล้ว หากไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อนว่าสีแดงเป็นอย่างไรก็จำเป็นต้องอาศัยผู้รู้แนะนำช่วยตัดสินใจ เมื่อเด็กได้พบสิ่งของที่มีสีแดงก็จะใช้ประสบการณ์ที่เคยมีมาก่อนพิจารณาและตัดสินใจได้ ดังนั้นลำดับขั้นตอนของการอ่านตามพื้นฐานทฤษฎีนี้จะแบ่งเป็น 3 ขั้น ดังนี้

1. การรับสารโดยใช้สายตารับรู้
2. การใช้ประสบการณ์เดิม ความจริง และภาพ ทำการเปรียบเทียบกับสารที่ได้รับว่าแตกต่างไปจากประสบการณ์เดิมหรือไม่ ถ้าเป็นเรื่องที่ไม่รู้จัก ผู้อ่านจะอ่านทบทวน 2-3 ครั้ง จนกว่าจะตัดสินใจว่าอะไรคือคำตอบที่แท้จริง

3. คำตอบที่ได้จากการเปรียบเทียบกับประสบการณ์เดิม หรือโดยอาศัยความรู้จากแหล่งอื่นมาช่วยตัดสินใจนั้น ถือว่าเป็นความรู้ใหม่ที่ได้จากการอ่าน

2. ทฤษฎีของเชสและคลาร์ก (Chase and Clark, อ้างถึงใน สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ 2543 : 56) เป็นทฤษฎีที่เน้นถึงความสัมพันธ์ของใจความที่อ่านกับประสบการณ์เดิม โดยมีขั้นตอนของการอ่านดังนี้

1. ผู้อ่านจะรับสารแล้วทำการเปรียบเทียบกับประสบการณ์ของจริงและภาพ ถ้าไม่ตรงกับข้อมูลดังกล่าว หรือยังไม่มีสมาธิ ก็จะใช้วิธีการอ่านซ้ำข้อความนั้น

2. สารที่ให้ความรู้สึกในทางลบ จะใช้เวลาในการรับรู้ไวและนาน หมายความว่าเมื่อรับรู้แล้วจะเก็บไว้นานกว่าสารที่ให้ความรู้สึกทางบวก ซึ่งระยะเวลาในการเก็บจะสั้นกว่าหรืออาจลืมได้เร็วกว่าสารที่ให้ความรู้สึกทางลบ เช่น มาลีเป็นเด็กดี เธอจึงได้รับคำชมเชยจากครู (บวก) นิดไม่ทำการบ้านจึงถูกอาจารย์ตี 3 ที (ลบ)

3. ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปร่าง ลักษณะ และความหมายของคำ จะได้รับการบันทึกไว้ในสมอง

มหาวิทยาลัยศิลปากร สาขาวิชานิติศาสตร์

3. ทฤษฎีของรูเมลฮาร์ท (Rumelhart, อ้างถึงใน สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ 2543 : 57) ได้กล่าวถึงการอ่านว่า เป็นกระบวนการที่ทำงานคล้ายกับเครื่องคอมพิวเตอร์ มีความซับซ้อนแต่แต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์กัน ถ้าขาดอย่างใดอย่างหนึ่งก็จะทำให้การอ่านไม่สมบูรณ์ ผู้อ่านจะเริ่มต้นด้วยการอ่านสารโดยพิจารณารูปร่างของคำที่รู้จักเพื่อทำความเข้าใจความหมายต่อจากนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความหมายของคำกับความรู้อื่นที่มีอยู่เพื่อเป็นการพิสูจน์หาข้อเท็จจริง โดยผู้อ่านจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ของคำ ความหมาย การสะกดคำ และชนิดของคำ องค์ประกอบเหล่านี้จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถแปลความของสารได้ ซึ่งหลักสำคัญของทฤษฎีมีอยู่ 4 ประการ

1. การที่ผู้อ่านจะรับรู้คำนั้นเป็นคำชนิดใด ต้องสังเกตหน้าที่ของคำที่อยู่ใกล้เคียงในประโยคเดียวกันหรือในข้อความใกล้เคียงกันว่าคำนั้นทำหน้าที่อย่างไร

2. การที่ผู้อ่านจะรับรู้ความหมายของคำ ขึ้นอยู่กับความเข้าใจความหมายของคำใกล้เคียง อาจเป็นคำที่มาก่อนหรือมาหลังก็ได้ จะเป็นแนวทางชี้แนะให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของคำใหม่ได้เร็วขึ้น

3. การที่ผู้อ่านจะรับรู้หน้าที่ของคำนั้น ขึ้นอยู่กับความเข้าใจของผู้อ่านเกี่ยวกับหน้าที่ของคำอื่นที่มาก่อนหรือมาหลังคำใหม่ จะเป็นแนวทางช่วยชี้แนะหน้าที่ของคำใหม่ให้ผู้อ่านเข้าใจ

4. การที่ผู้อ่านจะแปลความหมายของคำ ขึ้นอยู่กับการชี้แนะของคำบางคำ

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่าทฤษฎีในกลุ่มเน้นความสัมพันธ์ของข้อความ จะเน้นความสัมพันธ์ของคำ ประโยค และข้อความ ผู้อ่านจะต้องรู้จักความหมายของคำ ชนิด หน้าที่ รูปร่าง และสะกดได้ จะช่วยให้เข้าใจความหมายของเรื่องราวทั้งหมด นักการศึกษาได้ชี้ให้เห็นการทำงานของกระบวนการอ่านซึ่งคล้ายคลึงกับระบบการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ แท้ที่จริงเป็นการแยกให้เห็นว่าสมองจะต้องมีความรู้ในเรื่องอะไรบ้าง เป็นการชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างสารกับสมองของผู้อ่านนั่นเอง

4. ทฤษฎีของเดวิส(Dawes , อ้างถึงใน สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ 2543 : 58) ได้กล่าวว่า ข้อความหรือเรื่องราวที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงประโยคให้มีความเกี่ยวข้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันจนเป็นที่เข้าใจของผู้อ่าน ในลักษณะเช่นนี้ ถือว่ามีความสัมพันธ์เป็นบทความสัมพันธ์ในที่นี้คือความเกี่ยวข้องของความหมายในแต่ละประโยคนั้นเอง แม้บางครั้งประโยคแต่ละประโยคไม่ได้เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กัน หากผู้อ่านพยายามดึงความหมายให้มาเกี่ยวข้องกันก็สามารถสร้างความสัมพันธ์ของประโยคได้ ซึ่ง Dawes เชื่อว่า ผู้อ่านจะเห็นข้อต่างและคล้ายกันของความหมายในประโยคที่อ่าน คือ การที่ประโยคเหล่านี้มีความสัมพันธ์ในเชิงบทความนั่นเอง สำหรับประโยคที่มีได้รับการปรับปรุงแก้ไข ผู้อ่านอ่านแล้วไม่สามารถจะแยกได้ว่าอะไรเหมือนกันหรือต่างกัน ข้อความที่มีลักษณะเช่นนี้ถือว่ามีความสัมพันธ์ในเชิงลบ

5. ทฤษฎีของฟรีเดริเคน(Frederiken , อ้างถึงใน สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ 2543 : 58) ทฤษฎีนี้ได้้นำโครงสร้างทางหลักภาษาเป็นแกนสำหรับสร้างความเข้าใจในการอ่าน กล่าวคือผู้อ่านจำเป็นต้องทำความเข้าใจความหมายของถ้อยคำในประโยค การเข้าใจหน้าที่ของคำ การนำถ้อยคำมาเชื่อมโยง โดยอาศัยวิธีการทางหลักภาษา ซึ่งโครงสร้างของประโยคจะประกอบด้วย ประธาน กริยา กรรม และส่วนขยาย ถ้าผู้อ่านเข้าใจโครงสร้างทางหลักภาษาก็จะเข้าใจความหมายของประโยค ทฤษฎีนี้ยังได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของเรื่อง ที่ผู้อ่านมักจะพบเป็นส่วนมากมีดังนี้

1. แนวคิดของการเนื้อเรื่องที่อ่าน เป็นแนวคิดรวมตลอดเนื้อเรื่อง
2. แนวคิดย่อยๆ ของเนื้อเรื่องจะมีความสัมพันธ์กัน และเมื่อนำมารวมกันแล้วสามารถสรุปรวมเป็นแนวคิดของเนื้อเรื่องทั้งหมดได้
3. ข้อเสนอแนะที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในท้ายบท
4. บทสรุปผลรวมของแนวคิดแต่ละบท หากเนื้อเรื่องมีหลายตอน เพื่อมิให้ผู้อ่านสับสน ผู้เขียนมักจะมิบทสรุปไว้ตอนท้ายของบทด้วย

6. ทฤษฎีพัฒนาการของเพียเจต์ (Piaget , quoted in Carrol 1964 : 118) ตามหลักการทฤษฎีพัฒนาการของเพียเจต์ กล่าวว่า ความรู้ คือ ประสบการณ์ที่ได้รับและสะสมมาแล้วในอดีต กล่าวคือ เมื่อเด็กมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าภายนอกแล้ว ได้ผลลัพธ์ออกมา ก็จะสะสมผลลัพธ์นั้นไว้ในตัว เมื่อเด็กพบเห็นเหตุการณ์เช่นเดิมอีกเด็กก็จะคาดหวังทันทีว่า ผลลัพธ์ควรจะออกมาเหมือนที่เคยเป็นมาแล้วเด็กจะค่อยๆ ประสมประสานความรู้ใหม่กับความรู้เก่าเข้าด้วยกัน เป็นประสบการณ์ที่จะก่อให้เกิดความคิดต่างๆ ไปใช้ในการทำปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่เด็กพบครั้งต่อไป

การเรียนรู้คำใหม่ๆ นั้นถ้าหากนักเรียนได้เคยมีประสบการณ์นั้นมาก่อนแล้ว แม้ นักเรียนจะไม่เห็นคำนั้นทั้งคำ นักเรียนก็สามารถจำคำนั้นได้ เช่นคำว่า อาหาร กล้วย มะพร้าว นักเรียนเห็นเพียง –อาหาร กล้วย มะพร้าว- นักเรียนก็จะเข้าใจทันที

จากการค้นคว้าจะเห็นว่าทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่านนั้นมีหลายทฤษฎี ซึ่งผู้ที่ทำการสอนอ่านควรศึกษาทำความเข้าใจ ในข้อสรุปที่เป็นความจริงอย่างกว้างๆ นี้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบและวิธีสอนให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง และสอดคล้องกับสภาพของผู้เรียนแต่ละคน

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

2.6 จิตวิทยาการอ่าน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2543 : 63 – 68) กล่าวว่า การอ่านเป็นการทำงานที่สัมพันธ์กับสองกระบวนการ คือกระบวนการกลไกซึ่งเกี่ยวข้องกับ การนำสิ่งเร้าเข้าสู่สมอง อีกกระบวนการหนึ่งเป็นการรับรู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การแปลความของสิ่งเร้าหลังจากเข้าสู่สมองแล้ว โดยสมองของผู้อ่านจะให้ความหมายแก่สัญลักษณ์ที่เป็นตัวอักษร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้อ่านว่าจะสามารถสร้างประสบการณ์จากสัญลักษณ์ได้เพียงใด ผู้อ่านจำเป็นต้องอาศัยการเชื่อมโยงสัญลักษณ์เหล่านั้นให้เข้ากับประสบการณ์เดิมจึงจะสามารถเข้าใจความหมายได้ ซึ่งจะอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับกระบวนการกลไก และกระบวนการรับรู้ ดังนี้

กระบวนการกลไก การอ่านเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของอวัยวะต่างๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการมองเห็น การได้ยิน การคิด คือ การทำงานของตา หู และสมอง ถ้าอวัยวะดังกล่าวผิดปกติ การทำงานจะผิดปกติด้วย ส่งผลต่อการอ่านของเด็ก ด้วยเหตุนี้ครูจึงควรทำความเข้าใจกระบวนการกลไกที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาปัญหาในการอ่าน จะได้แก้ไขให้ถูกต้อง กระบวนการกลไกมีการทำงานดังนี้

1. สายตากับการอ่าน ในการอ่านจำเป็นต้องใช้สายตาเพื่อรับรู้ตัวอักษร เด็กจึงจำเป็นต้องมีความพร้อมทางสายตาคู่ในขั้นเริ่มอ่าน กล่าวคือ จะต้องมองเห็นสิ่งต่างๆ ในระยะใกล้

เกือบ 20 นิ้วได้ชัดเจน อีกทั้งจะต้องสามารถฟังสายตาในระยะไกลประมาณ 20 ฟุต ในระยะที่เด็กเกิดมาเป็นทารกจะมีสายตาวาว เมื่อโตขึ้นอาการสายตาวาวจะลดลงและสามารถปรับสายตาให้เห็นภาพที่ไกลได้ดีขึ้น ดังนั้น การฝึกให้เด็กหัดอ่านเร็วเกินไปจะทำให้สายตาสั้น ซึ่งการทำงานของสายตา แบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ การเคลื่อนไหว การมองย้อนกลับ การกวาดสายตากลับ

2. พัฒนาการการเคลื่อนไหวสายตา เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางร่างกายซึ่งเป็นไปอย่างรวดเร็วในระหว่าง 4 ปีแรกของระดับชั้นประถมศึกษา ต่อจากนั้นจะพัฒนาขึ้นอีกเล็กน้อย การเคลื่อนไหวตาจะมีผลต่อการอ่าน กล่าวคือ หากมีการมองย้อนกลับและการหยุดตาอยู่กับที่ในแต่ละบรรทัดบ่อยครั้งจะทำให้ผู้อ่านอ่านได้ไม่ดี ถ้ามีการลดจำนวนการมองย้อนกลับและการหยุดตาอยู่กับที่ให้น้อยลงจะช่วยให้การอ่านดีขึ้น แต่นักการศึกษาบางกลุ่มให้เหตุผลขัดแย้งในเรื่องนี้ว่าการเคลื่อนไหวตาไม่ได้เป็นสาเหตุทำให้อ่านดีหรือไม่ ถ้าเรื่องที่อ่านยากผู้อ่านจะต้องหยุดสายตาสั้นและนานเพื่อทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง ความยากง่ายของเรื่องที่อ่านจึงเป็นปัจจัยสำคัญ ผู้ที่อ่านได้ดีจะสามารถจำคำ วิเคราะห์คำ และเข้าใจเรื่องราวได้อย่างละเอียด ความสามารถเหล่านี้จะทำให้มีการเคลื่อนไหวตาอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การเคลื่อนไหวตาจึงสะท้อนให้เห็นการทำงานของสมองส่วนกลางอันเกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจ แสดงวุฒิภาวะในการอ่านของแต่ละคน ด้วยเหตุนี้ผู้อ่านที่อ่านได้ไม่ดีเพราะมีการหยุดสายตาสั้นอยู่กับที่และมองย้อนกลับมาก จึงควรได้รับการฝึกการเคลื่อนไหวตาให้เร็วขึ้น

3. ความผิดปกติของสายตา แม้ว่าเด็กจะมีความพร้อมทางสายตา แต่ความผิดปกติของสายตาอาจเกิดขึ้นได้โดยที่เด็กไม่รู้ตัว ที่ปรากฏอยู่โดยทั่วไป คือ การมองเห็นตัวอักษรไม่ชัดเจน สายตาสั้นและสายตาวาว

4. การได้ยินกับการอ่าน เด็กฝึกพูดโดยอาศัยการเลียนแบบจากที่หูได้ยิน ทั้งนี้จะต้องสามารถแยกเสียงและเข้าใจความหมายเป็นพื้นฐาน ในขั้นต่อไปจึงเชื่อมโยงเสียงกับสัญลักษณ์ให้สัมพันธ์กันเพื่อนำไปสู่ภาษาเขียน กิจกรรมดังกล่าวหากเกิดขึ้นช้าๆ จะช่วยให้เด็กรู้ความหมายของสัญลักษณ์ซึ่งจะนำไปสู่การอ่าน การอ่านจึงเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการได้ยินแล้วรับรู้ความหมาย เด็กบางคนไม่สามารถแยกเสียงคำที่ได้ยิน จึงทำให้ไม่สามารถพูดคำเหล่านั้นได้ถูกต้อง ทั้งนี้เพราะเด็กไม่สามารถเชื่อมโยงเสียงที่ได้ยินกับสัญลักษณ์ ด้วยเหตุนี้การได้ยินจึงมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับความสามารถในการอ่าน กระบวนการได้ยินจะเริ่มที่หูรับคลื่นเสียงแล้วส่งต่อไปตามระบบประสาทต่อไปที่สมอง สมองจะทำหน้าที่รวมเสียงที่ได้ยินแล้วจึงส่งเคราะห์ส่วนประกอบต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อแปลความได้ถูกต้อง

5. การฟังกับการได้ยิน การฟังเป็นทักษะแรกๆที่เด็กมีการพัฒนา เด็กจะพูดภาษาที่ได้อ่านอย่างคล่องแคล่ว ส่วนมากเด็กจะได้อ่านเสียงแต่ไม่ได้ฟังว่าเสียงที่ได้อ่านนั้นคือเสียงอะไร จึงมัก

ไม่เข้าใจและตีความไม่ได้ การฟังจึงเป็นทักษะขั้นสูงกว่าการได้ยิน ดังนั้น ผู้ที่ฟังได้ดีจะมีความสามารถในการอ่านและมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าผู้ที่ฟังได้ไม่ดี ด้วยเหตุนี้การฟังจึงมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับความสามารถในการเรียนรู้วิชาการต่างๆ เป็นเครื่องมือช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียน เด็กที่เรียนอยู่ในระดับประถมศึกษา 1 - 3 จะเรียนรู้ได้ดีจากการฟังมากกว่าการอ่าน และเมื่อโตขึ้นจะเรียนรู้ได้ดีจากการอ่านมากกว่าการฟัง ด้วยเหตุผลดังกล่าวความสามารถในการฟังจึงเป็นพื้นฐานสำคัญของการอ่าน การฟังและการอ่านมีพื้นฐานที่คล้ายกัน เพราะทั้งสองทักษะเกี่ยวข้องกับการรับรู้ความคิดของผู้อื่น ความแตกต่างของทักษะทั้งสองอยู่ที่การอ่านเน้นการเห็นและการเข้าใจ ในขณะที่การฟังเน้นการได้ยินและความเข้าใจ

6. สมองกับการอ่าน สมองเป็นตัวควบคุมการทำงานตามส่วนต่างๆ ของร่างกาย โดยสั่งการไปยังเส้นประสาทสำคัญ 86 เส้น เส้นประสาทเหล่านี้จะแตกแขนงแยกออกไปเป็นเส้นเล็กๆ อีกหลายร้อยเส้น เส้นเหล่านี้จะแยกจากตัวสมองผ่านลงสู่ไขสันหลัง เส้นประสาทต่างๆ จะพาดกันไปมา และทำหน้าที่แตกต่างกัน บางส่วนจะทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึก ในขณะที่บางส่วนจะทำหน้าที่เชื่อมโยงความรู้สึกของกล้ามเนื้อต่างๆ ทำให้เกิดการรับรู้ โดยทั่วไประบบการทำงานของสมองจะเป็นไปในลักษณะดังนี้

สมองส่วนที่มีอิทธิพลต่อการอ่านเป็นสมองทางซีกซ้ายซึ่งเกี่ยวกับภาษาสำหรับคนส่วนมากที่ถนัดขวา ดังนั้นหากสมองซีกซ้ายเกิดชำรุดในวัยเด็กและจำเป็นต้องตัดทิ้งจะมีผลต่อการใช้ภาษาเพียงเล็กน้อย หรือไม่มีผลเลย เพราะสมองซีกหนึ่งจะทำหน้าที่แทนได้ แต่ถ้ามีการตัดสมองซีกซ้ายทิ้งเมื่ออยู่ในวัยผู้ใหญ่ จะมีผลทำให้ล้มเหลวอย่างถาวร หากตัดสมองซีกขวาทิ้งจะไม่มีผลเกี่ยวกับการใช้ภาษา จึงกล่าวได้ว่าสมองทั้งสองซีกมีความสำคัญต่อการสร้างภาษาเท่าๆ กัน ในวัยเด็ก เมื่อถึงอายุ 4 - 5 ปี สมองซีกหนึ่งจึงทำหน้าที่เด่นกว่าสมองซีกหนึ่งในการใช้ภาษา เมื่อเด็กอ่านคำ ประโยค หรือข้อความ สมองในส่วนที่เป็นซีกควบคุม คือ ซีกซ้ายจะจำสารเหล่านั้นไว้ สำหรับซีกที่ไม่ได้ควบคุมจะถูกเก็บกด หากสมองซีกควบคุมพัฒนาไปตามระยะเวลาด้วยดีตั้งแต่เริ่มต้นเรียนอ่าน ความสามารถในการอ่านจะไม่ได้รับการกระทบกระเทือน แต่ถ้าสมองซีกควบคุมทำงานช้าไม่มีการพัฒนา สมองที่ไม่ใช่ซีกควบคุมทำงานไวกว่า ความยุ่งยากจะเกิดขึ้น ทำให้ผู้อ่านเกิดความสับสน อ่านทางขวาไปซ้าย หรือผู้อ่านบางคนอ่านทางซ้ายและทางขวาสลับไปมา เพราะสมองทั้งสองซีกมีความสำคัญเท่ากัน ไม่มีซีกใดเป็นซีกควบคุม

ในกรณีที่ผู้อ่านเป็นคนถนัดมือซ้ายนั้นสืบเนื่องมาจากสมองซีกขวากลายเป็นซีกควบคุม หากจะมีการเปลี่ยนแปลงความถนัดของเด็กจากมือซ้ายมาเป็นมือขวาควรทำในระยะเริ่มต้นของการสอนอ่าน หรือเมื่อเด็กยังมีอายุน้อย แต่เมื่อมีอายุมากขึ้นเด็กจะมีปัญหายุ่งยากเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง อย่างไรก็ตามความถนัดในการใช้กล้ามเนื้อด้านใดของร่างกายมิได้ทำให้

เด็กมีความสามารถในการอ่านลดน้อยลง สมองทั้งซีกซ้ายและซีกขวายังคงมีความสำคัญร่วมกัน ทางซีกซ้ายจะทำหน้าที่เกี่ยวกับภาษา สมองทั้งสองซีกทำงานร่วมกันเมื่อเป็นความคิดที่ซับซ้อน ดังนั้น ความผิดปกติของสมองซีกใดซีกหนึ่งที่ไม่สามารถทำงานร่วมกันได้จะทำให้เกิดปัญหาในการเรียนรู้และการอ่านทันที ซึ่งความผิดปกติของสมองเกิดจากสาเหตุหลายอย่าง ได้แก่ การที่สมองพัฒนาไม่เหมาะสมเป็นเหตุให้เกิดความบกพร่องทางสติปัญญา โรคลมบ้าหมู การติดเชื้อเนื้องอกในสมอง เยื่อหุ้มสมองอักเสบ เป็นไข้สูง และการขาดออกซิเจน เหตุเหล่านี้ทำให้สมองมีความผิดปกติ และมีผลกระทบไปถึงความสามารถในการอ่านของบุคคลด้วย

กระบวนการรับรู้ เป็นการทำงานสัมพันธ์กันของอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน เป็นกระบวนการที่จะต้องทำความเข้าใจความหมายของสัญลักษณ์ รับรู้และตีความสิ่งที่รู้สึก แล้วจึงให้ความหมายต่อสิ่งนั้น การรับรู้และการตีความสัญลักษณ์ของแต่ละบุคคลอาจแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับพื้นฐานและประสบการณ์ของผู้อ่าน ขั้นตอนของกระบวนการรับรู้กับการอ่านนั้นมี 3 ระดับคือ

1. การรับรู้สัญลักษณ์ นักการศึกษาและนักจิตวิทยาได้ศึกษาการรับรู้คำกับการอ่าน และสรุปว่า ในขั้นแรกผู้อ่านจะรับรู้คำอย่างเลื่อนราว กล่าวคือ ยังจำคำนั้นไม่ได้ หรือจำได้แต่ไม่ชัดเจน จนกว่าผู้อ่านจะเห็นความสัมพันธ์ของคำกับความหมาย แสดงให้เห็นว่าสามารถแยกความแตกต่างของสิ่งที่มองเห็น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งผู้อ่านสามารถจำคำได้นั้นเอง ในขั้นต่อไปก็จะทำให้เข้าใจความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น

ในระดับปฐมวัย เด็กที่มีอายุ 3 ปี หากมีความพร้อมก็สามารถจะจดจำคำได้ แต่เด็กในวัยนี้จะสังเกตรูปแบบภายนอกทั่วไป ไม่สนใจรายละเอียดปลีกย่อยภายใน จนกว่าอายุจะมากขึ้น การสังเกตในรายละเอียดปลีกย่อยจะมีมากขึ้น

2. การทำความเข้าใจความหมายของสัญลักษณ์ เป็นการทำทำความเข้าใจความหมายของคำ ผู้อ่านจะสร้างความหมายของคำโดยอาศัยการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับการเรียนรู้ให้เข้ากับคำ ผู้อ่านและผู้เขียนจะติดต่อกันได้เพื่อกำหนดความหมายของสัญลักษณ์ได้ตรงกัน การสื่อสารด้วยการอ่านจะเกิดขึ้น นอกจากนั้นประสบการณ์ยังเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อผู้อ่านในการทำทำความเข้าใจสัญลักษณ์ องค์ประกอบอื่นๆ ที่มีส่วนร่วมในการกำหนดความหมาย ได้แก่ วัฒนธรรมท้องถิ่นที่เด็กอาศัย ความรู้ที่เด็กได้รับจากผู้ปกครองและทางโรงเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญด้วยเช่นกัน

3. การสร้างแนวคิด เด็กแต่ละคนจะสร้างแนวคิดไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสติปัญญาและประสบการณ์เดิมของเด็ก การสร้างแนวคิดจะเกิดขึ้นได้เมื่อเด็กเรียนรู้ที่จะมองเห็นความแตกต่างของสิ่งหนึ่งจากอีกสิ่งหนึ่ง โดยอาศัยประสบการณ์ที่เกิดขึ้นซ้ำๆ กัน จะช่วยให้เด็ก

รู้ความหมายที่แตกต่างกันออกไป เด็กจะพัฒนาแนวคิดง่าย ๆ ไปสู่นามธรรม การสรุปเป็นแนวคิดนั้นเป็นการรวมความรู้เกี่ยวกับความหมายของคำและความรู้สึกต่างๆ ที่ได้จากการอ่าน

กระบวนการรับรู้จึงเกี่ยวข้องกับระดับการทำงานของสมอง 3 ระดับขั้น ได้แก่ การรับรู้สัญลักษณ์ คือ การที่ตารับรู้ หรือหูได้ยิน ขั้นต่อมา คือ การทำความเข้าใจความหมายของคำที่ได้ยินหรือได้เห็น และขั้นสุดท้ายเป็นการสร้างแนวคิดโดยสรุปรวมความหมายที่ได้อ่านและความรู้สึกต่างๆ ที่ได้จากการอ่าน

นอกจากนี้ประเทิน มหาจันทร์ (2530 : 24) ได้กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการสองกระบวนการ ได้แก่ กระบวนการทางร่างกาย เมื่อร่างกายตอบสนองต่อสัญลักษณ์ที่สายตามองเห็นซึ่งประกอบด้วย ทักษะแห่งการเคลื่อนไหวด้านต่างๆ มีการเคลื่อนไหวของสายตา เป็นต้น แล้วส่งผ่านข้อมูลที่ได้รับไปยังสมอง กระบวนการทางสมอง ซึ่งความหมายต่างๆ ของสัญลักษณ์ จะได้รับการรับรู้และแปลความหมาย ในขณะที่สายตากวาดไปอย่างมีจังหวะตามเส้นบรรทัดของตัวอักษร ผัสสะต่างๆ จะรับรู้ และสมองก็จะแปลความในทันที ทั้งกระบวนการทางร่างกายและกระบวนการทางสมองมีความเท่าเทียมกัน กระบวนการทางสมองขึ้นอยู่กับกระบวนการทางร่างกายเป็นอันมาก เพราะการรับรู้ทางสายตาเป็นการเริ่มต้นของกระบวนการในการอ่าน (ประเทิน มหาจันทร์ 2530 : 24)

กล่าวโดยสรุป การอ่านเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของ ตา หู และสมอง ตาจะจำแนกสิ่งที่มองเห็นแล้วส่งไปสมองเพื่อแปลความ ผู้อ่านจะอ่านเร็ว หรืออ่านช้า หรือมีปัญหาในการอ่านก็ขึ้นอยู่กับ การเคลื่อนไหวตา การมองย้อนกลับ และการกวาดสายตาในแต่ละบรรทัด การพัฒนาการเคลื่อนไหวตาจึงเป็นสิ่งสำคัญ ส่วนหูเป็นอวัยวะที่รับฟังหรือได้ยินเสียง หากมีความผิดปกติจนไม่สามารถแยกได้ว่าเสียงอะไร หรือไม่ได้ยินเสียง จะมีผลกระทบต่อ การพูดและการอ่านเช่นกัน ประการสุดท้ายคือ สมองซึ่งเป็นตัวควบคุมการทำงาน ทำหน้าที่รับรู้ แปลความ หรือสัญลักษณ์ต่างๆ ถ้าสมองไม่พัฒนาไปตามลำดับขั้นจะทำให้เกิดอาการผิดปกติ ส่งผลกระทบต่อ การอ่านของเด็กเป็นอย่างมาก

แต่ทั้งนี้กระบวนการอ่านก็มีความแตกต่างกันเมื่อพิจารณาการอ่านในแต่ละประเภท โดยประเทิน มหาจันทร์ กล่าวว่า การอ่านออกเสียงและการอ่านในใจ เป็นกระบวนการที่แตกต่างกัน และมีการกระทำในลักษณะที่กลับกัน แต่กระบวนการอ่านทั้งสองอย่างนี้มีสิ่งที่เหมือนกันอยู่บ้าง การอ่านออกเสียงนั้นเมื่อสายตารับภาพของตัวอักษรแล้วจะส่งไปแปลความที่สมอง จากนั้นสมองจึงส่งไปยังอวัยวะที่เปล่งเสียงให้เปล่งเสียงออกมา ส่วนการอ่านในใจนั้นเมื่อสายตารับภาพตัวอักษรแล้ว จะส่งไปแปลความที่สมอง สมองจะประทับความทรงจำ ความหมายของข้อความนั้นๆ การอ่านของผู้ที่มีความชำนาญ ไม่ว่าจะเป็นการอ่านออกเสียง

หรืออ่านในใจ ช่วงแห่งการกวาดสายตาว่างหน้าจะไม่แตกต่างกันมาก ผู้อ่านจะพยายามหลีกเลี่ยงการย้อนกลับไปอ่านใหม่ให้น้อยที่สุด ทั้งนี้เป็นการเพิ่มความเร็วในการอ่าน จากการศึกษาของโอเบรียน และ โคล แสดงให้เห็นว่า จำนวนเฉลี่ยของการจับภาพในการอ่านออกเสียงจะมีมากกว่าการอ่านในใจ การย้อนกลับไปอ่านใหม่จะมีบ่อยครั้งในการอ่านออกเสียง ช่วงการจับภาพในการอ่านออกเสียงจะมียาวกว่าการอ่านในใจ

ความยากของการอ่านออกเสียง ขึ้นอยู่กับการออกเสียงด้วยคำให้ชัดเจนเพื่อความถูกต้อง และในขณะเดียวกันก็ต้องทำความเข้าใจความหมายของข้อความที่อ่านด้วย การฝึกอ่านออกเสียงจะช่วยให้การอ่านในใจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจากความคุ้นเคยกับตัวอักษรและภาษาได้มากขึ้น กลไกในการอ่านนั้น ไม่ว่าจะเป็นการอ่านออกเสียงหรือการอ่านในใจ ย่อมมีความคล้ายคลึงกัน ทั้งนี้โดยการพิจารณาการกวาดสายตา และการคิดล่วงหน้าสายตา แต่การออกเสียงในขณะที่อ่านจะทำให้กระบวนการอ่านช้าลง สำหรับผู้ที่รู้หนังสือปานกลาง จะอ่านออกเสียงได้เพียงร้อยละ 60 ของผู้ที่อ่านในใจที่บรรลุฉพาะในการอ่านแล้ว คืออ่านได้ประมาณ 150 คำต่อนาที(อ่านออกเสียง) หรือ 250 คำต่อนาที(อ่านในใจ) การอ่านออกเสียงช่วยให้ผู้อ่านสามารถออกเสียงคำได้อย่างถูกต้องชัดเจน ส่วนการอ่านในใจนั้นทำให้ผู้อ่านอ่านหนังสือได้เร็วขึ้น สิ้นเปลืองพลังงานในการอ่านน้อยกว่าการอ่านออกเสียง(ประทีน มหาพันธ์ 2530 : 31)

2.7 ปัญหาและข้อบกพร่องในการอ่าน

ในปัจจุบันการสอนอ่านมักไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เพราะมีปัญหาสำคัญที่เกี่ยวข้องหลายประการ โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

2.7.1 ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวครู เนื่องจากครูไม่เข้าใจวิธีการสอนอ่านอย่างแท้จริง ส่วนมากจะกำหนดวัตถุประสงค์ให้นักเรียนอ่านเรื่องโดยไม่มีวัตถุประสงค์อื่น ซึ่งถ้าครูผู้สอนให้นักเรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการอ่านในลักษณะต่างๆ ตามความสามารถ นักเรียนก็จะนำวิธีการอ่านไปใช้ประโยชน์ในการเรียน ครูภาษาไทยมีความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับการสอนอ่านไม่เพียงพอ เช่น จิตวิทยาการอ่าน การวิเคราะห์ระดับความสามารถในการอ่าน วิธีสอนอ่านตามจุดมุ่งหมายเฉพาะ สิ่งเหล่านี้ควรมีการสอดแทรกความรู้ในหลักสูตรระดับปริญญาทางการศึกษา เพื่อจะนำความรู้มาพัฒนาตนเองและนักเรียนด้วย

2.7.2 ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน มาจากสังคมที่มีลักษณะแตกต่างกัน และมีระดับความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน บางคนอาจมีปัญหาทางครอบครัว ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากบิดามารดา ในทางตรงกันข้ามก็มีนักเรียนอีกจำนวนหนึ่งที่บิดา และผู้ปกครองเอาใจใส่ดี เมื่อมาอยู่ในห้องเรียนเดียวกัน ระดับความสามารถในการอ่านและประสบการณ์ทาง

ภาษาจึงย่อมแตกต่างกัน ทำให้ครูต้องพยายามจัดกิจกรรมการสอนให้เหมาะสมกับลักษณะ และความสามารถของแต่ละคน สภาพแวดล้อมทางครอบครัวมีใช้ปัญหาสำหรับนักเรียนเท่านั้นบางคนมีปัญหาทางด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ ซึ่งมีผลทำให้การอ่านไม่พัฒนาตามระดับชั้นเรียน และอายุของนักเรียน

ซึ่งปัญหาดังกล่าวข้างต้นส่งผลให้การอ่านของเด็กมีปัญหาในหลายลักษณะด้วยกัน โดยแบ่ง เป็น 2 ประเภทหลัก คือ การอ่านออกเสียงและการอ่านในใจ ปัญหาการอ่านในใจที่มักพบได้แก่ อ่านช้ามาก อ่านข้าม อ่านเก็บความไม่ครบ อ่านแล้วจับใจความไม่ได้ เวลาอ่านทำปากขมูบขมิบ และเวลาอ่านจะต้องใช้นิ้วชี้ทุกคำที่อ่าน ส่วนปัญหาในการอ่านออกเสียงนั้นเป็นปัญหาที่พบมากโดยมีหลายลักษณะดังนี้ (กรรณิการ์ พวงเกษม 2535: 29-31)

1. อ่านไม่ออก โดยมากมักจะได้อ่านนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 ที่ยังจำหลักเกณฑ์ในการสะกดคำต่างๆ ไม่ได้ จึงอ่านไม่ได้ เช่น

1.1 อ่านคำที่มีอักษรต่ำและอักษรสูงที่มีวรรณยุกต์ เช่น ฟ้า ฟ้า นำ ท้า

1.2 คำที่ประสมกับสระประสม เช่น เปลือก เปลียน เหมือน

1.3 คำที่ใช้ตัวสะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกด เช่น พืช เมฆ บริเวณ สมบัติ

2. อ่านคำผิด ลักษณะที่อ่านผิดส่วนมากมีดังนี้

2.1 อ่านคำที่มีอักษรนำผิด เช่น ผลิต (ผล - หลิต) อ่าน ผลิต

2.2 คำพ้องรูป เช่น เพลา - เพลา (เพ-ลา)อ่านเป็น เพลา

2.3 อ่านคำหรือข้อความที่มีเครื่องหมายประกอบผิด เช่นคำที่มีเครื่องหมายไปยาลน้อย (๑) โปรดเกล้าฯ อ่านว่า โปรดเกล้าไปยาลน้อย ซึ่งการอ่านที่ถูกต้องคือ โปรดเกล้าไปรดกระหม่อม

2.4 อ่านแยกคำหรืออ่านแบ่งวรรคตอนผิด

3. อ่านออกเสียงผิด เช่น

3.1 อ่านคู่ตัว ออกเสียงพยัญชนะตัวหนึ่งเป็นพยัญชนะอีกตัวหนึ่ง เช่น เราไปเที่ยวภูเขาสนุกมาก อ่านว่า เราไปเที่ยวภูเขาสนุกมาก

3.2 ออกเสียงคำที่ใช้ ร เป็น ล เช่น โรงเรียน เป็น โลงเรียน

3.3 ออกเสียงควบกล้ำผิด เช่น ปรับปรุง อ่าน ปับปุง

3.4 ออกเสียงคำผิดตามลักษณะของภาษาถิ่น

3.5 ใช้เนื้อหาไม่เหมาะสมกับเนื้อหาที่อ่าน

3.6 อ่านลากเสียง ยานคาง

4. อ่านซ้ำ ทั้งอ่านในใจและอ่านออกเสียง ใช้เวลาในการอ่านข้อความแต่ละบรรทัดนานเกินไปโดยเฉพาะการอ่านในใจ ซึ่งการอ่านซ้ำส่งผลเสียทำให้คิดซ้ำทำให้รู้เรื่องที่อ่านซ้ำไม่ทันคนอื่น

5. จับใจความสำคัญของเรื่องไม่ได้ เด็กบางคนอ่านได้ แต่ไม่รู้เรื่องที่อ่านและจับใจความของเรื่องไม่ได้

6. อ่านทำนองเสนาะไม่ได้

7. อ่านทีละคำบางคำ

8. ไม่เห็นประโยชน์ของการอ่าน ทำให้มีความรู้ไม่กว้างขวางและไม่พัฒนาทักษะในการอ่าน

2.8 วิธีการสอนอ่านโดยทั่วไป

ในการสอนอ่านนั้น ครูผู้สอนจะต้องทราบว่าสอนเพื่อให้เด็กอ่านอย่างไร และการสอนอ่านสอนในลักษณะใดบ้าง นั่นก็คือ ครูผู้สอนจำเป็นต้องทราบจุดประสงค์ในการสอนก่อนที่จะสอน ซึ่งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียนในด้านการอ่านภาษาไทยไว้ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3

1.อ่านได้คล่องและอ่านได้เร็ว

2.เข้าใจความหมายและหน้าที่ของคำ กลุ่มคำ ประโยค และเข้าใจข้อความที่อ่าน

3.นำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาคิด คาดคะเนเรื่องราวหรือเหตุการณ์ และกำหนดแนวทางการปฏิบัติ

4.เลือกอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ทั้งความรู้และความบันเทิง

5.นำความรู้ที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมไปใช้ในชีวิต

6.มีมารยาทการอ่าน

7.มีนิสัยรักการอ่าน

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6

1.อ่านได้คล่องและอ่านได้เร็วขึ้น

2.เข้าใจความหมายของคำ สำนวน โวหาร การเปรียบเทียบ อ่านจับประเด็นสำคัญ แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความ ตีความ สรุปความ

3. นำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้แก้ปัญหา ตัดสินใจ คาดการณ์ และใช้การอ่านเป็นเครื่องมือในการพัฒนาตน

4. เลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศจากแหล่งเรียนรู้ได้ตามจุดประสงค์
5. มีมารยาทการอ่าน
6. มีนิสัยรักการอ่าน

ซึ่งการกำหนดคุณภาพของผู้เรียนดังกล่าวนี้ จะทำให้ครูผู้สอนทราบทิศทางการสอน ซึ่งเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน โดยลักษณะของการสอนอ่าน แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การสอนอ่านออกเสียง การอ่านออกเสียงมีทั้งอ่านข้อความที่เป็นความเรียง ซึ่งเรียกว่าร้อยแก้ว และอ่านข้อความที่มีคำสัมผัสคล้องจอง ซึ่งเรียกว่า อ่านบทร้อยกรอง ในการสอนอ่านออกเสียง ถ้านักเรียนอ่านไม่ถูกต้อง ครูจะต้องฝึกให้อ่านซ้ำจนเห็นว่าถูกต้อง จึงให้อ่านข้อความอื่นต่อไป ซึ่งการแก้ไขดังกล่าวจะช่วยให้นักเรียนรู้ข้อบกพร่องในการอ่านของตน และพยายามแก้ไขปรับปรุงตัวในเรื่องนี้ให้ดีขึ้น

2. การสอนอ่านในใจ ทักษะการอ่านในใจเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของการอ่าน เพราะเป็นการอ่านที่ใช้ในชีวิตประจำวัน การอ่านในใจมีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกความเข้าใจ ฝึกการเก็บใจความสำคัญ ฝึกการใช้วิจารณญาณในการอ่าน ฝึกให้รู้คุณค่าในการอ่าน รสนิยมในการเลือกหนังสืออ่าน ฝึกให้เกิดจินตนาการความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ฝึกความเร็วในการอ่าน และฝึกนิสัยในการอ่าน ซึ่งครูควรนำข้อความต่างๆ มาฝึกให้เรียนอ่านในใจบ่อยๆ และถามใจความสำคัญของข้อความที่นักเรียนอ่าน ถ้านักเรียนได้รับการฝึกอ่านในใจที่ถูกต้องและฝึกบ่อยๆ จะช่วยให้นักเรียนอ่านหนังสือได้เร็วและรักการอ่าน

ซึ่งการสอนอ่านที่ช่วยให้อ่านมีพัฒนาการด้านการอ่านดีขึ้นนั้นมีหลายวิธี เช่น

1. การสอนให้เข้าใจความหมายของคำศัพท์ (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ 2543 : 98 - 100) เป็นวิธีการที่ครูสอนให้นักเรียนเข้าใจ ความหมายของคำศัพท์ก่อนการอ่านเรื่องราว โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างพื้นฐาน โครงสร้างความรู้เดิมกับคำศัพท์ที่ต้องเรียนรู้ใหม่ ซึ่งในส่วนของการเรียนรู้คำใหม่มีวิธีการ คือ

1. ให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำแล้วดูภาพประกอบเพื่อจะได้เข้าใจความหมาย วิธีนี้จะใช้เมื่อนักเรียนอ่านคำได้ แต่ไม่เข้าใจความหมายของคำ ดังนั้นจึงใช้ภาพสื่อความหมาย ถ้าคำนั้นสามารถใช้ภาพแสดงความหมายได้ ซึ่งจะทำให้เกิดความชัดเจนมากกว่าการอธิบาย

2. ให้นักเรียนยกตัวอย่างและจัดประเภท จะใช้วิธีนี้เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องแล้วเข้าใจแนวคิดแต่ไม่รู้จักความหมายของคำบางคำ เช่น คำนามทั่วไป คำนามเฉพาะ ครูอาจให้นักเรียนยกตัวอย่างคำแล้วช่วยกันจัดประเภท

3. ให้ภาพสื่อความหมายของคำศัพท์ และใช้แผนภูมิสื่อความหมายของแนวคิด จะใช้วิธีนี้เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องแล้วไม่สามารถค้นหาแนวคิดของเรื่องได้อีกทั้งยังไม่เข้าใจความหมายของคำศัพท์ในเรื่อง

4. ให้นักเรียนยกตัวอย่างโดยครูใช้ภาพและแผนภูมิเป็นสื่อช่วยให้เข้าใจความหมายของคำและแนวคิด จะใช้วิธีนี้เมื่อนักเรียนใช้วิธีจดจำความหมายของคำและเนื้อเรื่องจากผู้อื่นโดยที่ตนเองไม่มีความเข้าใจ

5. เป็นวิธีสอนตามปกติ จะใช้วิธีนี้เมื่อนักเรียนเข้าใจความหมายของคำศัพท์และแนวคิดของเรื่องแต่ไม่สามารถอ่านออกเสียงได้ ในกรณีเช่นนี้ไม่ถือเป็นปัญหาเพราะนักเรียนสามารถเข้าใจเรื่องราวและจับใจความได้รวมทั้งเข้าใจความหมายของคำศัพท์ ถ้ามีการฝึกให้หัดออกเสียงก็จะพัฒนาขึ้นจนกระทั่งอ่านได้เอง

นอกจากวิธีการดังกล่าวแล้ว ควรมีการทบทวนคำศัพท์ต่างๆ ที่นักเรียนได้เรียนรู้ไปแล้วมาทบทวนก่อนที่จะเริ่มต้นเรียนคำศัพท์ใหม่ อาจกระทำได้โดยการอ่านออกเสียงคำสะกดคำ และนำคำถามแต่งประโยคหรือแต่งเรื่อง เพื่อฝึกให้นักเรียนใช้คำอย่างสม่าเสมอเป็นการป้องกันไม่ให้ลืม

2. การสอนอ่านโดยใช้ประสบการณ์ทางภาษา (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ 2543 : 128 – 129) เป็นวิธีสอนอ่านจับใจความโดยใช้คำที่ นักเรียนรู้แล้วและใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน มาเป็นส่วนหนึ่งในการจัดกิจกรรมการอ่าน มีขั้นตอน ดังนี้

1. ให้นักเรียนเขียนเรื่องที่ตนพึงใจ หรือประทับใจมากที่สุดใดเหตุการณ์ที่ผ่านมา โดยไม่กำหนดความยาวของเนื้อเรื่อง แต่อาจกำหนดเวลาในการเขียน ในกรณีที่เด็กไม่สามารถเขียนได้ ครูอาจให้เด็กเล่าเรื่องแล้วบันทึกเรื่องราวที่เด็กเล่าไว้อย่างละเอียด

2. แก้ไขการใช้ถ้อยคำ ตัวสะกด การันต์ และรูปประโยคที่นักเรียนเขียนผิด โดยครูพยายามรักษาแนวคิดที่เด็กนำเสนอไว้ในเนื้อเรื่องให้คงอยู่

3. ให้นักเรียนคัดลอกเรื่องราวที่ครูแก้ไขแล้ว พร้อมทั้งวาดภาพประกอบเนื้อเรื่อง ครูอาจแนะนำให้นักเรียนจัดทำเป็นรูปเล่มที่สวยงามตามความพอใจของแต่ละคน

4. ให้นักเรียนตั้งคำถามจากเนื้อเรื่อง โดยครูแก้ไขคำถามหรืออาจเพิ่มเติมตามความเหมาะสม

5. ให้นักเรียนเขียนคำตอบใส่บัตร แปะไว้ท้ายเรื่องที่ทำเสร็จแล้ว ส่วนครูเก็บคำตอบเอาไว้

6. กำหนดให้นักเรียนในชั้นหมุนเวียนกันอ่านเรื่องอย่างน้อยวันละ 1 เรื่อง แล้วทำแบบฝึกหัด และขอคู่มือคำตอบที่ครู

7. ให้นักเรียนบันทึกคะแนนที่ได้ลงบนตารางที่ครูคิดไว้หลังห้องเรียน ในสัปดาห์หนึ่งครูและนักเรียนควรตรวจสอบความก้าวหน้าในการจับใจความ และแสดงข้อคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับเนื้อเรื่องและกิจกรรมการอ่านจับใจความ

3. วิธีการสอนอ่านภาษาไทยแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน

ผดุง อารยะวิญญู (2544 : 68 – 74) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนอ่านแก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน คือ วิธีการสอนอ่านแก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ วิธีการสอนอ่านทั่วไป และวิธีเฉพาะในการสอนอ่าน

1. วิธีการสอนอ่านทั่วไป หมายถึงวิธีการสอนที่นำมาใช้สอนได้ทั้งปกติและเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยได้กล่าวถึงวิธีการสอนอ่าน 6 วิธี ดังนี้

1.1 วิธีการสอนอ่านเป็นคำ (Sight Word Approach)

1.2 วิธีการสอนหน่วยเสียง (Phonics Approach)

1.3 วิธีการสอนอ่านเบื้องต้น (Basal Reading Approach)

1.4 วิธีการสอนรวมทางภาษา (Whole Language Approach)

1.5 วิธีการจัดประสบการณ์ทางภาษา (Language Experience Approach)

1.6 วิธีการสอนอ่านเป็นรายบุคคล (Individualized Reading Approach)

แต่ละวิธีการสอนมีรายละเอียดดังนี้

1.1 วิธีการสอนอ่านเป็นคำ (Sight Word Approach) เป็นการสอนให้เด็กอ่านเป็นคำๆ และให้เด็กอ่านก่อนที่จะจำตัวอักษรได้ เมื่อเด็กอ่านคำได้มากพอสมควรแล้ว จึงสอนให้รู้จักตัวสระและพยัญชนะในภายหลัง โดยครูอาจใช้บัตรคำในการสอน ให้เด็กอ่านตาม ให้รูปภาพประกอบ เด็กอาจอ่านคำได้โดยการจำ หรือครูใช้การบันทึกเสียงลงเทป แล้วเปิดให้เด็กฟัง และให้เด็กอ่านบัตรคำ การสอนวิธีนี้จะทำให้เด็กอ่านคำโดยใช้สายตา ซึ่งมีรายงานการวิจัยระบุว่าเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ได้คะแนนต่ำกว่าเด็กปกติในชั้นเรียนเดียวกัน เมื่อทดสอบโดยใช้วิธีนี้

1.2 วิธีการสอนหน่วยเสียง (Phonics Approach) เป็นการสอนให้เด็กอ่านโดยวิธีให้เด็กเข้าใจหน่วยเสียงในภาษา เช่นเสียงสระพยัญชนะ และให้เด็กเปล่งเสียงให้ถูกต้อง หน่วยเสียงและพยัญชนะจะปรากฏในคำ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าวิธีนี้เป็นการสอนอ่านเป็นคำๆ ในแต่ละคำมีที่ให้สังเกตหน่วยเสียงได้อย่างชัดเจน

1.3 วิธีสอนอ่านเบื้องต้น (Basal Reading Approach) เป็นการอ่านโดยมีเนื้อหาเป็นชุด ตามระดับความสามารถของเด็กตั้งแต่ง่ายไปถึงยาก เริ่มจากการอ่านคำ อ่านฟังเสียง ไปจนถึงการอ่านเพื่อเข้าใจความหมาย เนื้อหาที่สั้นๆ ไปจนถึงเนื้อหาที่มีความยาวหลายหน้ากระดาษภายในชุดการสอนอาจประกอบด้วยบัตรคำ บัตรภาพ เนื้อหาสาระที่จะให้เด็กอ่าน มีการจำกัดคำยาก

1.4 วิธีองค์รวมทางภาษา (Whole Language Approach) เป็นการสอนรวมทักษะทั้งทางด้านกรฟัง การอ่าน การพูด และการเขียน

1.5 วิธีจัดประสบการณ์ทางภาษา (Language Experience Approach) เป็นวิธีที่เหมาะสมสำหรับการสอนอ่านในระยะเริ่มต้นไปจนถึงระยะกลาง โดยคำนึงถึงความสนใจของเด็กเป็นหลักสำคัญ กล่าวคือ ให้เด็กได้ พูดคุย อ่าน เขียน ในเรื่องที่นักเรียนสนใจหรือมีความคุ้นเคย

1.6 วิธีสอนอ่านเป็นรายบุคคล (Individualized Reading Approach) วิธีการนี้ต้องคำนึงถึงความต้องการและความสามารถของแต่ละบุคคลเป็นหลัก เด็กควรมีโอกาสคัดเลือกหนังสือที่อ่านด้วยตนเอง ครูสอนให้เด็กรู้จักคำ ประโยคและอ่านข้อความยาวๆ ตามลำดับ

2. วิธีเฉพาะในการสอนอ่าน หมายถึง วิธีสอนที่เหมาะสมสำหรับสอนอ่านนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โดยเฉพาะ ซึ่งในที่นี้ กล่าวไว้ 7 วิธี คือ

2.1 วิธีของเฟอร์นาลด์ (The Fernald Method)

2.2 วิธีของจิลลิงแฮม (Gillingham Method)

2.3 วิธีอ่านพร้อมกัน (Joint Reading)

2.4 วิธีจินตภาพ (Visual Imagery)

2.5 การกำหนดรายละเอียดของเรื่อง (Story Map)

2.6 การคิดล่วงหน้า (Advanced Organizer)

2.7 การเล่าเรื่องซ้ำ (Story Retelling)

โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 วิธีของเฟอร์นาลด์ (The Fernald Method) เป็นวิธีการสอนอ่านสำหรับเด็กที่อ่านไม่ออก

วิธีการสอน

ขั้นที่ 1 เด็กเลือกคำที่เด็กต้องการอ่าน ครูเขียนคำดังกล่าวลงบนกระดาษด้วยสีเทียน ด้วยตัวอักษรขนาดใหญ่ แล้วให้เด็กใช้นิ้วลากตามสีเทียน ในขณะที่เด็กลากเส้นด้วยนิ้วมือ เด็กพูดไปด้วยว่าเป็นตัวอักษรอะไร ให้เด็กปฏิบัติหลายครั้งจนกว่าเด็กจะอ่านและเขียนได้

ขั้นที่ 2 เด็กเรียนรู้คำใหม่ด้วยวิธีเดิม แล้วให้ลอกลงสมุด

ขั้นที่ 3 เด็กเรียนรู้คำใหม่จากหนังสือ อ่านออกเสียง เด็กเรียนรู้คำใหม่จากการอ่าน หากมีปัญหาให้กลับไปขั้นที่ 1 ใหม่

ขั้นที่ 4 จัดกิจกรรมการอ่านให้ยากขึ้น เพื่อเด็กจะได้นำความรู้เกี่ยวกับคำที่เรียนไปแล้ว ไปใช้ในการอ่าน หลังจากเด็กอ่านแล้วให้เด็กเขียน

2.2 วิธีของจิลลิงแฮม(Gillingham Method) วิธีการดังกล่าวนำมาใช้สอนการอ่านคำ โดยการนำหลักสัทศาสตร์และวิชาสรวทยามาใช้

วิธีการสอน ครูกำหนดคำที่จะสอนอย่างเป็นหมวดหมู่ โดยเน้นคำที่ประสมด้วยเสียงสระ และเสียงพยัญชนะเดียวกัน เขียนคำดังกล่าวลงในบัตรคำและสอนให้เด็กเรียนรู้คำที่ประสมด้วยตัวอักษรใด

2.3 วิธีอ่านพร้อมกัน(Joint Reading) เป็นวิธีการที่ช่วยให้เด็กอ่านคำได้และอ่านด้วยความเร็วที่สอดคล้องกับความสามารถของตน

วิธีสอน ครูให้นักเรียนอ่านออกเสียงไปพร้อมกับครู เด็กจะได้ยินเสียงของครู และเสียงของเด็กด้วย ครูจะให้เด็กนั่งอยู่ด้านหน้าหันหน้าเข้าหาครู ทั้งสองคนหันหน้าเข้าหากัน กำหนดเวลาในการอ่านร่วมกัน เช่น 5 นาที ทั้งสองคนเริ่มอ่านพร้อมกัน ในตอนแรกครูอ่านด้วยเสียงอันเดียวและอ่านเร็ว ต่อมาครูจะลดความดังของเสียงอ่านและลดความเร็วในการอ่านลง จนกระทั่งเด็กอ่านคนเดียวในที่สุด

2.4 วิธีจินตภาพ(Visual Imagery) ใช้สอนทำความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน

วิธีสอน ครูจะสอนให้เด็กใช้จินตนาการให้เห็นภาพประกอบเรื่องที่อ่าน โดยครูให้นักเรียนหลับตา แล้วนึกถึงภาพ เช่น เป็นภาพภูเขา แม่น้ำหรือภาพในตลาดสด เป็นต้น เหมือนกับเป็นการใช้จินตนาการสร้างฉากละครนั่นเอง ซึ่งหนังสือที่ครูให้เด็กอ่านควรเป็นหนังสือง่ายก่อนแล้วจึงเพิ่มความยากยิ่งขึ้นเรื่อยๆ

2.5 การกำหนดรายละเอียดของเรื่อง(Story Map) เป็นการสอนเพื่อให้สามารถสรุปใจความสำคัญ และเข้าใจเรื่องที่อ่านได้

วิธีการสอน ดำเนินการสอนตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. เลือกเรื่องที่อ่านให้เหมาะสมกับความสนใจของเด็ก
2. วิเคราะห์เรื่องที่อ่านแล้วหาใจความสำคัญมา 1 คำ
3. วิเคราะห์เรื่องที่อ่านแล้วหารายละเอียดให้มากที่สุด
4. ครูเขียนคำในข้อที่ 2 ลงบนกระดาษแผ่นใหญ่ไว้ตรงกลาง
5. ให้นักเรียนแต่ละคน ช่วยกันเขียนคำที่เป็นรายละเอียดในข้อ 2 ไว้รอบๆ คำในข้อ ที่ 4
6. ให้เด็กระดมความคิด ให้เด็กอธิบายว่าคำที่เด็กเขียนลงบนกระดาษ มีความหมายว่าอย่างไร
7. ให้เด็กลากเส้นความสัมพันธ์ระหว่างใจความสำคัญกับรายละเอียดย่อยๆ
8. ให้เด็กอ่านเรื่องอีกครั้งแล้วตรวจสอบว่าความสัมพันธ์ดังกล่าว ปรากฏอยู่ บรรทัดใดในเรื่อง
9. ทบทวนแผนภูมินี้อีกครั้ง
10. แจกแผนภูมิแก่เด็กเก็บไว้เมื่อเวลาสอบ

2.6 การคิดล่วงหน้า (Advanced Organizer) เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนคิดล่วงหน้าเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านแต่ครูยังไม่ให้นักเรียนอ่าน เช่น ครูอาจนำเข้าสู่เรื่องดังนี้

ต่อไปนี้เป็นเรื่องราวของการปล้นธนาคาร
 นักเรียนลองคิดล่วงหน้าซิว่า คนที่ปล้นธนาคารคิดอย่างไรจึงจะปล้น
 เขามีความจำเป็นอะไร
 เขาจะเอาเงินไปทำไม
 เขาจะทำร้ายเจ้าหน้าที่ของธนาคารไหม
 จะมีคนได้รับบาดเจ็บไหม ถึงกับเสียชีวิตไหม
 เขาจะหนีอย่างไร
 เขาจะถูกจับไหม เป็นต้น
 หลังจากนั้นครูจึงให้นักเรียนอ่านเรื่อง แล้วให้นักเรียนอภิปรายกันว่า เรื่องราวเป็นอย่างไร สอดคล้องกับความคิดของนักเรียนที่คิดไว้ล่วงหน้าหรือไม่

2.7 การเล่าเรื่องซ้ำ (Story Retelling) ครูให้นักเรียนอ่านเรื่องที่ต่ำกว่าความสามารถของนักเรียนเล็กน้อยเมื่อนักเรียนอ่านเข้าใจแล้ว ให้นักเรียนเล่าเรื่องที่อ่านให้ครูฟัง หรือให้นักเรียนในกลุ่มฟัง หรือผลัดกันเล่าเรื่องโดยใช้ภาษาของตนเอง หลังจากนั้นให้นักเรียนตั้งคำถามตนเอง และหาคำตอบเอง

ซึ่งงานวิจัยระบุว่าวิธีนี้ช่วยให้นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้นหลังจากนั้นครูจึงให้นักเรียนอ่านเรื่องที่ยากขึ้นตามลำดับ

ผดุง อารยะวิญญู (2546 : 49 – 71) กล่าวถึงวิธีการสอนอ่านแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ทั้งในส่วนของ การออกเสียง และการเข้าใจความหมายของคำอ่าน และข้อความที่อ่าน ซึ่งมีทั้งหมด 8 วิธี ดังนี้

1. การฝึกให้รู้จักพยัญชนะและสระ (Consonant and Vowel Identification)
2. การจำแนกตัวอักษร(Letter Discrimination)
3. วิธีสอนอ่านเป็นคำ(Word Attack)
4. วิธีการวิเคราะห์คำ(Word Analysis)
5. วิธีโฟนิกส์ (Phonics Method)
6. วิธีการบันทึกชี้นำ(Guided Note)
7. วิธีก้างปลา(Herring Bone Method)
9. การกำหนดคำสำคัญของเรื่อง(Story Mapping)

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

รายละเอียดการสอนมีดังนี้

1. การฝึกให้รู้จักพยัญชนะและสระ (Consonant and Vowel Identification) เด็กที่มีปัญหาทางการอ่านบางคนที่ย่านคำผิด อ่านไม่ออก เมื่อทำการทดสอบความสามารถพื้นฐานอาจพบว่าเด็กไม่รู้จักพยัญชนะหรือสระ วิธีดังกล่าวจึงเป็นวิธีการเบื้องต้นสำหรับการสอนอ่าน โดยฝึกให้เด็กได้รู้จักพยัญชนะและสระซึ่งเป็นส่วนประกอบของคำต่างๆ

วิธีการสอน ครูให้นักเรียนอ่านออกเสียงพยัญชนะและสระทีละตัว โดยใช้สื่อประกอบที่หลากหลาย เช่น แผ่นภาพการศึกษา บัตรพยัญชนะ บัตรสระ ตัวพยัญชนะ สระที่สามารถสัมผัสสรูปรางได้ หรือสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ทั้งนี้ควรมีภาพประกอบ ซึ่งจะช่วยให้เด็กจดจำได้ดียิ่งขึ้น

2. การจำแนกตัวอักษร(Letter Discrimination) วิธีการดังกล่าวเป็นวิธีการฝึกสำหรับเด็กที่มีลักษณะปัญหาด้านการสับสนตัวอักษร ซึ่งเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้หลายคน มักมีความสับสนระหว่างพยัญชนะที่มีรูปร่างคล้ายคลึงกัน เช่น ก กับ ถ ก กับ ค ค กับ ต เป็นต้น จึงจำเป็นต้องฝึกให้เด็กเห็นความแตกต่างของพยัญชนะคู่ที่คล้ายคลึงกันทุกตัว เมื่อเด็กจำแนกได้แล้วจึงฝึกอ่านคำ

วิธีการสอน ครูจับคู่พยัญชนะที่มีรูปร่างคล้ายคลึงกัน ให้นักเรียนอ่านออกเสียง หรือ ชี้ออกพยัญชนะที่ครูกำหนด แล้วให้นักเรียนบอกความแตกต่างของพยัญชนะทั้งสอง หาก

นักเรียนบอกไม่ได้ ครูทำการอธิบายโดยอาจเชื่อมโยงลักษณะของพยัญชนะกับภาพประกอบพยัญชนะ แล้วให้นักเรียนเขียนพยัญชนะทั้ง 2 ตัว เปรียบเทียบกัน

3. วิธีสอนอ่านเป็นคำ (Word Attack) วิธีการสอนนี้เป็นวิธีหนึ่งที่เหมาะสมในการสอนอ่านแก่เด็กที่เริ่มเรียนภาษาไทย และสามารถนำมาสอนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ที่มีปัญหาอ่านคำผิด หรืออ่านไม่ออก วิธีการนี้เป็นการสอนให้เด็กอ่านเป็นคำๆ โดยไม่มีการฝึกประสมคำ

วิธีการสอน ครูกำหนดคำเป็นหมวดหมู่ โดยเริ่มต้นจากคำง่ายๆที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และสร้างบัตรภาพประกอบ จากนั้นให้เด็กดูบัตรภาพแล้วตอบว่าเป็นภาพอะไร เมื่อเด็กออกเสียงได้อย่างถูกต้อง แล้วจึงสอนคำโดยใช้บัตรคำเป็นสื่อ ลำดับต่อไป ให้นักเรียนจับคู่ภาพกับคำ และให้เด็กฝึกเขียนคำจากตัวอย่าง ซึ่งจำนวนคำที่ใช้ในการฝึกแต่ละครั้ง ประมาณ 5 – 10 คำหรือมากกว่าขึ้นอยู่กับความสามารถของเด็ก

4. วิธีการวิเคราะห์คำ (Word Analysis) เป็นวิธีการหนึ่งที่น่ามาใช้ฝึกเด็กที่อ่านไม่ออก วิธีการสอน ครูกำหนดเนื้อหาเป็นคำพยางค์เดียว คำสองพยางค์ ที่ประกอบขึ้นด้วยพยัญชนะต้น (พยัญชนะเดี่ยวหรือพยัญชนะควบกล้ำ) สระ และ/ หรือตัวสะกด ครูชี้ไปที่คำใดคำหนึ่ง ให้เด็กอ่านคำนั้น หากเด็กอ่านไม่ได้ ครูอ่านให้เด็กฟัง แล้วจึงให้เด็กอ่านตาม หากเด็กอ่านได้แล้ว ครูถามเด็กว่าคำนั้นๆ ประกอบด้วยพยัญชนะและสระใดบ้าง เพื่อให้เด็กได้ประโยชน์จากการฝึกมากขึ้น ครูควรสอนความหมายของคำด้วย และทำแบบฝึกหัดจับคู่คำที่เขียนเหมือนกัน เพื่อให้เด็กมองเห็นการจัดวางพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ได้ชัดเจนขึ้น

5. วิธีโฟนิกส์ (Phonics Method) เป็นวิธีการสอนอ่านสำหรับเด็กที่ไม่สามารถอ่านคำได้เนื่องจากมีปัญหาในการสะกดคำ วิธีการนี้นำหลักการทางภาษาศาสตร์มาใช้สอน ทำให้เด็กเข้าใจหน่วยเสียงในภาษา เช่นเสียงสระ เสียงพยัญชนะ และช่วยให้เด็กเปล่งเสียงได้ถูกต้อง วิธีนี้ใช้สีเป็นตัวกำหนดเสียง

วิธีสอน ครูกำหนดคำที่จะสอนโดยสอนคำพยางค์เดียวก่อน แล้วจึงตามด้วยคำหลายพยางค์ คำที่นำมาสอนประกอบด้วย พยัญชนะต้น ที่เป็นพยัญชนะเดี่ยว พยัญชนะควบกล้ำ สระเสียงสั้น สระเสียงยาว สระเสียงประสม ตัวสะกดตรงมาตรา ตามลำดับ ครูทำการฝึกเสียงสระแต่ละสระ โดยมีสีเป็นตัวกำหนด เช่นการฝึกเสียง สระอิ โดยใช้พยัญชนะต้นที่เป็นพยัญชนะเดี่ยว ครูเขียนคำว่า กิ จิ ติ บิ ปี โดยกำหนดให้สระอิ มีสีเขียว (ใช้สีใดก็ได้) จากนั้น

ครูอ่านคำให้เด็กฟังก่อนทีละคำ ให้เด็กอ่านตามครู (บางคำอาจไม่มีความหมาย) แล้วให้เด็กอ่านเอง

6. วิธีการบันทึกชี้นำ (Guided Note) เป็นวิธีการสอนอ่านสำหรับเด็กที่มีปัญหาการอ่านจับใจความ ทั้งนี้เนื่องจากเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ส่วนมากเรียนรู้ได้ดีโดยการใช้สายตามากกว่าการฟัง หลายคนเรียนรู้ได้ดีจากการใช้ประสาทสัมผัสรับรู้หลายด้านรวมกัน ดีกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่อ่านหนังสือออกแต่ไม่เข้าใจความหมายในสิ่งที่อ่าน อ่านจับใจความไม่ได้ อาจเนื่องมาจากการที่เด็กไม่สามารถแยกคำที่มีความสำคัญมากออกจากคำที่มีความสำคัญน้อยได้

วิธีสอน ครูเขียนหรือจัดพิมพ์เนื้อหาที่จะสอน โดยเน้นคำสำคัญของเรื่อง ด้วยการขีดเส้นใต้ การใช้สีเข้มหรือสีที่แตกต่างกับคำอื่น เป็นสิ่งนำสายตา ในการสอนเบื้องต้น ครูฝึกด้วยข้อความที่มีความยาวประมาณ 2 – 3 บรรทัด เมื่อเด็กมีทักษะแล้วจึงเพิ่มความยาวของเรื่องอ่าน ในการฝึกเริ่มต้นที่ครูอ่านเรื่องให้เด็กฟัง แล้วเด็กอ่านตาม ครูชี้ไปที่คำที่พิมพ์สีเข้ม (คำสำคัญที่ครูเน้นให้เห็นเป็นพิเศษ) แล้วให้เด็กอ่านเฉพาะคำนั้นๆ จากนั้นครูถามเด็กว่าเรื่องที่อ่านเป็นเรื่องอะไร ครูให้เด็กอ่านโดยละเอียดเพื่อเก็บใจความสำคัญ

7. วิธีก้างปลา (Herring Bone Method) เป็นวิธีการที่นำมาสอนเด็กที่มีปัญหาในการอ่านจับใจความ โดยใช้หลักการเดียวกันกับวิธีการบันทึกชี้นำ กล่าวคือ ใช้สิ่งนำสายตาไปสู่การเข้าใจเรื่องที่อ่าน แต่ใช้รูปก้างปลาแทน โดยให้ก้างใหญ่ตรงกลางแทนใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน หรือหัวข้อที่อ่าน ส่วนก้างแขนงใจความสำคัญ (ก้างด้านข้าง) ก้างใหญ่แทนใจความใหญ่ ก้างเล็กแทนใจความเล็ก

วิธีสอน ครูกำหนดเนื้อหาให้เด็กอ่าน โดยข้อความที่ใช้เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก จากเรื่องสั้นไปสู่เรื่องยาว เริ่มต้นสอนโดยครูสาธิตให้นักเรียนดูถึงการนำคำไปใส่ในก้างปลา ตามลำดับความสำคัญ แล้วให้นักเรียนปฏิบัติเมื่อเด็กเข้าใจหลักการแล้วจึงลดรูปก้างปลาลง และหายไปทีละจุด มีเฉพาะข้อความให้อ่านจับใจความเท่านั้น

8. การกำหนดรายละเอียดของเรื่อง (Story Map) เป็นการสอนเพื่อให้สามารถสรุปใจความสำคัญ และเข้าใจเรื่องที่อ่านได้

วิธีการสอน ดำเนินการสอนตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. เลือกเรื่องที่อ่านให้เหมาะสมกับความสนใจของเด็ก
2. วิเคราะห์เรื่องที่อ่านแล้วหาใจความสำคัญมา 1 คำ
3. วิเคราะห์เรื่องที่อ่านแล้วหารายละเอียดให้มากที่สุด

4. ครูเขียนคำในข้อที่ 2 ลงบนกระดาษแผ่นใหญ่ไว้ตรงกลาง
5. ให้นักเรียนแต่ละคน ช่วยกันเขียนคำที่เป็นรายละเอียดในข้อ 2 ไว้รอบๆ คำในข้อ ที่ 4
6. ให้เด็กระดมความคิด ให้เด็กอธิบายว่าคำที่เด็กเขียนลงบนกระดาษ มีความหมายว่าอย่างไร
7. ให้เด็กลากเส้นความสัมพันธ์ระหว่างใจความสำคัญกับรายละเอียดย่อยๆ
8. ให้เด็กอ่านเรื่องอีกครั้งแล้วตรวจสอบว่าความสัมพันธ์ดังกล่าว ปรากฏอยู่บรรทัดใดในเรื่อง
9. ทบทวนแผนภูมินี้อีกครั้ง
10. แจกแผนภูมิแก่เด็กเก็บไว้เมื่อเวลาสอบ

สมาคมว่าด้วยปัญหาทางการเรียนรู้แห่งประเทศไทย (Learning Disabilities Association of America 2006) กล่าวถึงวิธีการสอนอ่านสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ 5 วิธี ดังนี้

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

1. วิธีโฟนิกส์ (Phonics approach)
2. วิธีทางภาษาศาสตร์ (Linguistic method)
3. วิธีการใช้ประสาทสัมผัสที่หลากหลาย (Multisensory approach)
4. วิธีการกระตุ้นทางประสาทวิทยา (Neurological Impress Technique)
5. วิธีจัดประสบการณ์ทางภาษา (Language experience approach)

ซึ่งขออธิบายเพิ่มเติมเฉพาะวิธีการสอนอ่านที่ยังไม่มีการกล่าวถึง ดังนี้

1. วิธีทางภาษาศาสตร์ (Linguistic method) หรือเรียกว่าวิธีองค์รวมของคำ (whole word) เป็นวิธีการสอนที่ครูใช้สอนการอ่านคำโดยการนำคำที่มีเสียงที่คล้ายกัน สะกดคล้ายกัน หรือคำที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน

2. วิธีการใช้ประสาทสัมผัสที่หลากหลาย (Multisensory approach) วิธีการดังกล่าวเป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักและสามารถอ่านคำได้ โดยผ่านการใช้ประสาทสัมผัสที่หลากหลาย เช่น การเขียน การฟัง การดู การสัมผัส

3. วิธีการกระตุ้นทางประสาทวิทยา (Neurological Impress Technique) วิธีการนี้คือการสอนที่ครูอ่านให้นักเรียนฟังในอัตราปานกลาง เน้นเสียงให้ชัดเจน แล้วให้นักเรียนอ่านตาม ซึ่งวิธีการนี้จะได้ผลมากที่สุดเมื่อทำการฝึกอ่านเป็นระยะเวลาสั้นๆ ทุกวัน

นอกจากนี้ยังมีการกล่าวถึงวิธีการสอนอ่าน 4 วิธี (Four reading methods teaching children 2006) คือ

1. วิธีโฟนิกส์(phonics)
2. วิธีดูแล้วอ่าน (look & say)
3. วิธีประสบการณ์ทางภาษา (language experience approach)
4. วิธีสนับสนุนบริบท(context support method)

ทั้งนี้ขออธิบายเพิ่มเติมเฉพาะวิธีการดูแล้วอ่าน และวิธีสนับสนุนบริบท

1. วิธีดูแล้วอ่าน (look & say) เป็นวิธีที่เชื่อว่าช่วยให้นักเรียนอ่านคำและประโยคได้ดีกว่าการฟังเสียงเพียงอย่างเดียว วิธีนี้ยังช่วยให้นักเรียนเข้าใจคำและประโยคที่อ่าน โดยเริ่มต้นให้นักเรียนดูบัตรคำพร้อมฟังการออกเสียงของครู จากนั้นให้นักเรียนออกเสียงตาม และเพื่อประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น ต้องมีบัตรภาพประกอบ เมื่อนักเรียนอ่านคำได้และเข้าใจความหมายของคำแล้วให้นำคำต่างๆมาเรียงเป็นประโยคแล้วให้นักเรียนอ่าน ซึ่งการอ่านในช่วงแรกๆควรให้นักเรียนชี้คำแต่ละคำด้วย

2. วิธีสนับสนุนบริบท(context support method) เป็นวิธีการสอนอ่านเพื่อให้นักเรียนเข้าใจคำศัพท์และเรื่องราวที่อ่าน โดยการเลือกหนังสือหรือเรื่องราวที่นักเรียนชอบ เช่น นักเรียนชอบเรื่องรถ ครูเลือกหนังสือที่มีรูป และคำง่ายๆเกี่ยวกับรถ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมีความเพลิดเพลินในขณะที่เรียน มีความกระตือรือร้น เพราะมีสิ่งที่ชอบ จากนั้นสามารถเพิ่มเป็นประโยคที่ยาวขึ้น

ทั้งนี้นอกจากการกล่าวถึงวิธีการสอนอ่านที่มีชื่อเรียกชัดเจนแล้ว จรีลักษณ์ จีรวินุลย์ (2546: 9 -61) ยังได้กล่าวถึงแนวทางการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน โดยมีการกล่าวถึงแต่ละลักษณะปัญหาของนักเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องสัมพันธ์กับลักษณะปัญหา การจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศภายในห้องเรียน การเสริมแรง และการประเมินผล ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญและมีประโยชน์อย่างยิ่งที่ครูผู้สอนควรจะได้ทำการศึกษาและนำไปใช้สอนนักเรียนของตนเองต่อไป

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสอนอ่านแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน

ดวงใจ วรรณสังข์ (2541 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาความสามารถในการจำพยัญชนะไทยของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้จากการสอนโดยใช้ชุดการสอนนิทานประกอบภาพ

พัญชนะไทยแก่นักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 6 คน โดยใช้ระยะเวลาทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 20 นาที ผลปรากฏว่าความสามารถจำพัญชนะไทยของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน หลังการสอนโดยชุดการสอนนิทานประกอบภาพพัญชนะไทยอยู่ในระดับดี ความสามารถจำพัญชนะไทยของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้หลังการสอนโดยชุดการสอนอ่านนิทานประกอบภาพสูงกว่าความสามารถจำพัญชนะไทยก่อนการสอนโดยชุดการสอนนิทานประกอบภาพ

จรีลักษณ์ จิรวินุลย์ (2544 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงของนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่านที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียน แก่นักเรียนที่ศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 15 คน ใช้ระยะเวลาในการทดลอง 17 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่านที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมคิด บุญบูรณ์ (2546 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาความสามารถด้านการอ่านภาษาไทยของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยวิธีการสอนอ่านตามแบบ จำนวน 8 คน ทำการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 20 นาที ผลการวิจัยสรุปได้ว่า เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน มีความสามารถในการอ่านภาษาไทยหลังจากได้รับการสอนอ่านตามแบบสูงขึ้น โดยเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน มีความสามารถในการอ่านภาษาไทยก่อนและหลังจากการใช้วิธีการสอนอ่านตามแบบ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมศรี อุดลยรัตนพันธุ์ (2546 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมศิลปะ โดยทำการทดลองกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน จำนวน 8 คน ใช้เวลาทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะอยู่ในระดับดี และความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสูงขึ้น

อรัญญา เชื้อทอง (2546 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านคำยากของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ในสถานศึกษาที่จัดการเรียนร่วมโดยใช้บทร้อยกรอง ซึ่งทำการทดลองกับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 6 คน ผลการวิจัยคือ เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ที่ได้รับการสอนอ่านคำยาก โดยใช้บทร้อยกรอง

มีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านคำยาก หลังการทดลองอยู่ในระดับดี และมีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านคำยาก ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชาร์ด , วอห์น และ ไทเลอร์ (Chard , Vaughn and Tyler 2002: 386 – 406) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับวิธีการสอนอ่านแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในระดับประถมศึกษา ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1976 – 2000 พบว่าวิธีการสอนอ่านที่มีตัวแบบ เช่นการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน การสอนอ่านตามแบบ เป็นวิธีการสอนที่ดี นักเรียนมีความสามารถในการอ่านมากขึ้น เนื่องจากนักเรียนได้เรียนรู้การอ่านออกเสียงที่ถูกต้องจากตัวแบบ ตลอดจนได้รับการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ถูกต้องเหมาะสม

จิตendra และคณะ (Jitendra and others 2004 : 421 – 439) ได้ทำการศึกษาวิธีการสอนอ่านเบื้องต้นสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โดยใช้โปรแกรม (Read Well Program) ซึ่งประกอบด้วยการเล่นคัดแยก แล้วจึงนักเรียนเข้าเรียนในหน่วยต่างๆ เช่น การฝึกออกเสียง การอ่านคำศัพท์ การฝึกความคล่องแคล่วในการอ่าน และการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยมีการทดสอบในหน่วยย่อยต่างๆ เมื่อนักเรียนผ่านการประเมินในแต่ละหน่วย ก็จะส่งต่อไปยังหน่วยการเรียนระดับต่อไป ซึ่งการใช้โปรแกรมห่วงคล้องช่วยให้นักเรียนมีความสามารถทางการอ่านมากขึ้น

จากการทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับวิธีการสอนอ่านแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านข้างต้นจะเห็นว่า ได้มีการนำเสนอวิธีการสอนอ่านถึง 28 วิธี โดยสามารถแบ่งวิธีการสอน ออกเป็น 3 ประเภทหลักๆ คือวิธีการสอนเพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในด้านการอ่านฟังเสียงหรือจำคำ 14วิธี วิธีการสอนเพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ 6 วิธี และวิธีการที่สามารถนำมาใช้สอนทั้งเพื่อให้สามารถอ่านฟังเสียงและอ่านเข้าใจ 8 วิธี ซึ่งหากครูผู้สอนได้ทำการศึกษาและนำไปใช้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ก็จะทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเพิ่มขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าเพื่อศึกษาวิธีการสอนอ่านแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ได้ดำเนินการดังนี้

แหล่งข้อมูล

1. การศึกษาค้นคว้าประกอบด้วยแหล่งข้อมูล 2 ส่วน คือ

1.1 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจาก หนังสือ บทความจากวารสาร อินเตอร์เน็ต และผลงานวิจัยเกี่ยวกับวิธีการสอนอ่านแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ที่พิมพ์เผยแพร่ ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2544 - 2548

1.2 การสัมภาษณ์ครูผู้สอน ซึ่งมีคุณสมบัติ ดังนี้

1.2.1 มีวุฒิทางการศึกษาพิเศษ หรือผ่านการอบรมเกี่ยวกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน

1.2.2 มีประสบการณ์ด้านการสอนอ่านภาษาไทยแก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน อย่างน้อย 2 ปี

1.2.3 ทำการสอนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ด้านการอ่าน อย่างน้อย 3 คน

2. เกณฑ์การพิจารณาแหล่งข้อมูล โดยพิจารณาดังนี้

2.1 ศึกษาจากเอกสารของหน่วยงานทางราชการ หรือสถาบันที่ได้รับการยอมรับ เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสอนอ่านแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ทั้งในประเทศ เช่น

2.1.1 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

2.1.2 ศูนย์การศึกษาพิเศษ

2.2 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ที่ผู้เขียนมีประสบการณ์ มีความรู้ ความเข้าใจ หรือเป็นคณะทำงาน และที่ปรึกษาของหน่วยงานทางราชการที่เกี่ยวกับการสอนนักเรียนที่มีปัญหาทาง

การเรียนรู้ด้านการอ่าน

2.3 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่ได้รับการยอมรับจากสถาบันการศึกษา เช่น งานวิจัย เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะด้านการอ่านของนักเรียนที่มีปัญหาด้านการอ่านโดยใช้วิธีการสอนอ่าน ของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

2.4 คัดเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ ตามคุณสมบัติที่กำหนด เป็นผู้ให้ข้อมูล จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล มีคำถามที่แน่นอน โดยอาศัยกรอบของข้อมูล ดังนี้ คือ

1. แนวทางในการเลือกวิธีการสอนอ่าน
2. วิธีการสอนอ่านที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน
3. ลักษณะผู้เรียน ลักษณะการสอน ขั้นตอนการสอน และข้อดี ข้อจำกัดของ

วิธีสอนอ่านแต่ละประเภท

โดยแบบสัมภาษณ์จะประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ส่วนที่ 2 คือ แนวทาง และวิธีการสอนอ่านสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อ – สกุล.....
2. สถานที่ทำงาน.....
3. วุฒิทางการศึกษา.....
4. หลักสูตรการอบรมด้านการสอนนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้.....
5. มีประสบการณ์ด้านการสอน นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้.....ปี
6. จำนวนนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ที่ทำการสอน

ในปัจจุบัน.....คน

ส่วนที่ 2 แนวทาง และวิธีการสอนอ่านสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

1. ท่านมีแนวทางอย่างไรในการพิจารณาเลือกวิธีการสอนอ่านให้แก่เด็กนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน
2. วิธีสอนอ่านที่ท่านใช้อยู่ในปัจจุบันมีวิธีใดบ้าง

3. วิธีสอนอ่านที่ใช่ เหมาะกับนักเรียนที่มีลักษณะใด และวิธีดังกล่าว มีลักษณะการสอน ขั้นตอนการสอน และ ข้อดี ข้อจำกัดอย่างไรบ้าง

ซึ่งแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น มีการตรวจสอบความเหมาะสมทั้งทางด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช่ จากผู้เชี่ยวชาญ

ในการสัมภาษณ์ผู้ศึกษาเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยในขณะที่สัมภาษณ์ ได้มีการบันทึกเสียงเพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูลและเพื่อใช้ในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

วิธีการเก็บข้อมูล

1. ผู้ศึกษาทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ตามขอบเขตที่กำหนด
2. ทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ทั้งในส่วนของข้อมูลทั่วไป และข้อคำถามที่เตรียมไว้ พร้อมทั้งบันทึกเสียง

การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร งานวิจัยต่างๆ และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ คือ แนวทางในการเลือกวิธีการสอนอ่าน วิธีการสอนอ่านที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ลักษณะผู้เรียน ลักษณะการสอน ขั้นตอนการสอน และข้อดี ข้อจำกัดของวิธีสอนอ่านแต่ละประเภท มาทำการสังเคราะห์ แล้วสรุปแนวทางและวิธีการสอนอ่านที่จะทำให้นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน มีพัฒนาการทางการอ่านที่ดีขึ้น

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้จะเป็นการนำเสนอข้อมูล ที่ได้จากการถ่ายทอดประสบการณ์การสอนอ่านแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน จากครูผู้สอน โดยมีรายละเอียดในการนำเสนอ ดังนี้

1. กรณีศึกษาการสอนอ่านแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านของครูผู้สอน

1.1 นางสาวกรกช เจริญสุข โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.2 นายโกเมธ ปิ่นแก้ว โรงพยาบาลสมิติเวช

1.3 นางพะเยาว์ ทองปรีชา โรงเรียนวัดไร่จิง (สุนทรอุทิศ)

2. ผลการศึกษาวิธีการสอนอ่านแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านของครูผู้สอน

1. กรณีศึกษาการสอนอ่านแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านของครูผู้สอน

1.1 นางสาวกรกช เจริญสุข โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สอน

วุฒิการศึกษา ศศ.บ. (ภาษาไทย)

ตำแหน่ง อาจารย์ ระดับ 5

การศึกษาเพิ่มเติมด้านการสอนนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ศึกษาจากเอกสาร วิชาการ และรับความรู้เพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ

มีประสบการณ์ด้านการสอนนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ 12 ปี

จำนวนนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ที่ทำการสอนนับถึงปัจจุบัน มากกว่า 10 คน

1.1.2 แนวทางและวิธีการสอนอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน

1.1.2.1 แนวทางในการพิจารณาเลือกวิธีการสอนอ่านให้แก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน

ทำการประเมินความสามารถพื้นฐานทางการอ่านของนักเรียน เพื่อให้ทราบลักษณะปัญหาของการอ่าน จากนั้นทำการเลือกวิธีการสอนอ่านให้ตรงตามสภาพปัญหา ซึ่งเลือกตามประสบการณ์สอนการสอน และความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับวิธีการสอนสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

1.1.2.2 รายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการสอนอ่านภาษาไทยแก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน

1.1.2.2.1 ลักษณะปัญหา ไม่รู้จักพยัญชนะ หรือมีความสับสนในพยัญชนะบางตัว วิธีการสอนที่ใช้คือให้สัมผัสพยัญชนะทุกตัวผ่านทางสายตาและมือควบคู่กันไป ขั้นตอนการสอนโดยสังเขป มีดังนี้

1. ครูให้นักเรียนใช้มือสัมผัสพยัญชนะทีละตัว แล้วให้นักเรียนบอกลักษณะของพยัญชนะตัวนั้นๆ

2. ครูบอกชื่อพยัญชนะให้นักเรียนรู้จัก และออกเสียงตาม จากนั้นครูบรรยายลักษณะของตัวพยัญชนะ แล้วให้นักเรียนสัมผัสพยัญชนะตามตำแหน่งและลักษณะที่ครูบรรยาย

3. นำพยัญชนะที่มีลักษณะคล้ายคลึงมาให้นักเรียนสัมผัส แล้วบอกชื่อแตกต่างระหว่างพยัญชนะแต่ละคู่

4. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบในใบงานควบคู่กับการสอนและการทดสอบโดยใช้ตัวพยัญชนะ

สื่อการสอนที่ใช้ได้แก่ ตัวพยัญชนะที่ทำจากกระดาษสี วิธีการสอนนี้มีข้อดี คือ ช่วยให้นักเรียนได้รู้จักพยัญชนะและรับรู้ลักษณะของพยัญชนะแต่ละตัวผ่านประสาทสัมผัส 3 ด้าน คือ หู ตา และกาย ทำให้การรับรู้มีความชัดเจนขึ้น นอกจากนี้สื่อที่ใช้ประกอบการสอนยังทำได้ง่ายมีความประหยัด ออกแบบรูปร่าง ขนาด และสีสันทัดตามต้องการ แต่มีข้อจำกัดคือสื่อมีลักษณะไม่คงทน ต้องทำขึ้นใหม่บ่อยครั้ง ซึ่งการใช้สติกเกอร์ใสเคลือบจะช่วยให้สื่อที่ใช้มีอายุการใช้งานมากขึ้น

1.1.2.2.2 ลักษณะปัญหา อ่านคำผิด หรืออ่านไม่ออก ครูฝึกให้นักเรียนประสมคำโดยใช้วิธีการโฟนิกส์ วิธีนี้ใช้สีเป็นตัวกำหนดเสียงสระและพยัญชนะ โดยพยัญชนะที่มีฐานเสียงเหมือนกันจะใช้สีเดียวกัน เช่นการกำหนดสีเขียวให้ตัวอักษร ก ข ท ฐ ซึ่งเปล่งเสียงเหมือนกัน โดยไม่ต้องให้เด็กจำชื่อพยัญชนะแต่ให้จำการออกเสียง รายละเอียดการสอน คือ

1. ครูจัดกลุ่มพยัญชนะที่ออกเสียงเหมือนกัน ให้อยู่ด้วยกัน และกำหนดสีให้อักษรแต่ละกลุ่มเสียง

2. ฝึกให้นักเรียนออกเสียงพยัญชนะและสระแต่ละกลุ่ม

3. ครูฝึกการประสม และลงเสียงคำให้นักเรียนฟัง และให้นักเรียนปฏิบัติตาม เช่น ทาน ฝึกการประสมคำโดยออกเสียง เทอะ – อา – เนอะ - ทาน

4. เมื่อนักเรียนอ่านคล่องแล้วจึงฝึกอ่านพยัญชนะและสระกลุ่มเสียงอื่นต่อไป

สื่อการสอนที่นำมาใช้คือ ตัวพยัญชนะ และสระที่มีสีสันแตกต่างกันตามการออกเสียง บัตรพยัญชนะ สระ บัตรคำ วิธีการนี้มีข้อดี คือ ช่วยให้เด็กเห็นความสัมพันธ์ระหว่างเสียงพยัญชนะ เสียงสระ กับสี และรูปทรง ทำให้ง่ายในการจดจำ ช่วยให้เด็กถ่ายโยงความรู้ได้ เมื่อพบคำอื่นที่ประสมด้วยพยัญชนะหรือสระในกลุ่มเสียงเดียวกัน

1.1.2.2.3 ลักษณะปัญหา การอ่านข้ามคำ สอนโดยใช้วิธีการให้อ่านซ้ำ ขั้นตอนการสอนคือ

1. ครูกำหนดประโยคให้นักเรียนอ่านประมาณ 5 ประโยค หากประโยคใดนักเรียนอ่านข้ามคำ ครูให้นักเรียนเริ่มต้นอ่านใหม่ เมื่ออ่านได้ถูกต้องแล้วให้อ่านประโยคต่อไป จนกระทั่งนักเรียนอ่านถูกต้องทุกประโยค

2. นำประโยคมาเรียงต่อกันเป็นบทความ แล้วให้นักเรียนอ่านอีกครั้งจนเกิดความคล่องแคล่ว

วิธีการนี้มีข้อดี คือ ช่วยให้นักเรียนมีสมาธิในการมองคำในประโยคมากขึ้น เนื่องจากลักษณะการอ่านข้ามคำส่วนใหญ่จะเกิดกับเด็กที่มีลักษณะซน อยู่ไม่นิ่ง ทำให้ขาดสมาธิในการจดจ่อ จึงเกิดการอ่านข้ามคำ ส่วนข้อจำกัดที่มองเห็นได้ชัด คือ นักเรียนมักเกิดความเบื่อหน่าย ครูจึงควรกำหนดบทความ และประโยคที่เกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนสนใจ

1.1.2.2.4 ลักษณะปัญหาการอ่านประโยคไม่ได้ นักเรียนบางคนอ่านคำได้ถูกต้อง แต่เมื่อนำคำมาเรียงเป็นประโยคแล้วอ่านไม่ได้ ครูจึงสอนโดยวิธีแบ่งคำให้อ่าน ซึ่งขั้นตอนการสอนมีดังนี้

1. ครูขีดเส้นกั้นคำแต่ละคำในประโยคให้นักเรียนอ่าน
2. ลดเส้นกั้นคำแต่ละคำในประโยคลง จนกระทั่งสามารถอ่านได้ถูกต้องโดยไม่ต้องมีเส้นกั้น

วิธีการนี้มีข้อดี คือ ช่วยให้นักเรียนสามารถมองเห็นและแยกแยะคำในประโยคได้อย่างชัดเจน

1.1.2.2.5 ลักษณะปัญหาการอ่านตะกุกตะกัก ใช้วิธีการให้นักเรียนอ่านบ่อยๆ โดยใช้หนังสือนิทานเป็นสื่อ เริ่มต้นจากนิทานที่มีข้อความประกอบภาพเพียงเล็กน้อย เมื่อนักเรียนอ่านคล่องจึงเปลี่ยนเป็นนิทานที่มีข้อความประกอบภาพมากขึ้นตามลำดับ และเพื่อให้การอ่านได้ผลยิ่งขึ้นควรประสานกับผู้ปกครองให้ฝึกนักเรียนช่วงที่อยู่ที่บ้านด้วย การสอนโดยวิธีนี้จะช่วยให้นักเรียนได้มีความชำนาญและประสบการณ์ในการอ่านมากขึ้น มีความคุ้นเคยกับคำต่างๆ และมีความมั่นใจในการอ่านมากขึ้น อีกทั้งไม่เกิดความเบื่อหน่ายจนเกินไป เนื่องจากภาพและเรื่องราวของนิทานจะช่วยให้นักเรียนมีความเพลิดเพลินขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงวัย และความสนใจของนักเรียนด้วย

1.1.2.2.6 ลักษณะปัญหาการจับใจความเรื่องที่อ่านไม่ได้ วิธีการสอนที่นำมาใช้คือ การถามนำให้ตอบ มีขั้นตอนโดยสังเขปดังนี้

1. ให้นักเรียนอ่านบทความตามที่ครูกำหนด
2. ครูตั้งคำถามที่ครอบคลุมใจความสำคัญให้นักเรียนตอบ
3. นักเรียนสรุปใจความสำคัญ หากสรุปไม่ได้ ครูให้

นักเรียนอ่านอีกครั้งแล้วให้ตอบคำถามใหม่ ครูอาจเปลี่ยนรูปแบบคำถามจนกว่านักเรียนจะตอบได้ ปฏิบัติขั้นตอนดังกล่าวจนนักเรียนสามารถจับใจความสำคัญได้

บทที่ ๑๒ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

1.1.2.3 วิธีการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมในการใช้สอนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านในลักษณะปัญหาต่างๆ

เนื่องจากแต่ละลักษณะที่พบใช้วิธีการสอน 1 วิธี จึงเปรียบเทียบกันไม่ได้ แต่โดยภาพรวมคิดว่าวิธีการสอนที่ดี คือการสอนอ่านควบคู่กับการเขียน และการสัมผัส ส่วนเนื้อหาที่ใช้ควรเริ่มจากง่ายไปหายาก เริ่มจากพื้นฐานที่นักเรียนมี เป็นเรื่องราวที่นักเรียนสนใจ มีสีสันสวยงาม สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสภาพความสนใจของเด็ก ในช่วงเวลาที่สอน และสิ่งที่สำคัญที่ต้องดำเนินการควบคู่กันไปคือการให้สิ่งเสริมแรงที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน คือ สติ๊กเกอร์ตัวการ์ตูน

1.2 นายโกเมธ ปิ่นแก้ว โรงเรียนบาลสมิติเวช โรงเรียนบาลนนทเวช

1.2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สอน

วุฒิกการศึกษา วท.บ. (สันตนาการ) กศ.ม. (การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา)

ตำแหน่ง ครูการศึกษาพิเศษ

การศึกษาเพิ่มเติมด้านการสอนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ศึกษาจากเอกสาร
วิชาการภายในประเทศ และต่างประเทศ การเข้าร่วมประชุมนานาชาติ ว่าด้วยการศึกษาพิเศษ
มีประสบการณ์ด้านการสอนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ 16 ปี
จำนวนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ที่ทำการสอนนับถึงปัจจุบัน
50 คน

1.2.2 แนวทาง และวิธีการสอนอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ด้านการอ่าน

1.2.2.1 แนวทางในการพิจารณาเลือกวิธีการสอนอ่านให้แก่เด็กที่มีปัญหา ทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน

ก่อนทำการสอนต้องดูค่าวินิจฉัยของแพทย์ ถึงระดับความสามารถ
และลักษณะปัญหาทางการอ่านของนักเรียน จากนั้นพิจารณา อายุ ระดับชั้นเรียน แล้วเลือก
เนื้อหาในระดับชั้นนั้นมาสอน หากนักเรียนอ่านไม่ได้ จึงลดระดับที่นักเรียนอ่านได้มาเป็น
จุดเริ่มต้นในการสอน ส่วนการตัดสินใจที่จะเลือกวิธีการสอนใดนั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์สอนที่
ผ่านมา

1.2.2.2 รายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการสอนอ่านภาษาไทยแก่เด็กที่มีปัญหา ทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน

1.2.2.2.1 ลักษณะปัญหา อ่านไม่ออกสะกดคำไม่ได้ สอนโดยใช้วิธี อ่านเป็นคำ ขั้นตอนการสอน คือ

1. ครูกำหนดคำเป็นหมวดหมู่ต่างๆ โดยเริ่มจากสิ่งที่ใกล้ตัว
เช่น หมวดอวัยวะ หมวดสิ่งของเครื่องใช้
2. พูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับอวัยวะ หรือสิ่งของเครื่องใช้ ว่า
มีอะไรบ้าง
3. ฝึกให้นักเรียนอ่านคำโดยใช้บัตรคำควบคู่กับบัตรภาพ
4. ให้นักเรียนจับคู่บัตรคำกับบัตรภาพ ของจริง หรือของ
จำลอง เช่น นำบัตรคำไปติดที่โต๊ะ หรือคิดที่รองเท้า เป็นต้น

สื่อที่ใช้สอนได้แก่บัตรคำ บัตรภาพ สื่อจำลอง สื่อของจริง
วิธีการนี้มีข้อดีคือ ช่วยให้นักเรียนอ่านคำได้เร็วขึ้น เนื่องจากนักเรียนสามารถจำคำได้ โดยไม่ต้อง
มีการสะกด และเพื่อความสนุกสนานควรจะสอนในรูปแบบของการเล่นปนเรียน เช่น เกมจับคู่
แต่ข้อจำกัดคือ ทำให้ไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้ไปสู่คำอื่นได้

1.2.2.2.2 ลักษณะปัญหาการอ่านข้ามคำ หรืออ่านเดิมคำ ลักษณะเช่นนี้ ใช้วิธีการสอนอ่านแบบชี้คำ ลักษณะการสอนโดยสังเขปคือ การเคลื่อนนิ้วไปยังคำทุกคำพร้อมๆกับการอ่าน หากคำไหนนักเรียนมีความลังเลใจในการอ่าน ครูให้นักเรียนฝึกสะกดวิธีการนี้มีข้อดี คือ ช่วยการควบคุมการเคลื่อนสายตาของผู้อ่าน และมีความจดจ่อในการอ่านมากขึ้น

1.2.2.2.3 ลักษณะปัญหาจับใจความเรื่องที่อ่านไม่ได้ วิธีการสอนคือถามนำให้ตอบ ขั้นตอนการสอนคือ

1. ครูให้นักเรียนอ่านเรื่องสั้นหรือนิทานที่สนใจ ซึ่งการช่วยกันอ่านและเน้นเสียงให้ตื่นเต้น จะช่วยเร้าความสนใจของนักเรียน
2. ครูตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่านให้นักเรียนตอบ
3. ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน หากการสรุปของนักเรียนยังไม่ครอบคลุม หรือยังไม่ชัดเจน ครูตั้งคำถามในประเด็นที่ขาดหายไป แล้วให้สรุปใหม่จนมีความถูกต้องชัดเจนมากขึ้น

สื่อที่ใช้สำหรับวิธีการสอนนี้คือ นิทาน หรือเรื่องสั้นต่างๆ ที่นักเรียนสนใจ ข้อดีคือ การถามตอบทำให้นักเรียนมีสิ่งชี้แนะในการนำมาสรุป ข้อจำกัดที่พบคือขนาด สีสัน ของตัวหนังสือ บางครั้งมีขนาดเล็ก และสีสันไม่น่าสนใจ

1.2.2.3 วิธีการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมในการใช้สอนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านในลักษณะปัญหาต่างๆ

เป็นวิธีการสอนที่ตอบสนองตรงตามลักษณะปัญหาของนักเรียน โดยเริ่มต้นจากความสามารถพื้นฐานที่นักเรียนมี ไปสู่ความสามารถที่ควรจะเป็น ซึ่งวิธีการแต่ละอย่างควรใช้ควบคู่กับการให้รางวัล หรือให้กำลังใจ เพื่อให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจในตนเอง และครูผู้สอนปรับตัวให้เข้ากับนักเรียน เพื่อลดความกดดันระหว่างเรียน

1.3 นางพะเยาว์ ทองปรีชา โรงเรียนวัดไร่จิง (สุนทรอุทิศ) จ.นครปฐม

1.3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สอน

วุฒิกการศึกษา ค.บ. (ประถมศึกษา)

ตำแหน่ง ครู คศ. 2

การศึกษาเพิ่มเติมด้านการสอนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เข้ารับการอบรมตามหลักสูตร ที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จัดขึ้น ศึกษาจากเอกสาร และสอบถามผู้เชี่ยวชาญ

มีประสบการณ์ด้านการสอนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ 3 ปี

จำนวนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ที่ทำการสอนนับถึงปัจจุบัน

4 คน

1.3.2 แนวทางและวิธีการสอนอ่านภาษาไทยสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน

1.3.2.1 แนวทางในการพิจารณาเลือกวิธีการสอนอ่านให้แก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน

สังเกต และทดสอบลักษณะปัญหาของนักเรียน แล้วเลือกวิธีสอนและเทคนิคการสอนสำหรับลักษณะปัญหานั้นๆ ความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนต่างๆ ได้มาจากการศึกษาเอกสาร การเข้ารับการอบรม และการสอบถามวิทยากร หรือผู้เชี่ยวชาญเพิ่มเติม

1.3.2.2 รายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการสอนอ่านภาษาไทยแก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน

1.3.2.2.1 ลักษณะปัญหาที่จำกัปัญหษณะเพียงบางตัว และสับสนพยัษณะที่คล้ายคลึงกัน แต่สามารถจำและสรุปความคิดรวบยอดได้เป็นอย่างดีเมื่อคนอื่นอ่านให้ฟัง ครูจึงสอนเสริมโดยการฝึกให้รู้จำกัปัญหษณะ และสระ และจำแนกพยัษณะที่คล้ายคลึงกันโดยใช้ภาพประกอบการศึกษา บัตรพยัษณะ บัตรสระ

1.3.2.2.2 ลักษณะปัญหาอ่านคำไม่ออก ใช้วิธีสอนอ่านเป็นคำ ซึ่งขั้นตอนการสอนมีดังนี้

1. ให้นักเรียนฝึกอ่านเรื่องราวที่สนใจ หรือเนื้อหาในบทเรียน แล้วจดคำที่นักเรียนอ่านไม่ได้เอาไว้

2. นำคำที่นักเรียนอ่านไม่ได้ เขียนลงบัตรคำ และกำหนดบัตรภาพให้ตรงกับบัตรคำ

3. สอนคำควบคู่การดูภาพหรือสื่อของจริง เพื่อให้ นักเรียนมีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับคำ

4. ครูให้นักเรียนวาดภาพ และบอกชื่อภาพ จากนั้นนำบัตรคำไปติดที่ภาพ หรือครูอาจใช้วิธีการเขียนก็ได้

5. ให้นักเรียนเขียนคำลงในบัตรภาพ โดยปิดคำเดิมเอาไว้ แล้วมาเปรียบเทียบกัน ให้นักเรียนอ่านออกเสียงอีกครั้ง

6. นำเนื้อหาเดิมมาให้ให้นักเรียนอ่านเพื่อทดสอบผลการเรียนรู้ของนักเรียน

สื่อที่ใช้ ได้แก่ บัตรคำ บัตรภาพ ภาพที่นักเรียนวาด
สื่อของจริง

ข้อดี เป็นวิธีการที่สอนได้ในทุกสถานที่ และสามารถบูรณาการทักษะ และเนื้อหาวิชาได้หลากหลาย

ข้อจำกัด ไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของวิธีสอน แต่พบปัญหาจากตัวนักเรียนเอง เนื่องจากบางครั้งนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการเรียน

1.3.2.2.3 ลักษณะปัญหาอ่านตุ๋มคำ อ่านข้ามคำ นักเรียนคนนี้มีลักษณะเด่นคือ อ่านคำออก และสามารถสรุปความคิดรวบยอดจากเรื่องที่ฟังได้ดีมาก แต่เมื่อทดสอบให้อ่าน นักเรียนสรุปไม่ได้ เมื่อให้อ่านออกเสียงพบว่านักเรียนอ่านตุ๋มคำ และอ่านข้ามคำหลายตำแหน่งด้วยกัน จึงนำการสอนแบบชี้คำมาใช้ คือให้นักเรียนอ่านบทความไปพร้อมๆ กับการชี้นิ้วไปยังคำแต่ละคำ

สื่อที่ใช้ได้แก่ หนังสือ สมุด

ข้อดี ช่วยให้เด็กมีความรอบคอบมากขึ้น สร้างความมั่นใจในการอ่าน

ข้อจำกัด ใช้เวลานาน เด็กอาจเบื่อ

1.3.2.3 วิธีการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมในการใช้สอนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านในลักษณะปัญหาต่างๆ

วิธีการสอนแบบบูรณาการทักษะและเนื้อหาวิชา น่าจะเหมาะสมที่สุด เพราะจะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้หลากหลาย และมีความเพลิดเพลินมากยิ่งขึ้น

2. ผลการศึกษาวิธีการสอนอ่านแก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านของครูผู้สอน

จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนสามารถสรุปประเด็นที่น่าสนใจได้ดังนี้

1. ลักษณะปัญหาของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านที่พบสามารถแบ่งเป็น 2 สภาพปัญหาหลักได้ดังนี้

1.1 ลักษณะที่ไม่สามารถอ่านฟังเสียงหรือจำคำได้ ประกอบด้วย การไม่รู้จักพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ อ่านคำผิด อ่านตะกุกตะกัก อ่านข้ามคำ ซึ่งวิธีการสอนอ่านที่นำมาใช้

ได้แก่ วิธีการสอนให้รู้จักพยัญชนะ วิธีการโฟนิกส์ วิธีการสอนอ่านเป็นคำ วิธีการสนับสนุนบริบท วิธีการสอนแบบชี้คำ การแบ่งคำให้อ่าน และวิธีการอ่านซ้ำ

1.2 ปัญหาการอ่านเพื่อความเข้าใจ คือไม่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ วิธีการที่นำมาใช้คือการถามนำให้ตอบ

2. วิธีการสอนอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่ครูใช้สอนอยู่ในปัจจุบัน มี 8 วิธี คือ วิธีการสอนให้รู้จักพยัญชนะ วิธีการโฟนิกส์ วิธีการสอนอ่านเป็นคำ วิธีการสนับสนุนบริบท วิธีการสอนแบบชี้คำ การแบ่งคำให้อ่าน วิธีการอ่านซ้ำ วิธีการที่นำมาใช้คือการถามนำให้ตอบ ซึ่งวิธีการสอน 4 วิธี คือให้รู้จักพยัญชนะ วิธีการโฟนิกส์ วิธีการสอนอ่านเป็นคำ วิธีการสนับสนุนบริบท เป็นวิธีการที่มีการนำเสนอในเอกสาร ส่วนวิธีการสอนอ่านโดยวิธีการอ่านซ้ำ การอ่านแบบแบ่งคำ การอ่านชี้คำ และการถามนำให้ตอบเป็นวิธีการที่ไม่ได้นำเสนอไว้ในเอกสารที่ทำการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการสอนอ่านภาษาไทยแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษามี 2 ส่วนคือ เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสอนอ่านภาษาไทยแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ที่พิมพ์เผยแพร่ในปีพุทธศักราช 2544 - 2548 และการสัมภาษณ์ครูผู้สอน จำนวน 3 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าวิธีการสอนอ่านแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน 28 วิธี โดยสามารถแบ่งวิธีการสอน ออกเป็น 3 ประเภทหลักๆ คือวิธีการสอนเพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านฟังเสียงหรือจำคำ 14วิธี วิธีการสอนเพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ 6 วิธี และวิธีการที่สามารถนำมาใช้สอนทั้งเพื่อให้สามารถอ่านฟังเสียงและอ่านเข้าใจ 8 วิธี

2. ในการศึกษาวิธีการสอนอ่านที่ครูใช้สอนจริงอยู่ในปัจจุบันพบว่ามีความสอดคล้องสัมพันธ์กับวิธีการสอนที่มีการนำเสนอในเอกสาร โดยมีการใช้วิธีที่นำเสนอในเอกสาร 4 วิธี คือวิธีการสอนให้รู้จักพยัญชนะและสระ วิธีโฟนิกส์ วิธีการสอนอ่านเป็นคำ และวิธีการสนับสนุนบริบท โดยนำมาใช้สอนเพื่อให้มีความสามารถในการอ่านฟังเสียงหรือจำคำ นอกจากนี้ครูได้ใช้วิธีการสอนอ่านที่น่าสนใจมาสอนเพิ่มเติม อีก 4 วิธี ซึ่งได้แก่ วิธีการอ่านซ้ำ วิธีการอ่านชี้คำ การแบ่งคำให้อ่าน ซึ่งช่วยแก้ปัญหาในส่วนของ การอ่านฟังเสียงหรือจำคำ ในขณะที่วิธีการถามนำให้ตอบช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราวที่อ่าน

การอภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. วิธีการสอนอ่านสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน มีหลากหลายวิธี ซึ่งมีลักษณะร่วมที่สำคัญของวิธีการสอนอ่านแก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านแต่ละประเภท คือ

1. เป็นวิธีการที่เน้นการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสหลายด้านไปพร้อมกันๆ
2. ฝึกการอ่านในลักษณะซ้ำๆ
3. นำมาใช้สอนในลักษณะที่让孩子มีความสนุกสนาน และเพลิดเพลิน ในการเรียน

ซึ่งสอดคล้องกับจรัสลักษณ์ จีรวินุลย์ (2546 : 14) ที่กล่าวถึงข้อควรคำนึงในการสอนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในระดับปฐมวัย และระดับประถมศึกษาดังนี้

1. หลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมที่ต้องใช้ทักษะหรือความสามารถในส่วนที่เด็กบกพร่องอยู่ แต่ใช้กิจกรรมด้านอื่นๆ ทดแทนหรือเสริมเข้าไป เช่น เด็กที่มีปัญหาในการอ่านก็อาจใช้รูปภาพหรือสัญลักษณ์อื่นแทนตัวอักษร เป็นต้น

2. ทำกิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้บ่อยๆ เพื่อให้เด็กคุ้นเคยและจำได้

3. ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เด็กสามารถเรียนรู้ได้โดยการใช้ประสาทสัมผัสต่างๆ หลายๆ ด้าน เช่น มีการให้เด็กได้สัมผัส ได้ฟัง ได้เคลื่อนไหวร่างกาย ได้มองเห็นไปพร้อมๆ กัน เป็นต้น

นอกจากนี้ ชาญวิทย์ พรนภดล (2547) ได้กล่าวถึงเทคนิคการช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาด้านการอ่านหลายวิธีด้วยกัน ซึ่งวิธีการที่สัมพันธ์กับการสอนเพื่อให้เกิดความสนุกเพลิดเพลิน คือ

1. เลือกเรื่องที่นักเรียนมีความสนใจ เช่น เรื่องนิทาน สัตว์เลี้ยง กีฬา มาอ่านในช่วงโมงเรียน

2. อาจจัดวิชาห้องสมุดเพื่อให้เด็กมีโอกาสเลือกหนังสือที่นักเรียนจะอ่านได้ตามใจชอบ ช่วยให้นักเรียนได้รู้สึกว่าการอ่านเป็นเรื่องที่ไม่ต้องถูกบังคับ

3. ให้นักเรียนได้สนุกกับคำศัพท์ โดยเล่นเกมศัพท์ ทายบัตรคำ แข่งขันเปิดพจนานุกรม เกมเสริมตัวอักษรในช่องว่าง

2. วิธีการสอนอ่านแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านมีการนำเสนอไว้ในเอกสารเป็นจำนวนถึง 28 วิธี แต่มีการนำมาใช้สอนจริงเพียง 4 วิธี ทั้งนี้อาจจะมีสาเหตุมาจากการที่ครูผู้สอนยังทำการศึกษาดูเอกสารไม่ทั่วถึง หรือได้ศึกษาอย่างทั่วถึงแล้ว แต่นำมาใช้สอนเฉพาะวิธีการสอนที่สะดวกในเรื่องของเวลาที่ใช้สอน หรือวิธีการที่มีสื่อประกอบการสอนไม่ยุ่งยากจนเกินไป แต่เป็นที่น่ายินดีที่ครูไม่เพียงแต่ศึกษาแล้วหยิบยกนำมาเฉพาะวิธีการสอนที่มีผู้อื่นนำเสนอไว้เพียงอย่างเดียว แต่ได้ทำการคิดค้นและประยุกต์วิธีการสอนมาใช้สอนนักเรียนของตน ทำให้มีวิธีการสอนอ่านแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านเพิ่มขึ้น รวมเป็น 32 วิธี ซึ่งจะช่วยให้ครู ผู้ปกครอง หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง มีแนวทางในการนำวิธีการสอนอ่านดังกล่าวไปใช้ ตลอดจนมีกำลังใจในการคิดค้นวิธีการสอนอ่านเพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า มีวิธีการสอนอ่านแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านสำหรับแต่ละลักษณะปัญหาที่หลากหลายวิธีด้วยกัน แต่ครูผู้สอนนำมาใช้สอนเพียงคนละ 3 – 4 วิธีเท่านั้น และลักษณะปัญหาของนักเรียนแต่ละคน มีการนำวิธีการสอนมาใช้เพียง 1 อย่าง ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะให้ผู้สอน ได้นำวิธีการสอนที่ยังไม่มีการใช้สอนจริงในปัจจุบันไปใช้สอน โดยแต่ละสภาพปัญหาควรใช้วิธีการสอน 2 วิธีขึ้นไป เพื่อให้ นักเรียนมีการเรียนรู้ที่หลากหลายขึ้น และทราบถึงวิธีการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาข้อมูลจากครูผู้สอนพบว่า มีวิธีการที่ใช้สอนเพียง 4 วิธี ทั้งที่ในความเป็นจริงได้มีการนำเสนอวิธีการสอนไว้ 28 วิธี ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปน่าจะมีการศึกษาถึงวิธีการสอนอ่านแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนรู้จัก และเหตุผลในการเลือกวิธีการสอนอ่านของครูผู้สอนแต่ละคน และมีการเพิ่มจำนวนครูผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งจะทำได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและชัดเจนขึ้น

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กระณีการ์ พวงเกษม. ปัญหาและกลวิธีการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2535.

กระทรวงศึกษาธิการ. การเรียนการสอนภาษาไทย ปัญหาและแนวทางแก้ไข. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2538.

กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ. คู่มือการใช้แบบทดสอบความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, 2546.

กานดา พุ่มพุด. “ LD ความเกี่ยวข้องกับสมองส่วนกลาง.” ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 1,2(2547): 123-135.

จรัสกษณ์ จีรวินูลย์. คู่มือครูและผู้ปกครองสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้-การอ่าน. กรุงเทพฯ: องค์การค้ำของคุรุสภา, 2546.

_____. “ การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงของนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านการอ่านที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียน.” ปริญญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2544.

ชาญวิทย์ พรนภดล. “ ภาวะการเรียนรู้บกพร่อง (Learning Disorders – LD). ” เอกสารประกอบการบรรยายเรื่องความบกพร่องในการเรียนรู้ และปัญหาพฤติกรรมและอารมณ์ในเด็ก เสนอที่ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 3 ธันวาคม 2547. (อัดสำเนา)

ดวงใจ วรรณสังข์. “ การศึกษาความสามารถในการจำพยัญชนะไทยของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้จากการสอน โดยใช้ชุดการสอนนิทานประกอบภาพพยัญชนะไทย. ”
 ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2541.

เดือนใจ กรุยกระโทก. “ การศึกษาผลการสอนซ่อมเสริมด้านความเข้าใจในการอ่านและการเขียน
 สะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้หนังสือแผ่นเดียวเป็นสื่อ.”
 ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2543.

บันลือ พฤกษ์วัน. มิติใหม่ในการสอนอ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนา
 พานิช, 2534.

เบญจพร ปัญญาขง. คู่มือช่วยเหลือเด็กบกพร่องด้านการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: ศูนย์สารนิเทศ
 และประชาสัมพันธ์ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2545.

ประยุทธ์ กุยสาคร. ภาษาไทยเชิงภาษาศาสตร์. กรุงเทพฯ: ภาคพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการ
 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2527.

ผดุง อารยะวิญญู. เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ Learning Disabilities . พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
 สำนักพิมพ์แว่นแก้ว , 2544.

_____. วิธีสอนเด็กเรียนยาก . กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แว่นแก้ว, 2546.

ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์. ความบกพร่องในการเรียนรู้หรือแอลดี ปัญหาการเรียนรู้ที่แก้ไขได้. กรุงเทพฯ:
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544.

ศรียา นิยมธรรม. ปัญหาข้งยากทางการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาพิเศษ
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2541.

สนธิ สัตโยภาส . ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสืบค้น. กรุงเทพฯ:21 เซ็นจูรี่,2545.

สมคิด บุญบูรณ์. “ การศึกษาความสามารถด้านการอ่านภาษาไทยของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ด้านการอ่าน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยวิธีการสอนอ่านตามแบบ.”
ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2546.

สมศรี อุดยรัตน์พันธุ์. “ การศึกษาความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมศิลปะ .” ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ, 2546.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.การจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา.
กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,2541.

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. คู่มือครูการดำเนินการสำรวจเด็กที่มีปัญหาทางการ
เรียนรู้.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,2538.

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่5.กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช, 2543.

อรัญญา เชื้อทอง. “ การศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านคำยากของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ใน สถานศึกษาที่จัดการเรียนร่วม โดยใช้บัตรร้อยกรอง.” ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ, 2546.

อรัญญา ฤกษ์ชัย. “ การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียน และเจตคติต่อ การเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่ง ประสพการณ์ทางภาษากับการสอนตามคู่มือครู.” ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2541.

ภาษาอังกฤษ

Carrol, J.B. Language and Thought. Englewood Cliff, New Jersey : Prentice – Hall The Bobs Merrill company ,1964.

Chard ,David J. , Sharon Vaughn , and Brenda - Jean Tyler . “ A Synthesis of Research on Effective Interventions for Building Reading Fluency with Elementary Students with Learning Disabilities.” Journal of Learning Disabilities 35 ,5 (September/October 2002) : 386-406.

Four reading methods teaching children[Online]. Accessed 11 April 2006. Available from <http://teachingtreasures.com.au/homeschool/reading-methods/reading-methods.htm>

Jitendra, Asha K. and others. “Early Reading Instruction for Children with Reading Difficulties :Meeting the Needs of Diverse Learners.” Journal of Learning Disabilities 37,5 (September/October 2004) : 421-439.

Learning Disabilities Association of America. Reading Methods and Learning Disabilities[Online]. Accessed 11 April 2006. Available from <http://www.lidaamerica.org/aboutld/teachers/teachers/teaching-reading/reading-methods.asb>

Lerner, J. Learning Disabilities Theories ,Diagnosis,And Teaching Strategies.7th ed. New York: Houghton Mifflin Company,1997.

ภาคผนวก ก

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
รายงานผู้ช่วยวิชาการตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. นายพะโยม ชินวงศ์ ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม
2. นายชลิต วิพัตนะพร ผู้อำนวยการสถานศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1
จังหวัดนครปฐม
3. นายธีระ กำเนิด ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนวัดไร่จิง (สุนทรอุทิศ)

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ที่ ศท 0520.107 (นฐ) / 455๕

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

19 กันยายน 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นายพะโยม ชินวงศ์

ด้วย นางสาวกศินี จันทร์เกษร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา พิเศษ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง "การศึกษาวีธี การสอนอ่านภาษาไทยแก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2" มีความประสงค์จะขอเชิญเชิญท่าน ในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย เพื่อประกอบการทำ สารนิพนธ์ ในกรณีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ตรวจ เครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดโปรดความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่งมอบลิขสิทธิ์
ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จิรวรรณ ทองด้วง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร.034243435, 034218788

ปรัชญาของบัณฑิตวิทยาลัย "มุ่งมั่นให้บริการ พัฒนาการให้มีคุณภาพ"

ที่ ศบ 0520.107 (นฐ)/ 455๙

 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
 พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

19 กันยายน 2548

เรื่อง ขอลงชื่อเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นายชลิต วิฑนระพร

ด้วย นางสาวเกศินี จันทร์เกษร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
 พิเศษ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง “การศึกษาวีธี
 การสอนอ่านภาษาไทยแก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่
 1-2” มีความประสงค์จะขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย เพื่อประกอบการทำ
 สารนิพนธ์ ในกรณีนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ตรวจ
 เครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าวด้วย

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่วนลิขสิทธิ์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จิราวรรณ คงศักดิ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร.034243435, 034218788

ปณิธานของบัณฑิตวิทยาลัย “มุ่งมั่นให้บริการ พัฒนางานให้มีคุณภาพ”

ที่ ศท 0520.107 (นฐ) : 4560

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

19 กันยายน 2548

เรื่อง ขอบัญชีเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นายธีระ กัมมิต

ด้วย นางสาวกศินี จันทร์เพชร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
พัฒนา ภาควิชาจิตวิทยาและภาวะมนุษย์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาวี
การตอนอ่านภาษาไทยแก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ในระดับประถมศึกษาชั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่
1-2" มีความประสงค์จะขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย เพื่อประกอบการทำ
สารนิพนธ์ ในกรณีนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ตรวจ
เครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าวด้วย

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่วนลิขสิทธิ์
ลิขสิทธิ์ในสิ่งพิมพ์/สิ่งใดก็ตามที่เผยแพร่โดยทางมหาวิทยาลัยศิลปากร

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชिरาวรรณ ทองด้วง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร.034243435, 034218785

ปรัชญาของบัณฑิตวิทยาลัย "มุ่งมั่นให้บริการ พัฒนาเราให้ไม่มีจุดบกพร"

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

แบบบันทึกการสัมภาษณ์ครูผู้สอนอ่านภาษาไทยแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน
ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1 – 2

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สอน

1. ชื่อ – สกุล.....
2. วุฒิการศึกษา
 - 2.1 ปริญญาตรี.....
 - 2.2 ปริญญาโท.....
 - 2.3 อื่นๆ.....
3. ตำแหน่ง.....
4. สถานที่ทำงาน.....
5. การศึกษาเพิ่มเติมด้านการสอนนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้.....
.....
.....
6. มีประสบการณ์ด้านการสอน นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้.....ปี
7. จำนวนนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ที่ทำการสอน
นับถึงปัจจุบัน.....คน

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ส่วนที่ 2 แนวทาง และวิธีการสอนอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

1. ท่านมีแนวทางอย่างไรในการพิจารณาเลือกวิธีการสอนอ่านให้แก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน.....

.....

.....

2. รายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการสอนอ่านภาษาไทยแก่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่ท่านใช้อยู่ในปัจจุบันและที่ผ่านมา

ลักษณะปัญหาการอ่าน.....

ชื่อวิธีการสอน
รายละเอียด				
1. ลักษณะการสอน				
2. ขั้นตอนการสอน โดยสังเขป				
3. สื่อประกอบการสอน				
4. ข้อดี				
5. ข้อจำกัด				

3. จากประสบการณ์การสอน ท่านโปรดเรียงลำดับวิธีการสอนอ่าน ที่มีประสิทธิภาพในการ
ใช้สอนนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านในลักษณะดังกล่าว (เรียงลำดับจากมาก
ไปน้อย).....

.....

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยศิลปากร ลงชื่อ.....ผู้บันทึก
(นางสาวเกศินี จันทร์เกษร)

...../...../.....

ภาคผนวก ค

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์
รายนามผู้ให้สัมภาษณ์

รายนามผู้ให้สัมภาษณ์

1. นายโกเมธ ปิ่นแก้ว ครูการศึกษาพิเศษ โรงพยาบาลสมิติเวช ศรีนครินทร์
และโรงพยาบาลนนทเวช
2. นางพะเยาว์ ทองปรีชา ครู คศ.2 โรงเรียนวัดไร่จิง (สุนทรอุทิศ)
3. นางสาวกรกช เจริญสุข อาจารย์ ระดับ 5 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ที่ ศบ 0520.107 (นฐ) / 4555

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

19 กันยายน 2548

เรื่อง ขอสัมภาระ

เรียน ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลสมิติเวช

ด้วย นางสาวกสิณี จันทร์เกษม นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การ ศึกษาวิธีการสอนอ่านภาษาไทยแก่เด็ก ที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2" มีความประสงค์จะขอสัมภาระ ชุด โคมะ ปิ่นแก้ว บุคลากรในหน่วยงานของท่าน เพื่อ ประกอบ การทำสารนิพนธ์ ในกรณีนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จาก ท่านโปรดแจ้งชุดโคมะ ปิ่นแก้ว ทราบ เพื่อขอความร่วมมือในให้สัมภาระแก่แก่นักศึกษาดังกล่าวด้วย

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่งมอบลิขสิทธิ์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จิรวรรณ ตะกล้าชัย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 034243435 , 034218788

ปลัด ของบัณฑิตวิทยาลัย "มุ่งมั่นให้บริการ พัฒนางานให้มีคุณภาพ"

ที่ ศท 0520.107 (นฐ) / ๒55๒

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

19 กันยายน 2548

เรื่อง ขอสัมภาษณ์

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดไร่ขิง (สุนทรอุทิศ)

ด้วย นางสาวเกศินี จันทร์เกษม นักศึกษาระดับปริญญาโท นามบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา การศึกษาพิเศษ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การ ศึกษาวิธีการสอนอ่านภาษาไทยแก่เด็ก ที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2" มีความประสงค์จะขอสัมภาษณ์ ครูพะเยาว์ ทองปริษา บุคลากรในหน่วยงานของท่าน เพื่อ ประกอบ การทำสารนิพนธ์ ในกรณีนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จาก ท่าน โปรดแจ้งครูพะเยาว์ ทองปริษา ทราบ เพื่อขอกความว่า รมือในให้สัมภาษณ์แก่นักศึกษาดังกล่าวด้วย

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่งมอบลิขสิทธิ์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จิราวรรณ คงถ้อย)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 034243435 , 034218788

ปรัชญาของบัณฑิตวิทยาลัย "มุ่งมั่นให้บริการ พัฒนารวมให้มีความก้าวหน้า"

ที่ ศษ 0520.107 (นฐ) / ๒๕๕๗

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชมังคลาภิเษก ถนนจันทน์ นครปฐม 73000

19 กันยายน 2548

เรื่อง ขอสัมภาระ

เรียน อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ด้วย นางสาวกศินี จันทน์เกษร นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยา
 การศึกษาพิเศษ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยศิลปากร คำสั่งทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การ
 ศึกษาวิธีการสอนอ่านภาษาไทยแก่เด็ก ที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านก่อนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ช่วงชั้นที่ 1-2" มีความประสงค์จะขอสัมภาระผู้สอนการอ่านภาษาไทย ในหน่วยงานของท่าน เพื่อ
 ประกอบการทำสารนิพนธ์ ในกรณีนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จาก
 ท่าน โปรดแจ้งครูผู้สอนทราบ เพื่อขอความร่วมมือในให้สัมภาระแก่นักศึกษาดังกล่าวด้วย

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่งมอบลิขสิทธิ์
 ขอนี้แสดงความเป็นที่
 ขอนี้แสดงความเป็นที่

Ahu
 (รองศาสตราจารย์ ดร.จิราวรรณ คงกล้าชัย)
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักเรียนบัณฑิตวิทยาลัย
 โทร. 034243435 , 034218788

ปณิธานของบัณฑิตวิทยาลัย "มุ่งมั่นให้บริการ พัฒนาการไปให้คู่คุณภาพ"

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – นามสกุล	นางสาวเกศินี จันทร์เกษร
วัน เดือน ปีเกิด	9 กุมภาพันธ์ 2522
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	9/2 หมู่ที่ 4 ตำบลด่านสวี อำเภอสวี จังหวัดชุมพร 86130 โทรศัพท์ 0 7753 8153
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล ตำบลสะพลี อำเภอบึงสามพัน จังหวัดชุมพร 86230 โทรศัพท์ 0 7750 2005
ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง	ครู อันดับ คศ.1
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2539	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสวีวิทยา จังหวัดชุมพร
พ.ศ. 2544	วท.บ. (ชีววิทยา) มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดสงขลา
พ.ศ. 2545	ประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการสอน มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดสงขลา
พ.ศ. 2546	ศึกษาดำเนินการระดับปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2545	อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล
พ.ศ. 2546	ช่วยราชการศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2548 - ปัจจุบัน	ครู โรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล จังหวัดชุมพร